

ACTIVITEITENVERSLAG 2000

Dit activiteitenverslag

Werd samengesteld door de directie en medewerkers van het VIZO, onder algemene coördinatie van Johan Artois, adjunct administrateur generaal.

Meer gedetailleerde informatie kan u altijd krijgen op eenvoudige vraag bij de verschillende diensten en afdelingen

VIZO
Kanselarijstraat 19, 1000 Brussel
tel 02 227 63 93, fax 02 217 46 12
mail: info@vizo.be
www.vizo.be
www.KMOLOKET.be

Eindredactie: Paula Palmans

Vormgeving: www.impuls.be

Verantwoordelijke uitgever:

Gilbert Otten, administrateur generaal, Kanselarijstraat 19, 1000 Brussel.

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	4
de heer Gilbert Otten, administrateur-generaal	
10 jaar VIZO, een overzicht	6
Deel 1: Structuren en beleid	12
1. Beheer en beleid	14
2. VIZO-netwerk	20
3. Middelen en personeel	28
Deel 2: Diensten en producten	36
1. Vorming en opleiding	38
2. Administratieve vereenvoudiging	52
3. Bedrijfsadvies	58
4. Vormgeving	64
5. Regie ESF Doelstelling 3 Zwaartepunt 3	74
6. Studie en onderzoek	78
7. Promotie	84
8. De grenzen voorbij	92
Résumé / Summary / Kurzfassung	100

Dit activiteitenverslag 2000 sluit het tiende werkjaar van het VIZO af. Het fotomateriaal is een selectie van de dienst Vormgeving binnen het VIZO-netwerk en van eigen activiteiten en producten.

VOORWOORD

In het vorige jaarverslag stelden we met enige voorzichtigheid dat 1999 voor het VIZO "...een ingrijpend proces inluide van bezinning en herbronning dat nog een heel eind in 2000 zou doorlopen". Dat "heel eind" is inmiddels nog niet voorbij want samen met de strategische reorganisatie van het VIZO kwam ook de beweging op gang van "Beter Bestuurlijk Beleid" binnen de Vlaamse overheidsdiensten en de daarmee gepaard gaande voorbereiding van de zogeheten interne en externe verzelfstandigde administraties. Voeg daarbij de belangrijke opties die in 2000 werden genomen voor een sterkere beleidsvoering inzake levenslang leren, en u heeft een benaderend beeld van het intensieve beleidswerk dat nog steeds gaande is en waarvan de definitieve constructie van een vernieuwd VIZO één van de resultaten moet worden.

Temidden van die complexe dynamiek heeft het VIZO in de huidige gedaante niet opgehouden om de lopende opdrachten te blijven vervullen én bovendien maximaal mee te werken aan de voorbereiding van het eigen toekomstscenario.

In alle afdelingen en diensten heeft onze gerichtheid op dynamiek en creativiteit ook in 2000 opnieuw toekomstgerichte producten en projecten doen ontstaan, waarvan u bij deze het verslag krijgt.

Ik wil langs deze weg al de VIZO-medewerkers van harte bedanken voor de niet aflatende ijver waarmee zij de eigen taken in 2000 ten uitvoer brachten. Bij deze dank betrek ik graag allen die tijdens het voorbije jaar de activiteiten van het VIZO-netwerk mee gerealiseerd hebben: de voogdijminister en diens medewerkers, de bestuurders, gemeenschapscommissarissen en commissieleden, de leersecretarissen, de directeurs en medewerkers van de centra, de lesgevers, docenten en cursisten, de ondernemingshoofden-opleiders, de erkende bedrijfsadviseurs, de klanten van bedrijfsbegeleiding en vormgeving. Ik spreek - samen met hen - de hoop uit dat 2001 de lang verwachte helderheid van perspectieven én dragende structuren mag brengen die een organisatie als de onze broodnodig heeft om haar maatschappelijke functie naar behoren te kunnen vervullen. Daar hebben in de eerste plaats de klanten recht op.

Gilbert Otten
Administrateur-generaal

10 JAAR VIZO, EEN OVERZICHT...

In 2001 bestaat het VIZO zoals het in 1991 bij decreet werd opgericht precies tien jaar. Dat is een goede aanleiding om terug te blikken op die korte maar gevulde periode. We legden de leidend ambtenaar enkele vragen voor. Uit zijn antwoord blijkt hoe groot de weg is die we inmiddels reeds afgelegd hebben.

Bij z'n geboorte in 1991 moest het VIZO vijf toendertijd gesplitste opdrachten samen realiseren: vorming, bedrijfsadvies, kunstambacht, administratieve vereenvoudiging en promotie van het ondernemerschap. Zijn die alle vijf even intensief aan bod gekomen of is er een historische hiërarchie blijven werken?

Gilbert Otten: Als je met hiërarchie de inzet van mensen en middelen bedoelt, dan is het duidelijk dat de hoofdbrok steeds naar "vorming" is gegaan. Die taak hebben we overgenomen van het IVVM (Instituut voor Voortdurende Vorming van de Middenstand). Als je geen rekening houdt met de algemene overheid van het VIZO, gaat meer dan 90% van de middelen naar vorming. Dat budgettair overzicht mag je echter niet opvatten als een beleidsvoorkeur. Vorming zal altijd een belangrijke opdracht blijven, waarvoor veel mensen en middelen nodig zijn. En het ziet er naar uit dat dit nog lange tijd een groeisector zal blijven.

Van het ESIM (Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand) hebben we het bedrijfsadvies geërfd. Dat moesten we volledig opnieuw uitbouwen. Er waren maar drie adviseurs van het toenmalige ESIM naar het VIZO overgestapt. Daarom zijn we gestart met de aanwerving van een hele ploeg nieuwe adviseurs. Ondertussen hebben we tien jaar ervaring op dit vlak en tellen we in totaal vijftien bedrijfsadviseurs, en daar bovenop nog eens vijf opleidings- of competentieadviseurs en evenveel adviseurs op het Inspireproject.

En het dienstenpakket van bedrijfsadvies is in die tien jaar ook sterk gedifferentieerd naar de verschillende vormen van advies zoals de klant die wenst.

Het toenmalige Kunstambacht kwam eveneens van het ESIM. Een aantal van de huidige activiteiten bestond reeds: een tijdschrift, de selectie van vormgevers... Van bij de oprichting van het VIZO hebben we ervoor geopteerd om ons te beperken tot eigentijdse, vernieuwende vormgeving. We wilden geen beroepsvereniging van oude kunstambachten zijn. De nieuwe naam "Vormgeving" is dan ook geen toeval. En we konden eindelijk een eigen galerie uitbouwen. Die heeft inmiddels een vaste plaats veroverd in de rij van belangrijke galerijen in de hoofdstad.

Bij de oprichting van het VIZO zagen we "administratieve vereenvoudiging" als een kermtaak. De staf en de middelen waarmee we moesten starten, waren echter zo beperkt dat we amper in staat waren om de toevloed aan nieuwe reglementeringen te verwerken. Omdat we merkten dat we onze verantwoordelijkheid niet konden opnemen, zijn we ons gaan concentreren op degenen die verantwoordelijk zijn voor de regel-

geving: politici, ambtenaren,... We hebben opleidingen gegeven en geprobeerd de overheid voor het probleem te sensibiliseren, bijvoorbeeld door ons KMO-effectenonderzoek op de regelgeving als systeem te laten invoeren. Dat laatste is nog niet gebeurd. Sinds een viertal jaren pakken we het probleem op een virtuele manier aan, met het virtuele KMOLOKET als tastbaar resultaat.

De promotie van het ondernemerschap is in ieder geval een kernopdracht. Ik moet toegeven dat dit aspect soms te weinig aandacht heeft gekregen. Meewerken aan meer en beter ondernemerschap is onze échte missie. De rest moeten we eigenlijk beschouwen als uitloeisels en instrumenten. Op dat vlak is er in de loop der jaren veel veranderd. Bij de start waren we productgericht: de klanten kwamen naar ons toe en konden de bestaande producten nemen of laten. Geleidelijk zijn we veel meer klantgericht gaan werken: we kijken eerst naar de behoeften en creëren dan pas de producten. Op die manier kunnen we een geïntegreerde service aanbieden. Dat houdt ook in dat we naast kwalitatieve standaardproducten ook op de markt aanwezig moeten zijn met maatwerk. En dat de locatie - van oudsher in onze centra - aangevuld wordt met programma's in de KMO of in een andere locatie dan de centra. Ik hoop dat we ook de volgende stap naar afstandsleren snel kunnen zetten.

Gaandeweg is binnen het VIZO het gesprek op gang gekomen omtrent de eigen missie, de strategische doelstellingen en de kritische succesfactoren. Wat hebben deze omgevingsanalyse en de interne dialoog volgens u teweeggebracht?

Gilbert Otten: In de jaren '94-'95 kwamen er over die onderwerpen gesprekken op gang. Ze hebben geleid tot een vernieuwde visie. We zijn met z'n allen tot de conclusie gekomen dat onze kernopdracht erin bestaat het ondernemerschap meer kansen te geven. Vorming is daartoe een middel en geen doel op zich: het gaat niet om "l'art pour l'art". Dat inzicht is, onder invloed van de veranderende omgeving, spontaan gegroeid. Ik merk vandaag dat we binnen het VIZO allemaal zonder uitzondering systematisch verwijzen naar onze missie en strategische doelstellingen als we het hebben over ons werk. Het is een verworven attitude geworden om zichzelf in dat perspectief te zien.

Het is een hectisch decennium geweest, waarbij het VIZO zich voortdurend heeft trachten aan te passen. Werkt dat niet uitputtend? Verlangt een mens niet naar een stuk continuïteit? En legt dit geen zware last op de schouders van het topmanagement?

Gilbert Otten: We praten hier niet over een zuiver VIZO-fenomeen: alle ondernemingen, alle organisaties, alle overheidsdiensten maken vandaag hectische tijden mee. Dat is typisch voor deze tijd: alles verandert voortdurend en stilstaan is achteruitgaan. Niet de noodzaak aan verandering op zich is uitputtend, wel de traagheid waarmee het gebeurt omwille van administratieve regels en voorschriften.

Een voorbeeld daarvan is de aanpassing van de personeelsformatie aan de nieuwe inzichten op het vlak van een geïntegreerde aanpak. Door de verplichte omwegen langs allerhan-

de administraties heeft het twee jaar geduurd voor de besluiten klaar waren. Dat werkt soms verlamdend, zeker wanneer je het vergelijkt met een privé-bedrijf. Je weet wel waar je naartoe wil, maar de finale stappen en de definitieve besluiten duren eindeloos lang. Frustrerend, dat moet ik toegeven.

In 1991 had het VIZO enkele individuele pc's, nu is er een heus netwerk. Welke gevolgen heeft dat gehad voor de manier van werken binnen het VIZO en voor uw eigen manier van werken?

Gilbert Otten: De informatisering is zeer lang één van de zwakke punten van het VIZO geweest. Bij de start in 1991 namen we het informaticasysteem van het IVVM over, maar dat was zeer embryonaal. Ondertussen hebben we een volledig intern netwerk en heeft elke medewerker permanent toegang tot inter- en intranet. Iedereen is on line verbonden met Brussel en met de provinciale diensten.

Er bleef echter één grote frustratie bestaan: we hadden nog geen geïntegreerd informaticanetwerk met de centra en met de leersecretarissen. Voor de uitbouw van een dergelijk netwerk hebben we eindelijk voldoende geld kunnen investeren.

Het is duidelijk dat de informatisering van het VIZO de manier van werken heeft veranderd - ook mijn manier van werken. De informatie-uitwisseling verloopt een stuk vlotter en alle documenten zijn permanent on line raadpleegbaar. We hebben zelfs een digitale personeelskrant.

Ook de communicatie tussen het personeel gaat veel sneller: één druk op de knop en je bent in contact met eender wie. Toch is er ook een nadeel: je raakt overgeïnformeerd, wat het nodig maakt om andere filters in te bouwen.

Eén van de belangrijke vernieuwingen voor de leertijd was de oprichting, in 1991, van een praktijkcommissie. Die zou zich zeer geconcentreerd toeleggen op de leertijd, zeker wat het toezicht betreft. Heeft deze praktijk-commissie de traditionele cultuur om en rond de leertijd drastisch kunnen veranderen?

Gilbert Otten: Het systeem van de leertijd is gegroeid uit de middenstandsvorming. Traditioneel was ze dus in handen van de middenstandsorganisaties, die bevreesd waren voor een te verregaande inmenging van de vakbonden. De praktijkcommissie is een paritair orgaan en dus moesten de middenstandsorganisaties een stuk bevoegdheid uit handen geven. Daarom stuitte de idee aanvankelijk op veel tegenstand.

De vrees voor een te grote greep van de vakbonden bleek echter volkomen ongegrond. De praktijkcommissie heeft zeer goed gefunctioneerd. Ze wordt geconfronteerd met geschillen tussen opleider en leerjongen, wat geen gemakkelijke materie is. Toch is ze erin geslaagd in 95% van de gevallen tot een eensgezind besluit te komen.

Die goede werking is mee te danken aan het inspirerend optreden van de voorzitter. Dat heeft geleid tot een positieve houding van de vakbonden ten opzichte van het concept van de leertijd. In de "traditionele" cultuur stonden de vakbonden daar negatief tegenover.

Je zou dan verwachten dat de leertijd een hoge vlucht zou hebben genomen. Dat is jammer genoeg niet gebeurd. De vakbonden erkennen het wel als een waardevol systeem, maar aarzelen nog om het ten volle en zonder voorbehoud te promoten. Dat is weer een volgende stap.

Meer in het algemeen mag je stellen dat de leertijd het slachtoffer is van een cultuur die handenarbeid onvoldoende waardeert. Dat zit er bij de bevolking en de ouders diep ingeworteld: laat je kinderen geen "stiel" leren, hoewel dat enorme kansen en mogelijkheden biedt.

Over de leertijd bestaan er minstens twee basisopvattingen: een sociale (een laatste kans bieden aan de drop-outs van het reguliere onderwijs) en een economische (een onderbouw organiseren voor de ondernemersopleiding). Hoe staat u daar zelf tegenover?

Gilbert Otten: In ons strategisch plan staat dat ook de leertijd moet gericht zijn op meer en beter ondernemerschap. Sommigen interpreteren dat alsof we geen aandacht meer zouden hebben voor jongeren die in ons systeem een oplossing vinden om een beroep te leren dat ze later als werknemer zullen uitoefenen. Het moet duidelijk zijn dat we niet de bedoeling hebben om enkel en alleen ondernemers op te leiden.

In de loop der jaren hebben we, bijvoorbeeld via remediëring, altijd veel inspanningen gedaan voor wie onderaan zat. Voor de betere leerjongeren hebben we in feite vrij weinig ondernomen. Daarin willen we verandering brengen, wat echter niet betekent dat we geen aandacht meer zullen hebben voor de anderen.

Toch kunnen we niet onbeperkt energie steken in drop-outs. Vroeger kregen ze tien of twintig kansen, nu voorziet ons strategisch plan in één instapjaar. Lukt het niet, dan moeten ze het systeem verlaten.

Volgens mij moeten we het systeem aantrekkelijker maken om terug jongeren aan te trekken die bewust voor de leertijd kiezen. Alternatief leren is een heel waardevol systeem om een beroep aan te leren. En dan heb ik het niet alleen over de traditionele ambachtelijke beroepen, maar ook over nieuwe, hoogtechnologische en intellectueel-dienstverlenende beroepen.

Naast het gekende opleidingsaanbod (gestandaardiseerde programma's in geijkte organisatievormen) werkt het VIZO nu meer en meer aan maatwerk en in-servicetrainingen. Geloof u dat dit op lange termijn kwalitatief even degelijk is als de beproefde cursussen?

Gilbert Otten: We zijn geëvolueerd van een productgerichte naar een klantgerichte organisatie. Vroeger kreeg je pakketten van telkens 128 uur opleiding, of je ze nu nodig had of niet. Alles zat in een strak keurslijf. Een voorbeeld: kandidaten-caféhouders moesten een gestandaardiseerde opleiding van twee jaar volgen. Een fantastische opleiding, dat wel, maar we hadden geen klanten. Nu gaan we onderzoeken wat een cafébaas echt nodig heeft om een goede ondernemer te worden. Dat is niet hetzelfde als, pakweg, een verzekeringsmakelaar.

Van dat oude, rigide systeem zijn we eindelijk afgestapt. We erkennen nu bijvoorbeeld dat elders verworven kennis kan leiden tot vrijstelling van cursussen. We hebben ook ingezien dat ondernemersopleiding en bijscholing eigenlijk één geheel, één leertraject vormen. Het traditionele onderscheid daartussen is voorbijgestreefd. Enerzijds wordt bijscholing een specialisatie binnen de ondernemersopleiding, anderzijds kunnen de modules van de ondernemersopleiding ook als bijscholing worden gebruikt. En we zijn volop bezig met de modularisering van de opleidingen in de leertijd en de ondernemersopleidingen. Afhankelijk van je vooropleiding kan je van bepaalde modules worden vrijgesteld. En je kan makkelijker meerdere finaliteiten combineren. Voordien waren die opleidingen als het ware "ondeelbaar".

De vraag of maatwerk en in-companyopleidingen beter zouden zijn dat de traditionele cursussen vind ik eigenlijk een misleidende vraag. Het is niet "of-of" maar "én-én". We moeten beide soorten producten én hun combinatievorm aanbieden.

In de loop der jaren is een aantal centra almaar verder uitgegroeid en zijn er enkele kleine centra gestagneerd of werkelijk krietiek geworden. Heeft het provinciaal beleid op dit vlak gefaald?

Gilbert Otten: Ik denk niet dat het provinciaal beleid gefaald heeft. We hebben een prijs betaald voor een verkeerd begrepen autonomie van de centra.

Wij financierden de input die de centra gaven aan de opleiding, niet de output. Ze organiseerden een cursus en vroegen dat wij die zouden erkennen en dus betoelagen. Dat gebeurde indien er voldoende deelnemers waren. Wanneer er cursisten wegvielen, bleef de erkenning bestaan, hoewel er soms onvoldoende mensen overbleven om een tweede jaar mee op te starten.

Dat was een fout, maar niet van de provinciale diensten, wel van het VIZO-toelagesysteem als geheel. Sommige centra hebben spontaan geprobeerd een betere output te creëren, andere niet. In het algemeen kregen ze echter te weinig prikkels om spontaan uit te groeien tot echte kenniscentra.

De schaalvergroting die er nu zit aan te komen, werpt een heel ander licht op dit knelpunt. De betoelaging van de (op dat moment "grottere") centra zal gebeuren op grond van een mix van parameters waarin de output een zeker gewicht zal kennen. En de onderlinge concurrentie wordt nu alvast op regionale schaal beslecht. De nieuwe regionale centra zullen hun aanbod plannen op de schaal van maximaal 5 erkende centra maar met een ruime spreiding van de locaties.

De dienst Vormgeving (vroeger Kunstambacht) heeft het de afgelopen jaren niet slecht gedaan. Wordt daarmee bewezen dat een kleine, goed afgebakende dienst efficiënter werkt dan een grote, brede, wijdvertakte organisatie?

Gilbert Otten: Het succes van de dienst vormgeving is voor een stuk te verklaren door de gedrevenheid van de medewerkers, maar ook door het feit dat aan de ploeg heel veel ruimte gelaten wordt. Ze hebben al die jaren zeer autonoom

kunnen werken. Plus, ze konden werken vanuit de solide structuur van het grotere VIZO. Dat heeft alleszins logistieke voordelen. Er is in al die jaren van weerskanten getracht de banden nauwer aan te halen want in de ogen van velen was vormgeving aanvankelijk een vreemde eend in de bijt van het VIZO. In de toekomst ziet het er naar uit dat vormgeving zal verbonden blijven met de promotie van het ondernemerschap, met het departement economie op de eerste plaats en niet met kunst of cultuur. De link met het ondernemerschap blijft dus onverminderd bestaan.

In de loop der jaren heeft het VIZO meerdere congressen of studiedagen georganiseerd waarin het haar eigen werking onder de loep nam. Welke van die congressen zijn u het sterkst bijgebleven?

Gilbert Otten: Het eerste en een van de meest recente. Het eerste werd in 1989 georganiseerd door het IVVM, dus nog vóór de officiële start van het VIZO. Het kwam tot stand in samenwerking met de Europese Gemeenschap en draaide rond strategisch ondernemerschap voor kleine ondernemingen. Daar werd de basis gelegd voor het werken met Europese projecten binnen het latere VIZO.

Een van de recente congressen stond in het teken van "De Nieuwe Ondernemer". Er werd een nieuw concept van vorming en opleiding voorgesteld. Daarvoor werd het beeld van de tuinman en de boom gebruikt. De boom moet zelf de kracht hebben om te kunnen groeien. De tuinman kan alleen zorgen voor een goede omgeving, meststoffen, snoeien,...

Datzelfde geldt voor ons. Het verschil met een vroeger beeld dat we gebruikten, is frappant: op één van onze folders stond een gebeeldhouwd hoofd. Toen dachten we, met andere woorden, dat we zelf vorm moesten geven.

Dit congres is me ook sterk bijgebleven omwille van de actieve deelname van lesgevers, adviseurs, centrumverantwoordelijken en ondernemers. Er is echt fundamenteel nagedacht over nieuw ondernemerschap en hoe het VIZO daar een bijdrage kan toe leveren.

Met de numerieke toename van de pedagogisch adviseurs en de bedrijfsadviseurs werd het VIZO een heel "jonge" en - gelet op de diploma's - ook hooggeschoolde organisatie. Voelt u dat jonge karakter als leidend ambtenaar?

Gilbert Otten: We zijn inderdaad geëvolueerd naar een zeer jonge en bovendien vrouwvriendelijke organisatie. Daarnaast mogen we ons ook profileren als kennisorganisatie: meer dan 50% van onze medewerkers zijn universitaire. Dat moet de sterkte worden van het nieuwe VIZO. Voor mij persoonlijk is het ook een motivatie om aan het VIZO te blijven werken. Met zo'n ploeg is er veel mogelijk. Wie bijvoorbeeld onze indrukwekkende lijst ziet van opleidingsprogramma's en tegelijk weet dat voor elk programma telkens een volledig pedagogisch dossier is uitgewerkt met detaillering van elke module in zeer specifieke leerinhouden, die kan niet anders dan besluiten dat een relatief kleine groep van mensen een hoge concentratie van knowhow heeft weten aan te leggen. Bovendien wordt dat huiswerk om de zoveel tijd opnieuw

gedaan want op opleidingsprogramma's staat wel degelijk een houdbaarheidslimiet.

Het VIZO is zélf ook een opleider, met name tot "Master in KMO-management". Laat u deze opdracht niet beter over aan de academische wereld?

Gilbert Otten: We hebben deze opleiding overgenomen van het ESIM. Al 40 jaar krijgen 10 tot 15 personen per jaar een opleiding tot bedrijfsadviseur, zoals het vroeger heette. Sommigen daarvan zijn effectief bedrijfsadviseur geworden, velen zijn in grote ondernemingen gaan werken of hebben een eigen bedrijf opgericht. Ondertussen vormen ze een echt netwerk van KMO-managers. Of we deze opleiding niet beter overlaten aan de academische wereld? Ik vind van niet. Het concept is dat we de opleiding laten geven door mensen die in de praktijk staan, niet door academici. Dat maakt er net de eigenheid van uit.

We zijn wel bereid om de opleiding uit te breiden en samen te werken met de academische wereld. Zij kunnen een bijdrage leveren, maar ik vind dat we het zelf moeten blijven organiseren.

Het VIZO is één van de weinige overheidsactoren die reeds geruime tijd een volgehouden wetenschappelijk effectiviteitsonderzoek organiseert. De resultaten daarvan zijn ronduit schitterend. Waarom krijgen ze geen bredere weerklank?

Gilbert Otten: We hebben inderdaad reeds viermaal na elkaar afgestudeerden van de leertijd en de ondernemersopleiding bevestigd, vijf jaar nadat ze hun diploma hadden behaald. Het blijkt dat er geen werklozen zijn.

Velen zijn bovendien uitgegroeid tot ondernemers, die zelf voor nieuwe werkgelegenheid zorgen. Mislukkingen zijn uiterst zeldzaam. Het normale sterftecijfer voor ondernemingen binnen de drie jaar na de start, ligt momenteel rond de 50%. Wij blijven met onze afgestudeerden onder de 10%. Daarop ben ik bijzonder trots. Negen op de tien van onze cursisten start én blijft overeind! Dat is een succesratio waar andere opleidingsinstellingen slechts van kunnen dromen.

Dat deze cijfers weinig weerklank vinden, is te verklaren door een gebrek aan communicatie en promotie. We gebruiken onze middelen overwegend voor de organisatie van onze activiteiten.

Het VIZO heeft meerdere internationale verankeringen: via CESCE (Europees forum voor bedrijfsadvies), via de Europese actie- en communautaire programma's, via vormgeving, ... Doet het VIZO dat omdat het nu eenmaal zo hoort of levert het werkelijk "return" op?

Gilbert Otten: Je kan niet anders dan Europees werken. Op die manier kan je aan benchmarking doen, kijken hoe de anderen het aanpakken en daaruit leren, ... Samen met het onderwijs en de VDAB hebben wij trouwens het Leonardo da Vinci-agentschap opgericht. En enige return komt er wel. Een initiatief als Estafette – een programma naar de patroons toe –

hadden we nooit kunnen ontwikkelen zonder Europese tussenkomst.

Toch stellen de Europese acties en programma's ook problemen. Vaak zijn ze al te zeer bestemd voor probleemgroepen die niet ons eerste doelpubliek zijn. Er zijn te weinig programma's die echt gericht zijn op het bevorderen van het ondernemerschap, wat toch onze kernopdracht is.

Bovendien houden sommige programma's onvoldoende rekening met de specificiteit van de doelgroep. Een voorbeeld daarvan is binnen het Leonardo da Vinci-programma, het uitwisselingsproject voor jongeren die een beroepsopleiding volgen. Universitair gaan wel makkelijk naar het buitenland, maar leerjongeren doen dat veel minder snel of toch niet voor zo'n lange periode. Dat heeft er – samen met de zeer logge bureaucratie – toe geleid dat er veel kansen verloren zijn gegaan. Wij hebben bijna niet kunnen participeren, hoewel dergelijke initiatieven zeer nuttig kunnen zijn.

Inmiddels heeft het VIZO de belangrijke regiefunctie voor het Europees Sociaal Fonds – doelstelling 3 – zwaartepunt 3 in huis gehaald. Dat gaat over projecten die te maken hebben met de doelstelling 'ontwikkelen van het ondernemerschap'. Als regisseur staat het VIZO in voor de verdeling van zo'n half miljard Europese middelen. Tien jaar geleden hadden we hiervan zelfs niet durven dromen. Nu is het de evidentie zelf.

Er wordt al zo lang gepraat over transparantie van het opleidingsaanbod, mogelijke complementariteit tussen VIZO, VDAB en OSP,... Is de periode 1991-2001 een soort interbellum geweest waarna de zaken in een stroomversnelling zullen geraaken of blijft dit een Gordiaanse knoop die nooit via overleg ontrefeld zal kunnen worden?

Gilbert Otten: Dat is allemaal veel te negatief voorgesteld. We werken al jarenlang samen met de VDAB. In Leuven hebben we samen gebouwd, in Brugge hebben we een gezamenlijk grafisch centrum, in Turnhout een gemeenschappelijke folder,... We werken ook samen met de VDAB in een reeks Europese programma's. Uiteindelijk zijn we misschien concurrenten voor 5 of 10% van de activiteiten.

Wij hebben bijvoorbeeld op eigen initiatief onze taalcurfussen afgebouwd, omdat het niet onze missie is. Dat laten we over aan het OSP. Wij beperken ons tot taalcurfussen die rechtstreeks verband houden met het beroep van de ondernemer.

Wanneer iedereen zijn eigen missie respecteert, kan er in mijn ogen geen probleem zijn. Dat houdt dan wel in dat men ons erkent als kenniscentrum met de knowhow in verband met alles wat met ondernemerschap te maken heeft.

Vergeet niet dat we inmiddels ook met onderwijs een ingrijpende samenwerkingsovereenkomst zijn aangegaan. We willen onze beroepsopleidingen volgens een identieke manier modulariseren zodat cursisten vlot van het ene naar het andere systeem kunnen overstappen.

Nu de Vlaamse regering volop bezig is met de reorganisatie van het hele departement in nieuwe horizontale en verticale

diensten en de reorganisatie van nagenoeg alle Vlaamse openbare instellingen in ofwel interne ofwel externe verzelfstandigde entiteiten, is de integrale taakafstemming tussen VDAB en VIZO en OSP op het niveau van opleiding en training niet veraf meer.

Het afgelopen decennium zijn er in het VIZO ongetwijfeld dingen gerealiseerd die u persoonlijk veel voldoening hebben geschonken. Welke daarvan staan in uw geheugen gegrift?

Gilbert Otten: Ik ben vooral blij dat we nog bestaan. Had men in 1991 het VIZO niet opgericht, dan was de hele middenstandsvorming ten dode opgeschreven. Bovendien doet het mij plezier dat we ondertussen algemene erkenning genieten als waardevol opleidingsstelsel naast de andere opleidingsverstrekkers in Vlaanderen.

Klopt het dat leidend ambtenaar zijn een heel eenzame job is? Weet u wat er echt leeft en welke kritiek er op uw beleid is? En kan u zich daartegen wapenen?

Gilbert Otten: Uit personeelsenquêtes blijkt dat er binnen het VIZO een zeer grote jobtevredenheid is. We zijn dan ook bezig met zeer uitdagende dingen en mijn medewerkers krijgen veel vrijheid om te werken.

Wat de "eenzaamheid" betreft: ik heb altijd geprobeerd een opendeurpolitiek te voeren. Om te weten wat er leeft, moet je open staan en luisteren. Dat lijkt mij het beste middel om je te wapenen tegen kritiek. Nog recent ben ik gestart met een nieuwe traditie van captain's tables. We houden dan met kleinere en gemengde groepen van het personeel een informele babbel. Het versoepelt de communicatie en het verbetert ook de kwaliteit ervan.

DEEL I
STRUCTUREN EN BELEID

Als relatief kleine en jonge Vlaamse Openbare Instelling 'beweegt' er wel altijd ergens iets in de organisatie... Zoals elke dienstenorganisatie evolueerde het VIZO mee met haar omgeving, haar klanten en met de sociale en economische structuren. Een Vlaamse openbare instelling zoals het VIZO is geen doel op zich maar een instrument om een aantal overheidsopdrachten waar te helpen maken.

Zodra die opdrachten anders worden ingevuld, moet dit instrument worden aangepast. Dit is de taak en de continue verantwoordelijkheid van het beleidsniveau. In 1998 werd een proces van reorganisatie en vernieuwing ingezet en schreven we in het toenmalige activiteitenverslag «Meer dan ooit was het VIZO tijdens het voorbije jaar in beweging ...». De hervormingsbeweging en strategische reorganisatie die toen volop ingezet werden, kwamen in 2000 in een spreekwoordelijke stroomversnelling terecht en hebben ons het hele jaar bijzonder intensief gaande gehouden. Hiervan volgt in deel I van dit activiteitenverslag een uitgebreid overzicht.

BEHEER en BELEID

- 1.1. De raad van bestuur motor van het VIZO
- 1.2. De praktijkcommissie: toezicht op de leertijd

Het VIZO is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid. Het beheer wordt waargenomen door een raad van bestuur, bijgestaan door een praktijkcommissie. Beide beleidsorganen laten zich ondersteunen door adviserende commissies, waarvan de commissie van de centra, de commissie van leersecretarissen en de commissie vormgeving bij decreet verplicht zijn.

De dagelijkse leiding berust bij de leidend ambtenaar, bijgestaan door twee adjuncten die elk afdelingshoofd zijn, respectievelijk van de afdeling algemene zaken en financiën (AZF) en van de afdeling productontwikkeling en -beheer (POB). De dienst vormgeving rapporteert rechtstreeks aan de leidend ambtenaar.

Twee regeringscommissarissen zetelen namens de Vlaamse regering in de raad van bestuur. Het VIZO ressorteert onder de bevoegdheid van de heer Jaak Gabriëls, Vlaams minister voor Economie, Buitenlandse handel en Huisvesting.

1.1. De raad van bestuur motor van het VIZO

De raad van bestuur beslist in alle aangelegenheden waarvoor het VIZO bevoegd is, met uitzondering van de bevoegdheden van de praktijkcommissie. De raad van bestuur vergaderde in 2000 vijftien maal.

De belangrijkste beslissingen van de raad van bestuur in 2000...

De strategische heroriëntering die het VIZO reeds in 1998 inzette, werd doorkruist met de reorganisatie van de Vlaamse gemeenschap en nieuwe denkpijlers rond 'levenslang leren'. Op vraag van de voogdijminister formuleerde de VIZO-top een nieuw voorstel tot **strategische heroriëntering van het VIZO**, de raad van bestuur debatteerde hier verschillende keren over.

De raad keurde de **afrekening van 1999 goed en de begroting voor 2000**. De werkmiddelen voor het VIZO worden in 2000 ongewijzigd gehouden. Voor vernieuwing en innovatie van de vormingsactiviteiten reserveert de raad een strategische enveloppe van € 310.065,22 (12.508.000 fr.) Ook het wervingsplan voor 2001 werd goedgekeurd.

De raad keurde eveneens het advies aan de Vlaamse regering betreffende het **uniform boekhoudkundig plan voor de centra** goed. Krachtens artikel 60 van het decreet van 23 januari 1991 kunnen aan de centra slechts subsidies worden toegekend indien de verenigingen "een boekhoudplan aannemen waarvan de regels door de Vlaamse regering worden vastgesteld". Enerzijds werd het boekhoudplan aangepast aan de eigenheid en de specificiteit van de centra,

anderzijds werd het vereenvoudigd, o.m. door het weglaten van een budgettaire rapportering. Uitgangspunt was de vergelijkbaarheid tussen de centra.

De raad van bestuur gaf advies **inzake de strategische heroriëntering van de leertijd en de herziening van het statuut van leersecretaris**. De herziening van het statuut van de leersecretaris is een gevolg van een globale strategische heroriëntering van de leertijd. Om de samenwerking tussen leersecretarissen binnen het VIZO te optimaliseren kiest de raad van bestuur voor de oprichting van regionale leersecretariaten. Voor wat betreft de keuze van het statuut voor de leersecretarissen is de raad van bestuur principieel voorstander van het ambtenarenstatuut.

De raad van bestuur nam akte van de verschillende initiatieven die uitgewerkt werden om een vlotte integratie van de **verruimde CLB-begeleiding** (Centra voor leerlingenbegeleiding) vanaf september 2000 mogelijk te maken en machtigde de administrateur-generaal om het samenwerkingsprotocol met de vier CLB-netten te ondertekenen. De raad van bestuur treedt de praktijkcommissie bij om voor de verdere uitbouw van de leerlingenbegeleiding binnen het VIZO-netwerk permanent de nodige middelen te voorzien en om de CLB-integratie mee op te nemen binnen het strategisch overleg. Elke leersecretaris dient prioritair werk te maken van een degelijke integratie van het verruimde CLB-begeleidingsaanbod. Deze integratie dient van nabij gevolgd te worden en geëvalueerd te worden op het einde van het cursusjaar 2000-2001.

De raad van bestuur nam akte van **het samenwerkingsakkoord tussen VIZO en DBO**. Het samenwerkingsakkoord betekent een belangrijke stap in het kader van de modularisering van de leertijd en de gelijkwaardigheid van diploma's.

Om conform te zijn met de **hygiënereglementering (HACCP)** in de opleidingslokalen voor de voeding, gaf de raad opdracht om, in overleg met de betrokken centra, de nodige werken uit te voeren.

Op 14/01 gaf de raad zijn principieel akkoord voor de plannen in het kader van **de activering van extern bedrijfsadvies: het 'Matrix'-project**. De raad drong hierbij aan op de inkadering van deze voorstellen in de strategische heroriëntering enerzijds en legde de nadruk op kwaliteit, netwerkvorming en persoonlijke contacten anderzijds. Om het systeem van extern advies te promoten besliste de raad tot een mediacampagne op TV en een ruime verspreiding van de infobrochures.

In het ruimere kader van de strategische heroriëntering besteedde de raad de nodige aandacht aan de marketing- en communicatieaanpak en keurde op 28/01 de **implementatie van het marketing- en communicatieplan** goed. Naast een ruime mediacampagne in de geschreven pers voorziet dit plan in de uniformering van de naam van alle centra en het VIZO en een luik interne communicatie, gericht op het netwerk van de centra.

Vanuit de Vlaamse overheid wordt veel aandacht besteed aan de problematiek en het **beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden**. Ook het VIZO hecht beleidsmatig belang aan deze doelgroepen, de raad van bestuur keurde op 12/05 een beleidsvisie t.a.v. allochtone cursisten goed om via een specifiek vooropleidingstraject de startpositie van de allochtone ondernemer te verbeteren en hun kennis van het Nederlands te optimaliseren. Concreet wordt er enerzijds gewerkt aan de manier waarop de cursist zich kan voorbereiden op de cursus (voortraject). Anderzijds wordt er nagegaan in hoeverre de bestaande cursussen toegankelijk kunnen gemaakt worden. Er wordt een experiment georganiseerd waarbij de taalopleiding en de gewone ondernemersopleiding geïntegreerd worden aangeboden.

De raad van bestuur gaat bovendien principieel akkoord met het uitgewerkte **strategisch plan rond missie, visie krachtlijnen en strategieën voor gedetineerden**. Zij stelt wel dat randvoorwaarden en kritische succesfactoren noodzakelijke voorwaarden zijn om het strategisch plan te kunnen optimaliseren.

In het kader van **studie en onderzoek** inzake vorming keurde de raad van bestuur de realisatieverslagen en eindafrekeningen van 1999 goed. De studies betroffen: een onderzoekopdracht naar de behoeften inzake vorming van de zelfstandigen en de KMO's, een studie inzake alternerend leren en tenslotte de ontwikkeling van een concrete leermodule met name 'nieuw ondernemerschap'. Er wordt voorgesteld om in de mate van het mogelijke uitvoering te geven aan de voorstellen gedaan in de aanbevelingen. Zo moet in ieder geval worden nagegaan in hoeverre de uitgewerkte module 'nieuw ondernemerschap' kan worden geïmplementeerd binnen bedrijfsbeheer en de bijscholing. De raad van bestuur keurde het jaarprogramma en offerteaanvraag 2000 goed en wees de volgende nieuwe opdrachten toe: onderzoekopdracht naar de optimalisering van de ondernemersopleiding en de voortgezette vorming, met inbegrip van de nieuwe initiatieven, een onderzoek naar voor het VIZO bruikbare nieuwe leervormen en een onderzoekopdracht naar de noden aan opleiding en begeleiding van de allochtone ondernemers in Vlaanderen.

Terugkerende agendapunten waren de **opvolging van het stelsel van erkende externe adviseurs** waarbij de raad zich moet uitspreken over de voorgestelde erkenning, niet-erkenning of intrekking van erkenning van adviseurs. Eveneens recurrent agendapunt was het opvolgen van de vele beroepscommissies waarin regelmatig de vervanging van leden moest worden bekrachtigd, dit was het geval voor de beroepscommissies slagerij, metsel/beton en bakkerij. Ook moest de voordracht van enkele nieuwe directeurs van VIZO-centra door de raad worden goedgekeurd.

Voor wat de **programma's van de opleidingen** betreft, erkent de raad na grondige evaluatie een aantal nieuwe opleidingen, hij verlengde voor enkele dossiers het experimenteel statuut van de nieuwe opleiding en hij gaf toelating om een reeks nieuw voorgestelde opleidingen experimenteel te organiseren. Van andere beroepen werd dan weer een actualisatie goedgekeurd van het opleidingsprogramma.

1.2. De praktijkcommissie: toezicht op de leertijd

De praktijkcommissie, paritair samengesteld uit zelfstandigen- en werknemersorganisaties, houdt toezicht op de leertijd. Zij is in hoofdzaak verantwoordelijk voor de kwalitatieve uitbouw van de opleiding van de leerling bij het ondernemingshoofd-op-leider. Zij ziet toe op de correcte toepassing van de leerovereenkomst, adviseert de raad van bestuur over het beleid en de werking in de leertijd en oefent ook toezicht uit op de leersecretaris die zij erkent en met wie ze een overeenkomst sluit.

1.2.1. De belangrijkste beslissingen van de praktijkcommissie in 2000...

In 2000 kwam de praktijkcommissie 18 maal bijeen. De **strategische heroriëntering van de leertijd en de wijziging van de organisatie en het statuut van de leersecretarissen** bleef in 2000 het hoofdthema in de besprekingen van de praktijkcommissie. Eind 1999 formuleerde de praktijkcommissie hierover reeds een advies, in 2000 werd dit verder uitgewerkt. Zij nodigde in dit kader een kabinetsmedewerker van de voogdijminister uit en vroeg uiteraard ook het advies van de commissie leersecretarissen. Het advies van de commissie leersecretarissen werd door een delegatie van deze commissie persoonlijk toegelicht aan de praktijkcommissie. De praktijkcommissie opteede voor een ambtenarenstatuut met een overgangsregeling voor de reeds erkende leersecretarissen. Op vraag van de minister werd echter ook een voorstel uitgewerkt voor de leersecretaris als contractueel personeelslid van het VIZO.

Vanaf september 2000 werd ingevolge het nieuwe CLB-decreet een verruimde (kwantitatief meer en kwalitatief breder) **CLB-begeleiding binnen de leertijd** mogelijk. Om een vlotte integratie van deze verruimde CLB-begeleiding mogelijk te maken, nam het VIZO initiatieven om de minimale kwaliteitseisen van een integraal begeleidingsmodel te bepalen en om de CLB-begeleiding evenwichtig te spreiden over de VIZO-centra én de leersecretarissen. De praktijkcommissie onderschreef een aantal krachtlijnen en principes voor de uitbouw van de leerlingen- en trajectbegeleiding. De praktijkcommissie keurde ook een ontwerp van samenwerkingsovereenkomst tussen VIZO en de CLB-netten goed. Via deze samenwerkingsovereenkomst wordt de samenwerking tussen de leersecretarissen en de CLB's geregeld.

De praktijkcommissie verleende haar medewerking aan de **beoordeling van de kwaliteitscriteria** opgesteld in het kader van de UEAPME-studie 'Kwaliteit van alternerend leren/stages in de Europese Unie'.

De praktijkcommissie voerde een **tijdelijke regeling** in waardoor een leerling gedurende maximaal één maand de theoretische lessen in het centrum kan volgen zonder leerovereenkomst. Zij werkte hiervoor ook concrete richtlijnen uit.

De praktijkcommissie was het niet eens met de interpretatie

van de Rijksdienst voor de Kinderbijslag van Werknemers omtrent de voorwaarden waaraan cursisten-stagiars moeten voldoen om recht te hebben op **kinderbijslag**. Zij gaf opdracht om de RKW te wijzen op de juiste interpretatie van de betrokken reglementering en om indien de RKW dit standpunt niet deelde bij een eventueel beroep van een cursist-stagiair voor de arbeidsrechtbank als partij tussen te komen.

De praktijkcommissie gaf toestemming **om leer- en stageovereenkomsten te erkennen voor vreemdelingen die een regularisatieaanvraag hebben ingediend**. De praktijkcommissie motiveerde dit door het feit dat vreemdelingen die een regularisatieaanvraag hebben ingediend wel een arbeidsovereenkomst kunnen sluiten.

De praktijkcommissie nam verschillende beslissingen met betrekking tot de **opleidingen in de leertijd**:

- De praktijkcommissie gaf gunstig advies voor het curriculum kapper, voor het curriculum carrosseriehersteller en voor het opleidingsdossier voor de aanvullende praktijkopleiding slager-spekslager;
- De praktijkcommissie gaf gunstig advies voor de omvorming van de opleiding leertijd bandage, orthese en prothese naar een ondernemersopleiding en adviseerde om deze opleiding aanvankelijk in haar huidige vorm als ondernemersopleiding te erkennen met op voorwaarde dat ten laatste tegen september 2001 een modulaire ondernemersopleiding wordt uitgewerkt.
- De praktijkcommissie gaf een provinciale dienst opdracht om in een centrum de erkenning van de cursus monteurhersteller van pc en randapparatuur te wijzigen naar een erkenning louter voor het 1e jaar en om de lopende tweejarige leerovereenkomsten hetzij te verlengen met één jaar hetzij om te schakelen naar een leerovereenkomst monteurhersteller van toegepaste elektronica.

M.b.t. **de stageovereenkomsten** besliste de praktijkcommissie dat voor de opleiding groothandelaar slechts éénjarige stageovereenkomsten kunnen worden gesloten. Door de omvorming van de opleiding bandage, orthese en prothese naar een ondernemersopleiding werd een 4e jaar ondernemersopleiding gecreëerd. De praktijkcommissie besliste dat in het 4e jaar dezelfde stagevergoeding moet worden uitbetaald als in het 3e jaar. Voor de stageovereenkomsten gecombineerd met een ondernemersopleiding die over meer dan twee halve lesdagen per week wordt georganiseerd, werd een aparte berekeningswijze van de stagevergoeding uitgewerkt.

1.2.2. Beslissingen in beroep

De provinciale diensten van het VIZO beslisten in eerste aanleg over de erkenning, de intrekking of de opheffing van leerovereenkomsten, de uitsluiting van de leerling en/of het ondernemingshoofd, de toewijzing van een derde leerling aan een ondernemingshoofd en de deliberatie. De praktijkcommissie spreekt zich uit over het beroep dat wordt aangetekend tegen een beslissing van een provinciale dienst. Daarnaast kan de praktijkcommissie ambtshalve en te allen

tijde een individuele beslissing of een geheel van beslissingen in eerste aanleg naar zich toetrekken.

In 2000 werd veertien maal beroep aangetekend tegen een beslissing van een provinciale dienst.

Vier beroepen werden aangetekend door een ondernemingshoofd-opleider:

- twee ondernemingshoofden tekenden bezwaar aan tegen de opheffing van de erkenning van hun leerovereenkomst bandage; het bezwaar werd niet aanvaard omdat de voorwaarden voor de erkenning van de leerovereenkomst niet meer aanwezig waren.
- één ondernemingshoofd vroeg een eerder uitgesproken uitsluiting voor onbepaalde duur op te heffen; de praktijkcommissie gaf dit ondernemingshoofd opnieuw toelating een leerovereenkomst te sluiten
- één ondernemingshoofd tekende bezwaar aan tegen de uitsluiting voor de duur van twee jaar. Het bezwaar werd niet aanvaard, de duur van de uitsluiting werd wel verminderd

Ten opzichte van de leerlingen werden volgende beslissingen genomen:

- de duur van vier leerovereenkomsten werd met één jaar verlengd op voorwaarde dat de leerling zich schriftelijk engageerde om de cursussen nauwgezet en gemotiveerd te volgen;
- de erkenning van drie leerovereenkomsten en van één stageovereenkomst werd opgeheven;
- de opheffing van de erkenning van één stageovereenkomst werd ingetrokken, de cursist diende wel het 1e jaar bedrijfsbeheer opnieuw te doen;
- een beslissing tot opheffing van de erkenning van de leerovereenkomst werd omgezet in een beslissing tot voortzetting van de leerovereenkomst;

I.2.3. Beslissingen in verband met ondernemingen

De praktijkcommissie nam verschillende beslissingen in verband met ondernemingen.

- De praktijkcommissie gaf aan een onderneming de toelating om gelijktijdig maximaal twaalf cursisten-stagiairs op te leiden.
- Een andere onderneming kreeg toelating om bijkomend zes driejarige leerovereenkomsten te sluiten.

I.2.4. Erkenning en toezicht op de leersecretarissen

In verband met de erkenning en het toezicht op de leersecretarissen trof de praktijkcommissie meerdere beslissingen:

- de praktijkcommissie besliste tot opheffing van de erkenning van twee leersecretarissen;
- de praktijkcommissie ging akkoord met de vrijwillige schorsing van een leersecretaris;
- één leersecretaris ging met pensioen; zijn leerovereenkomsten werden in eerste instantie overgedragen aan een collega-leersecretaris; nadien besliste de praktijkcommissie om in de betrokken regio een contractueel deskundige leersecretariaat aan te werven;
- vier leersecretarissen (waaronder twee VESOC-leersecretarissen) dienden vrijwillig hun ontslag in; de leerovereenkomsten werden verdeeld over de leersecretarissen van de aangrenzende regio, in één regio werd beslist een contractueel deskundige leersecretariaat aan te werven.
- een leersecretaris kreeg toestemming om zijn vergoeding te laten storten op rekening van een door hem opgerichte gewone commanditaire vennootschap
- de praktijkcommissie wijzigde het werkingsgebied van twee leersecretarissen

VIZO-netwerk

- 2.1. Het VIZO
- 2.2. De centra voor vorming van zelfstandigen en KMO
- 2.3. De leersecretarissen
- 2.4. De lesgevers
- 2.5. De beroepscommissies - Sectorcommissies

Het VIZO is opgericht door het decreet van 23 januari 1991. De opdracht van het VIZO staat hierin omschreven als: opleiding, vorming en begeleiding van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen. Deze opdracht werd vertaald in vijf actieterrains: de opleiding en vorming, de bedrijfsbegeleiding, de bevordering van de vormgeving, de administratieve vereenvoudiging en de promotie van het zelfstandig ondernemen. Het VIZO kan deze taken slechts realiseren dank zij een coherent netwerk waarvan naast het instituut ook de centra, de leersecretarissen, de lesgevers en de beroepsorganisaties deel uitmaken.

2.1. Het VIZO

Het Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen heeft twee afdelingen, vijf provinciale diensten, een dienst vormgeving en de stafdienst die de leidend ambtenaar bijstaat. De voorbereiding en implementatie van het beleid wordt mee opgevolgd door het managementteam.

Structuur

Het VIZO telt twee afdelingen: POB (productontwikkeling en -beheer) en AZF (algemene zaken en financiën). Onder POB ressorteren vorming en opleiding, bedrijfsadvies en administratieve vereenvoudiging. Mevrouw K. De Gryse, adjunct-administrateur-generaal is afdelingshoofd van POB. Algemene zaken en financiën groepeerd begroting en financiën, logistiek, de personeelsdienst, de juridische dienst en communicatie. Afdelingshoofd is de heer J. Artois, adjunct-administrateur-generaal.

Elke Vlaamse provincie heeft een eigen provinciale dienst, geleid door een diensthoofd: L. Neyens (Antwerpen), N. Deckers (Limburg), L. Verheyden (Vlaams-Brabant en Brussel), P. Jacobs (Oost-Vlaanderen) en H. Deleye (West-Vlaanderen).

De dienst vormgeving, onder leiding van de heer J. Valcke, directeur, rapporteert rechtstreeks aan de administrateur-generaal.

De leidend ambtenaar heeft een stafdienst ter beschikking met een secretariaat en een directeursstafcoördinator, de heer E. Ottenbourgs. Het VIZO telt één opdrachthouder HVO (Human resources, Vorming en Opleiding), de heer F. Vanhoof. Ook de emancipatieambtenaar,

mevrouw J. Van Dousselaere en de preventieadviseur, de heer T. Decremer rapporteren aan de leidend ambtenaar.

Management

De dagelijkse leiding van het VIZO berust bij de administrateur-generaal, G. Otten, bijgestaan door de twee adjuncten, die elk afdelingshoofd zijn. Voor statutaire materies treden zij op als directieraad. Draaischijf voor de beleidsvoorbereiding en -uitvoering is echter het managementteam waartoe behoren: de leidend ambtenaar, de beide adjuncten, de stafcoördinator, de provinciale diensthoofden, de directeur vormgeving, de opdrachthouder HVO en de directeur administratieve vereenvoudiging. Binnen het managementteam wordt het noodzakelijke overleg gevoerd omtrent de eenduidig uit te voeren strategie, onderlinge afstemming, werkverdeling en interactie tussen de diensten.

Een groot deel van de aandacht van het managementteam dat maandelijks één à twee keer vergadert, ging naar de strategische heroriëntering. In functie van de dringendheid van bepaalde acties kwam het team frequenter samen.

2.2. De centra voor vorming van zelfstandigen en KMO

Het feitelijk platform waar de vorming- en opleidingsactiviteiten plaatsvinden, zijn de centra. Deze activiteiten worden door het VIZO erkend en betaald. Daarnaast ontwikkelen de centra ook talloze activiteiten in eigen beheer, bieden zij onderdak voor activiteiten die in samenwerking met derden worden georganiseerd en onderhouden ze functionele contacten met andere opleidingsverstrekkers in hun regio zoals de beroepsopleidingscentra van de VDAB.

De centra verschillen onderling inzake vormingsaanbod. Ze profileren zich meer en meer met een specifiek aanbod, dat ofwel streekgebonden is ofwel op één of meer sectoren focust.

De centra worden door het VIZO erkend maar hebben statutair een autonome structuur. Er zijn 15 centra, die in totaal 22 lesplaatsen bedienen:

• Provincie Antwerpen

ACEBE Antwerps - Centrum voor Beroepsopleiding
CMO-Antwerpen - Centrum voor Middenstandsopleiding
CMO-Mechelen - Centrum voor Middenstandsopleiding
CMO-Kempen - Centrum voor Middenstandsopleiding

• Provincie Vlaams-Brabant en Brussel

HAVIMO - Arrondissementeel Centrum voor Middenstandsopleiding
INFOBO-BRUCEMO VIZO - Centrum Brussel
Afdelingen IBB-Ukkel
IBB-Brussel
Vormingscentrum CMO - Leuven Industriepark Haasrode

• Provincie Limburg

Limburgs Vormingsinstituut Genk
VIZO-centrum Hasselt
CMO-Neerpelt - Centrum voor Middenstandsopleiding
Vormingsinstituut Tongeren

• Provincie Oost-Vlaanderen

CEMOV - Centrum voor Middenstandsopleiding en
Volmaking van "Zuid-Vlaanderen"
Afdelingen CEMOV - Aalst
CEMOV - Oudenaarde
IMOV - Centrum voor vorming van zelfstandigen en KMO vzw
CMO-Waasland - Centrum voor Middenstandsopleiding
Waasland

• Provincie West-Vlaanderen

Vormingsinstituut voor KMO West-Vlaanderen
Afdelingen VI-Brugge
VI-Ieper
VI-Kortrijk
VI-Oostende
VI-Roeselare
VI-Veurne

Infrastructuur

• Nieuwbouw en verbouwing centra

IMOV-Gent diende een bouwdoos voor de nieuwbouw van 912m² voor 5 klaslokalen, een polyvalente zaal, kantoren en een personeelsruimte en ontving hiervoor een subsidie van maximaal € 292.324,77 (1.179.235,25 fr.) om de kosten van de lening te dekken.

• Eigenaarsonderhoud

VI-West-Vlaanderen kreeg een subsidie van maximaal € 24.284,64 (979.640 fr.) voor de renovatie van het buitenschrijnwerk van de voedingsateliers in Kortrijk.

VI-West-Vlaanderen kreeg een subsidie van maximaal € 6.887,62 (277.846 fr.) voor de renovatie van de dakbedekking van een gedeelte van het hoofgebouw te Oostende.

LV-Genk kreeg een subsidie van maximaal € 14.467,91 (583.634 fr.) toegewezen voor de renovatie van een aantal gevels.

• Huurtoelagen aan de centra

Er werd door het VIZO in 2000 in totaal € 43.355,96 (1.748.975 fr.) aan toelagen voor huurovereenkomsten en € 1.002.918,20 (40.457.620 fr.) aan huurwaarden toegekend aan de centra voor onder andere de huur van specifieke ateliers.

• Actieprogramma HACCP-reglementering

Op 24 april 1998 besliste de raad van bestuur om de heer prof. E. Van Schoonenberghe te belasten met de opdracht om een inventaris op te stellen van de investeringen die binnen alle VIZO - centra moeten gebeuren om de ateliers van de voedingsopleidingen in regel te brengen met de vereisten van

de HACCP- reglementering. Het eindrapport werd begin 1999 voorgelegd aan en goedgekeurd door de raad van bestuur. De centra ontvingen het algemene rapport en de specifieke vaststellingen voor hun centrum. Aan de hand van het rapport en de individuele dossiers van de centra werd binnen VIZO een ontwerp van 'nieuw initiatief' opgesteld om deze werken te laten uitvoeren. Bondig samengevat had het nieuw initiatief tot doel de nodige werken uit te voeren opdat de centra in orde zouden zijn conform het KB van 7 februari 1997 inzake de algemene voedingsmiddelenhygiëne en de toepassing ervan in de voedingsateliers en de cafetaria.

Er werd van de centra verwacht dat zij voor al de uit te voeren werken drie offertes binnenstuurden. Deze dossiers werden door de werkgroep HACCP grondig doorgelicht. Het totale investeringsbudget werd geraamd op € 995.880,90 (40.173.736 fr.), en dit éénmalig in 2000, waarvan het VIZO 60 % of € 597.528,55 (24.104.242 fr.) subsidieerde. Er werden zowel werken uitgevoerd op het vlak de uitrusting als op het niveau van de infrastructuur.

Commissie centra

Alle directeurs van de VIZO-centra zijn lid van de commissie centra. Deze is bevoegd om de raad van bestuur en de praktijkcommissie voor te lichten of, op verzoek, te adviseren over aangelegenheden van vorming en pedagogische begeleiding van de cursisten evenals over oprichting, werking en subsidiëring van de centra. De directeurs van de centra worden er ook op de hoogte gesteld van belangrijke veranderingen, beslissingen en evoluties binnen het VIZO-netwerk op Vlaams, federaal of Europees niveau.

De commissie centra vergaderde in 2000 zeven maal. De commissie bracht voor de raad van bestuur adviezen uit betreffende de naamgeving van het VIZO-netwerk en de vaste subsidies vormingsindexering. Belangrijke topics op de vergaderingen van de commissie waren o.a. de strategische heroriëntering, informatie uitwisseling VIZO-centra, samenwerking VIZO en CLB, bedrijfsbeheer, effectiviteitsonderzoek en kwaliteitszorg...

2.3. De leersecretarissen

De leersecretaris is de sleutelfiguur in de leertijd die bemiddelt tussen leerling (en ouders) en de patroon-opleider. Hij functioneert onder toezicht van de praktijkcommissie.

In 2000 werden belangrijke initiatieven genomen tot de hervorming van het statuut en de organisatie van de leersecretarissen. De leersecretarissen, die de praktijkopleiding van de leertijd begeleiden, zijn immers een belangrijke schakel in de opwaardering van de leertijd en onmisbare elementen voor de promotie van het systeem.

De voorgestelde nieuwe organisatie en het voorgestelde nieuwe statuut van de leersecretarissen kaderen in een ruimer

globaal actieplan voor de leertijd. Op vraag van de voogdijminister begon de praktijkcommissie in samenwerking met het extern bureau ECWS (European Centre for Work and Society) met een onderzoek over de leertijd. Op basis van een sterkte-zwakke analyse moet dit onderzoek resulteren in een globale strategie met daaraan gekoppeld een concreet actieplan voor de leertijd.

De voorgestelde nieuwe organisatie houdt in dat de leersecretarissen samenwerken in regionale leersecretariaten. Op die manier worden leersecretarissen beter bereikbaar. Binnen deze regionale leersecretariaten kunnen in een teambenadering taken worden gesplitst en de sectoriële aanpak worden georganiseerd. Om de begeleidings- en bemiddelingstaken uit te breiden wordt een daling van het aantal te begeleiden leerovereenkomsten per leersecretaris voorgesteld.

Wat het nieuwe statuut betreft, wordt er geopteerd voor het ambtenarenstatuut voor de leersecretarissen. Voor de reeds erkende leersecretarissen wordt een overgangsregeling uitgewerkt.

De Commissie leersecretarissen

Deze commissie telt tien stemgerechtigde leden, twee leersecretarissen per provincie, voorgedragen door hun collega's. In 2000 vergaderde de commissie leersecretarissen zes maal.

De besprekingen van de commissie leersecretarissen betroffen hoofdzakelijk de strategische heroriëntering van de leertijd en het statuut van de leersecretaris. De commissie bracht hierover advies uit aan de praktijkcommissie.

Daarnaast besprak de commissie de samenwerking van de leersecretarissen met de CLB's bij de begeleiding van de leertijdjongeren. Zij organiseerde hierover een bevraging bij alle leersecretarissen. Deze samenwerking wordt geregeld via een samenwerkingsovereenkomst tussen VIZO en de CLB-netten. De commissie leersecretarissen bracht over de inhoud van deze overeenkomst advies uit aan de praktijkcommissie. Ter concretisering van deze overeenkomst werden samen met vertegenwoordigers van de VIZO-centra, de CLB-netten en de commissie leersecretarissen minimumvoorwaarden uitgewerkt voor de leerlingenbegeleiding in de VIZO-centra.

2.4. De lesgevers

De centra huldigen het principe dat ze voor de vormingsactiviteiten het best een beroep doen op lesgevers die als vakmensen in de praktijk van hun eigen zaak staan. Met deze lesgevers wordt doorgaans een overeenkomst van bepaalde duur gesloten. Een belangrijk aantal lesgevers in de leertijd daarentegen heeft een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur.

Lesgevers worden niet alleen gehonoreerd voor het aantal uren les dat ze verzorgen maar kunnen ook betaald worden

voor pedagogische organisatie- en coördinatietaken (POC) die ze waarnemen. Bij de lesgevers met een overeenkomst van onbepaalde duur maken deze laatste activiteiten deel uit van hun takenpakket. Met een POC-budget van € 247.893,52 (10.000.000 fr.) in 1999, werden er in totaal 7.046 uren POC gerealiseerd, waarvan 1.522 uren in de leertijd en 5.524 uren in de ondernemersopleiding.

2.5. De beroepscommissies - sectorcommissies

De beroepscommissies en sectorcommissies fungeren als voornaamste binding van de opleiding van zelfstandigen en KMO met de beroepswereld. Zij zorgen ervoor dat de programma's op de KMO-reëliteit worden afgestemd.

In september 1999 had de raad van bestuur het reglement van orde van de sectorcommissies goedgekeurd. Een sectorcommissie die bevoegd is voor een "cluster" van samenhangende beroepen bestaat uit afgevaardigden van de centra, van de sector en van het VIZO, in tegenstelling tot de beroepscommissies die enkel bestaan uit afvaardigingen van de beroepsorganisatie. Naast de beroepscommissies werden er in de loop van 2000 ook een aantal sectorcommissies opgericht. Sectorcommissies spelen een belangrijke rol bij de modularisering binnen een bepaalde sector.

Volgende sectorcommissies werden inmiddels opgericht: bouwpromotor, fotografie, herborist, hout, informatica, prepress.

Beroepscommissies

Vastgoedmakelaar

De beroepscommissie gaf advies over een aantal aanvragen van cursisten tot toelating tot de ondernemersopleiding vastgoedmakelaar. Een vraag van een VIZO-centrum om de toelatingsvoorwaarden tot de opleiding te versoepelen, werd door de beroepscommissie negatief geadviseerd.

De beroepscommissie volgde de stand van zaken op betreffende de verplichte stage zoals voorzien in het KB van 3 februari 1999 tot goedkeuring van het stagereglement van het BIV alsook de stand van zaken betreffende de bijscholing van de vastgoedmakelaars zoals voorzien in het KB van 28 september 2000 tot goedkeuring van de plichtleer van het BIV.

De beroepscommissie besprak de evolutie van de vervolmakingscursussen die in het kader van de samenwerking VIVO-VIZO worden georganiseerd en ze besliste om het aantal lesplaatsen voor de vervolmakingscursussen te beperken maar daarbij wel een provinciale indeling na te streven.

De beroepscommissie startte met de opmaak van een takenblad voor cursisten-stagiairs.

Verzekeringen

De beroepscommissie begon met de opmaak van een takenblad voor de cursisten-stagiairs. Verder werd ook aan de actualisatie van het programma gewerkt waarbij rekening werd gehouden met suggesties geformuleerd door de lesgevers.

De beroepscommissie werd in december geconfronteerd met de vraag van de VIZO-centra om de driejarige geïntegreerde ondernemersopleiding verzekeringsmakelaar om te vormen naar een tweejarige gedisintegreerde opleiding. De beroepscommissie engageerde zich ertoe om dit in 2001 te bespreken met de VIZO-centra. Tenslotte werd de samenwerking voor vervolmakingscursussen met Brokers Training opgevolgd.

Vastgoedexpertise

De beroepscommissie werkte het eenvormig programma ondernemersopleiding vastgoedexpertise af: de leerdoelen voor de verschillende modules werden verder uitgewerkt, een lijst van aanbevolen didactische hulpmiddelen werd opgemaakt, de criteria voor de lesgevers werden vastgelegd.

De beroepscommissie besprak het ontwerpprogramma met de VIZO-centra die de ondernemersopleiding vastgoedexpertise organiseren. Nadien werd het ter goedkeuring aan de raad van bestuur voorgelegd. Het vernieuwd programma werd vanaf september 2000 geleidelijk ingevoerd.

Coiffure

De beroepscommissie coiffure werkte de gemeenschappelijke leertijdopleiding kapper verder uit. Het eerste jaar leertijd van deze nieuwe gemeenschappelijke opleiding kapper werd in september geïmplementeerd en begeleid via een studiedag voor de lesgevers. Ook het didactisch digitaal begeleidingsinstrument (Pictoflex) voor de lesgevers werd er in detail voorgesteld. Het Pictoflex-systeem werd door 25 lesgevers aangevraagd, als voorbereiding van de lessen leertijd en ter illustratie in de lessen zelf. Aan het curriculum kapper voor de leertijd wordt de laatste hand gelegd.

Bandage, orthese, prothese en orthopedisch schoeisel

In het kader van de stagemogelijkheden bij de ondernemersopleiding, werd de opleiding van de leertijd orthopedisch schoeisel omgevormd tot ondernemersopleiding. Deze werd in september 2000 geïmplementeerd, vanaf deze datum is ook een diploma hoger secundair onderwijs vereist om te kunnen instappen.

De opleiding is uitgegroeid tot een opleiding die een grote technische en anatomische kennis vereist en leunt sterk aan bij de paramedische beroepen. Dit impliceert dat leerjongeren vanaf september 2000 niet meer in deze opleiding terecht kunnen. Om mogelijke leertijd kandidaten toch op te vangen, wordt de leertijdopleiding 'schoenmaker-hersteller' herwerkt om een doorstroming naar de orthopedische schoentechniek mogelijk te maken.

Voor de opleidingen bandage, orthese en prothese werden de curricula ondernemersopleiding verder uitgewerkt. Er werd eveneens een procedure voor kwaliteitsbewaking ontworpen ter ondersteuning van de leersecretaris. Daarnaast werd er een 'Algemeen Informatieve en Reglementaire Gids' ontwikkeld om de cursisten beter te informeren rond thema's zoals het examenreglement en de structuur van de opleiding.

Bloemsierkunst

In 2000 werd de laatste hand gelegd aan het geactualiseerde programma van de ondernemersopleiding. Na de positieve beoordeling van het nieuw opgestarte programma, bereide de beroepscommissie een studiedag voor de docenten voor. Deze studiedag moet de ervaringsuitwisseling tussen de docenten van alle VIZO-centra stimuleren om zo tot een evaluatie met een zo breed mogelijk draagvlak te komen.

Metsel/Betonwerken

Na een aantal jaren van inactiviteit kwam de beroepscommissie opnieuw samen. Op de agenda stond de actualisering van de takenbladen voor de leertijd, hierbij werd het nieuwe concept van het Europees project SPLASH toegepast. De vooropgestelde taken in de nieuwe takenbladen werden tijdens de C-proeven in de praktijk getoetst op haalbaarheid.

Centrale verwarming

De beroepscommissie actualiseerde de syllabus van de leertijd. De ondernemersopleiding werd bewust niet op de agenda geplaatst omdat men in het licht van een eventuele nieuwe vestigingswet, de werkzaamheden van de werkgroep wenst af te wachten.

Sanitaire installatie, gas en metalen dakbedekkingen

Prioritair bij de werkzaamheden van de beroepscommissie was de aanpassing van de programma's voor de ondernemersopleidingen zinkwerker - sanitair installateur loodgieter en installateur van individuele gastoestellen. Door de publicatie van een nieuwe vestigingswet voor de bouwberoepen kwamen deze programma's niet meer overeen met de nieuwe wetteksten en moesten deze herzien worden.

Hondentrimmen

De beroepscommissie hondentrimmen werkte in 2000 samen met de werkgroep modularisering van de dierensector verder aan een modulair programma voor de diverse beroepen uit de huisdierenbranche. Leerinhouden en leerdoelen werden in modules gegoten. Gezien het begripkader van modularisering nog volop in ontwikkeling is, wordt beslist de concrete implementatie van het modulair programma uit te stellen.

Manège

De beroepscommissie keurde het ontwerp van programma voor de ondernemersopleiding manègehouder, ontwikkeld door een werkgroep van lesgevers, goed. Het programma werd ter goedkeuring aan de raad van bestuur voorgelegd. Het vernieuwd programma werd vanaf september 2000

geleidelijk ingevoerd. De implementatie van het programma voor de leertijd, ontwikkeld en ingevoerd in 1999, wordt nauwgezet opgevolgd door de beroepscommissie. Op vraag van de beroepscommissie werd een enquête afgenomen bij de lesgevers van de ondernemersopleiding. Deze vragenlijst had als doelstelling het profiel van de lesgevers te kennen. De verwerking van de resultaten gebeurde pas begin 2001.

Auto

De beroepscommissie werkte verder aan de actualisatie van de opleidingsprogramma's en de opleidingsstructuur. De beroepsprofielen die door EDUCAM werden uitgewerkt worden vertaald naar de VIZO- opleidingen garage en carrosserie. Voor de uitwerking van deze programma's werd de beroepscommissie gesplitst in twee werkgroepen: een werkgroep garage en een werkgroep carrosserie.

Slagerij

De beroepscommissie gaf positief advies voor de erkenning van de gecertificeerde bijscholingen "bereider verkoopklare gerechten voor de slagerijsector" en "charcuterie". Ze werkte hiervoor een curriculum uit en stelde het opleidingsdossier op punt. Een werkgroep van de beroepscommissie startte met de modularisering van de beroepen uit de sector. De beroepscommissie werkte in opdracht van de praktijkcommissie een aanvullende praktijkopleiding voor de leertijd uit, aansluitend op het profiel van een onderneming slagerij. Leden van de beroepscommissie traden op als extern jurylid bij de evaluatieproef van de aanvullende praktijkopleidingen in de ondernemersopleiding.

Bakkerij

Leden van de beroepscommissie traden op als extern jurylid bij de evaluatieproef van de aanvullende praktijkopleidingen in de ondernemersopleiding. Een werkgroep van de beroepscommissie werkte aan de modularisering van de beroepen uit de sector.

Horeca

Een werkgroep van de beroepscommissie werkte een geactualiseerde structuur uit van de opleidingen in de leertijd en ondernemersopleiding en startte met de actualisatie van de programma's van de leertijd.

Kinderopvang

De beroepscommissie werkte verder aan de opmaak van een programma voor de ondernemersopleiding 'beheerder van particuliere opvanginstelling', de leerinhouden werden verder afgewerkt, het lessenrooster werd opgemaakt, een stageprogramma en de opdracht voor een monografie werden uitgewerkt. Het ontwerpprogramma werd voorgelegd aan de centra die de opleiding 'beheerder van een POI' organiseren. De raad van bestuur keurde het ontwerpprogramma goed en besliste het in te voeren vanaf het cursusjaar 2000-2001.

Dentaaltechniek

De werkgroep van de beroepscommissie werkte een toelatingsproef en een programma voor een inleidende cursus

van de ondernemersopleiding uit. Cursisten zonder vooropleiding of praktijkervaring moeten eerst slagen voor de toelatingsproef ofwel een inleidende cursus volgen en slagen voor een proef alvorens tot de ondernemersopleiding te kunnen worden toegelaten. De toelatingsproef en het programma van de inleidende cursus werden door de raad van bestuur goedgekeurd en vanaf het cursusjaar 2000-2001 ingevoerd.

De beroepscommissies **Ambulante handel** en **elektro** vergaderden in 2000 niet.

Sectorcommissies

Sectorcommissie fotografie

De sectorcommissie fotografie werd in juni 2000 opgericht. Eerste agendapunt was actualisering van de ondernemersopleiding fotograaf. De sectorcommissie vergaderde 5 keer en besprak o.a. de inleidende module, aanvullende praktijkopleidingen, en de intakeprocedure.

Sectorcommissie prepress

De sectorcommissie prepress werd eveneens in augustus 2000 opgericht en vergaderde vier keer. De commissie boog zich over de structuur van de grafische opleidingen, de verschillende doelgroepen en de raakvlakken met de andere disciplines zoals bijvoorbeeld multimedia.

MIDDELEN en PERSONEEL

- 3.1. Financiële middelen
- 3.2. Personeel
- 3.3. HRM en evaluatie
- 3.4. Vorming
- 3.5. Emancipatie
- 3.6. Preventiebeleid
- 3.7. Logistiek
- 3.8. Informatisering

3.1. Financiële middelen

De financiële middelen van het VIZO bestaan voornamelijk uit dotaties van de Vlaamse gemeenschap. In mindere mate zijn er ook eigen inkomsten uit prestaties (bv. bedrijfsadvies) voor ondernemingen, organisaties en particulieren.

In 2000 bedroeg de dotatie aan het VIZO op basisallocatie (BA) 4101 € 49.759.667,23 (2.007.300.000 fr.) en op basisallocatie 4102 € 1.239.467,62 (50.000.000 fr.) De "gewone" dotatie (BA 4101) omvat in 2000 eveneens de middelen van VESOC ten bedrage van € 1.735.254,67 (70 miljoen fr.) De eigen ontvangsten VIZO bedroegen € 1.309.976,30 (52.844.313 fr.) De dotatie intresten zitten in 1999 en 2000 vervat in de eigen ontvangsten. De toename van de eigen inkomsten moet zo goed als integraal toegeschreven worden aan de projecten. Het totaal van de ontvangsten kwam op € 52.902.027,69 (2.134.062.507 fr.) Het begrotingsresultaat tot en met het begrotingsjaar 2000 bedraagt € 1.065.098,53 (42.965.968 fr.)

In de rekeningen 2000 werd het gecumuleerd begrotingsresultaat tot en met 1999 ingebracht. Het bedroeg € 592.916,54 (23.918.194 fr.) Het leeuwendeel van de uitgaven, iets meer dan € 37.184.028,72 (1,5 miljard fr.), ging naar activiteiten van vorming en opleiding. De personeelsuitgaven VIZO bedragen € 6.293.311,56 (253.871.559 fr.) De werkingskosten van het VIZO bedragen € 5.803.719,02 (234.121.445 fr.) (in dit bedrag zitten ook tijdelijke projectuitgaven vervat). Het overzicht van de ontvangsten en uitgaven van het VIZO beslaat de jongste drie jaren. Het betreft hier niet de begrotingen, wel de rekeningen. Deze geven een juist beeld van de financiële verrichtingen van het instituut.

UITGAVEN	1998	1999	2000
Personeel	€ 5.420.229,05 (218.651.498 fr.)	€ 6.042.905,93 (243.770.221 fr.)	€ 6.293.311,56 (253.871.559 fr.)
Werking en projecten	€ 3.559.837,78 (143.603.500 fr.)	€ 4.653.288,83 (187.713.206 fr.)	€ 5.803.719,02 (234.121.445 fr.)
Activiteiten			
Admin.Vereenvoudiging	€ 15.827,01 (638.460 fr.)	€ 24.339,25 (981.843 fr.)	€ 456.763,55 (18.425.796 fr.)
Bedrijfsbegeleiding	€ 151.969,99 (6.130.454 fr.)	€ 167.425,28 (6.753.919 fr.)	€ 312.056,13 (12.588.313 fr.)
Vormgeving	€ 405.527,58 (16.358.942 fr.)	€ 433.959,48 (17.505.882 fr.)	€ 479.584,70 (19.346.399 fr.)
Vorming en opleiding	€ 37.880.703,10 (1.528.103.775 fr.)	€ 37.776.736,38 (1.523.909.768 fr.)	€ 38.491.494,20 (1.552.743.027 fr.)
TOTAAL UITGAVEN	€ 47.434.094,51 1.913.486.629 fr.	€ 49.098.655,15 1.980.634.839 fr.	€ 51.836.929,17 2.091.096.539 fr.

ONTVANGSTEN	1998	1999	2000
Eigen ontvangsten	€ 1.531.320,63 (61.773.321 fr.)	€ 990.881,16 (39.972.047 fr.)	€ 1.309.976,30 (52.844.313 fr.)
Dotatie programma 52.2 - BA 4101	€ 44.866.249,05 (1.809.900.000 fr.)	€ 46.928.723,17 (1.893.100.000 fr.)	€ 49.759.667,23 (2.007.300.000 fr.)
Additionele dotatie (BA 4102)	€ 1.239.467,62 (50.000.000 fr.)	€ 1.239.467,62 (50.000.000 fr.)	€ 1.239.467,62 (50.000.000 fr.)
Dotatie intresten	€ 136.185,27 (5.493.700 fr.)	-	-
Resultaatverwerking	€ 193.371,67 (7.800.594 fr.)	€ 532.499,73 (21.480.986 fr.)	€ 592.916,54 (23.918.194 fr.)
TOTAAL ONTVANGSTEN	€ 47.966.594,24 1.934.967.615 fr.	€ 49.691.571,69 2.004.553.033 fr.	€ 52.902.027,69 2.134.062.507 fr.
RESULTAAT	€ 532.499,73 21.480.986 fr.	€ 592.916,54 23.918.194 fr.	€ 1.065.098,53 42.965.968 fr.

ACTIVITEITENVORMING	1998	1999	2000
Uitrusting	-	-	-
	-	-	-
Communicatie	€ 223.546,61 (9.017.848 fr.)	€ 201.955,26 (8.146.855 fr.)	€ 62.325,64 (2.514.210 fr.)
Vergoedingen	€ 372.444,60 (15.024.378 fr.)	€ 155.785,17 (6.284.358 fr.)	€ 199.970,35 (8.066.784 fr.)
Selecties	-	-	-
	-	-	-
Studie en onderzoek	€ 218.947,57 (8.832.323 fr.)	€ 220.671,17 (8.901.853 fr.)	€ 272.247,04 (10.982.418 fr.)
Leertijd	€ 10.062.278,69 (405.911.316 fr.)	€ 10.128.426,87 (408.579.727 fr.)	€ 9.668.477,54 (390.025.417 fr.)
Ondernemersopleiding	€ 17.637.280,19 (711.486.119 fr.)	€ 16.945.928,22 (683.597.050 fr.)	€ 17.062.554,52 (688.301.743 fr.)
Taal	-	-	-
	-	-	-
Bijscholing	€ 1.532.129,41 (61.805.947 fr.)	€ 1.684.212,28 (67.940.955 fr.)	€ 1.767.119,06 (71.285.406 fr.)
Vervolmaking	€ 2.566.903,56 (103.548.633 fr.)	€ 2.939.388,07 (118.574.621 fr.)	€ 3.665.703,31 (147.874.105 fr.)
Bijscholing lesgevers	€ 69.956,69 (2.822.046 fr.)	€ 87.840,57 (3.543.480 fr.)	€ 89.942,74 (3.628.281 fr.)
Specifieke toelagen centra	€ 5.197.215,78 (209.655.165 fr.)	€ 5.412.528,76 (218.340.869 fr.)	€ 5.703.154,02 (230.064.663 fr.)
Diverse onkosten	-	-	-
	-	-	-
TOTAAL	37.880.703,10 1.528.103.775 fr.	€ 37.776.736,38 1.523.909.768 fr.	€ 38.491.494,20 1.552.743.027 fr.

3.2. Personeel

Eind 2000 telde het VIZO 162 personeelsleden: 121 ambtenaren en 41 personen met een arbeidsovereenkomst. De gemiddelde leeftijd van de statutaire personeelsleden is 39 jaar. Er zijn 42 mannelijke statutaire personeelsleden (35 %) tegenover 79 vrouwelijke statutaire personeelsleden (65 %). De gemiddelde leeftijd bij de contractuele personeelsleden is 28 jaar. Er zijn 12 mannelijke contractuele personeelsleden (29 %) en 29 vrouwelijke contractuele personeelsleden (71 %).

In de loop van het jaar 2000 werden 15 aanwervingen gerealiseerd, namelijk:

- 8 adjuncten van de directeur
- 1 deskundige
- 2 medewerkers
- 2 assistenten
- 2 beambten.

Aangezien de personeelsformatie bijna volledig is ingevuld, gebeurden de meeste aanwervingen op contractuele basis. In de loop van het jaar 2000 werd via Selor een nieuw examen voor bedrijfsadviseur georganiseerd. De wervingsreserve werd afgesloten met vier nieuwe kandidaten bedrijfsadviseur.

In 2000 verlieten zes personeelsleden het VIZO: drie wegens pensionering en drie wegens vrijwillig ontslag.

Drie personeelsleden stroomden door d.m.v. de toekenning van een hogere salarisschaal. Basis hiervoor is de schaalanciënniteit die opgebouwd wordt via de functioneringsevaluatie.

Het VIZO zet zich in voor de statutaire aanwerving van goede contractuele personeelsleden. In 2000 werden vijf contractuele personeelsleden die geslaagd waren voor een aanwervingsexamen bij Selor aangeworven via oproeping op naam. Het betreft één pedagogisch adviseur, drie adjuncten van de directeur en één medewerker.

Tijdens het jaar 2000 vonden twee mutatieprocedures plaats, met gunstig gevolg. Daardoor konden twee personeelsleden het woon-werkverkeer verminderen, door dichterbij huis te gaan werken, wat uiteraard ook een gunstige invloed heeft op de arbeidstevredenheid.

3.3. HRM en evaluatie

Het evaluatiesysteem **PLOEG** werd het afgelopen jaar binnen VIZO verder verfijnd en toegepast.

PLOEG is een acroniem dat staat voor **P**lannen, **L**eiding geven, **O**ndersteunen, **E**valueren en **G**ewaardeerd worden. Zowel binnen de directieraad als binnen het managementteam waren er meerdere open discussies en overlegmomenten i.v.m. de variabele functioneringstoelage, die vanaf het evaluatiejaar 2001 zal toegepast worden. Voordien werd als functioneringstoelage een vast percentage toegekend. Vanaf 2001 zal dit percentage wisselen tussen 1 % en 15 %, afhankelijk van

de geleverde prestaties van de geëvalueerde.

In 2000 is zeer veel energie gegaan naar de strategische heroriëntering van het VIZO. Alle personeelsleden werden betrokken en kregen inspraak door de organisatie van meerdere captain's tables.

Een degelijke **loopbaanbegeleiding** blijft een constante bekommernis waaraan het afgelopen jaar door de opdrachtgever HVO, in samenwerking met de personeelsdienst werd gewerkt.

De stagebegeleiding van 12 personeelsleden werd van nabij opgevolgd. Alle stagiairs kregen de mogelijkheid om niet enkel de statutair verplichte maar ook zelf gekozen opleidingen te volgen. Zowel de opdrachtgever als de verantwoordelijke van de cel personeel stelden zich bereikbaar op voor zowel de stagiairs als de stagebegeleiders. Door coaching trachtten zij de integratie van nieuwe personeelsleden te volgen en zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

Alle nieuwe personeelsleden kregen het afgelopen jaar een gedetailleerde uitleg bij het PLOEG-systeem en de toepassing ervan binnen VIZO (functiebeschrijving, evaluatiegesprek en -verslag, functioneringsgesprek, wijze van formele waardering...).

Ook aan uitstroom werd in 2000 de nodige aandacht besteed. Drie personeelsleden volgden tot hun grote tevredenheid de cursus: "Voorbereiding op het pensioen" die in samenwerking met MOVI georganiseerd werd.

De verantwoordelijke van de cel personeel en de opdrachtgever HVO werkten verder aan de samenstelling van het instellingsspecifiek besluit voor het VIZO. Dit besluit bevat voorstellen die zijn opgenomen in het vroegere personeelsstatuut maar niet werden overgenomen in het stambesluit voor alle VOI's. Ook een aantal nieuwe principes werden in het instellingsspecifiek besluit opgenomen. Dit besluit dient nog goedgekeurd te worden door de Vlaamse regering.

3.4. Vorming

Het VIZO heeft zijn naam van "**lerende organisatie**" het afgelopen jaar opnieuw alle eer aangedaan.

In totaal werd er binnen het VIZO in de loop van het jaar 2000 € 70.955,90 (2.862.354 fr.) aan vorming, training en opleiding (VTO) besteed. Ten opzichte van het vorige jaar is dit een stijging zowel van het budget als van het aantal deelnemers. Let wel: het betreft hier enkel de kostprijs van de gevolgde of ingerichte opleidingen. De salarislust van de deelnemers is in dit bedrag niet inbegrepen.

Via dit bedrag werden 105 opleidingsinitiatieven / -interventies gerealiseerd die als volgt kunnen verdeeld worden:

- Individuele deelname		
aan externe of interne opleidingen	73	(70%)
- Collectieve opleidingen	15	(14%)
- Opleidingen in kader van de stage	7	(7%)
- Vormingsverlof	8	(8%)
- Netwerking H.V.O.	2	(2%)

Van het totale budget ging bijna € 34.705,09 (1.400.000,- fr. of 70%) naar opleidingen door één of enkele personeelsleden "extern" aangevraagde opleidingen. In een organisatie met meer dan 52% niveau A-personeelsleden (Vlaamse gemeenschap in '99 25%) en waar de leeftijdscategorie 25-34 jaar (44% van de personeelsleden) het sterkst vertegenwoordigd is (de Vlaamse gemeenschap in '99: 45-54 jaar) is dit een begrijpelijke situatie. Het is verantwoord dat de cel H.V.O. "actief maakt" tussen aanbieders en de "zelfgedreven, jonge professionals".

Wanneer we de uitgaven voor individuele deelname en collectieve opleidingen optellen en naar inhoud indelen kunnen we concluderen dat de grootste aandacht gegaan is naar informatica, communicatie- en begeleidingsvaardigheden en economische topics.

Wanneer we bestuderen welke niveaus via V.T.O. binnen VIZO bereikt worden, valt op dat:

de contractuele A's het sterkst deelnemen aan V.T.O. (89 %), de statutaire A's voor 84 %, de C's gemiddeld voor 60 %. De statutaire D's (15 %) en de contractuele E's (20 %) het minst deelnemen aan V.T.O. Als we binnen niveau A nog verder differentiëren stellen we vast dat de bedrijfsadviseurs (zowel mannen als vrouwen) het sterkst voor hun bijscholing zorgen (40 %), gevolgd door de adjuncten POB (23,5 %), de pedagogisch adviseurs (19,5 %) en de adjuncten van AZF (17 %).

3.5. Emancipatie

In 2000 werd het onderzoeksproject "Gender in Balans", in samenwerking met de universiteiten van Nijmegen en Leuven en de dienst emancipatiezaken van het ministerie van de Vlaamse gemeenschap afgerond. Gender staat voor een ordeningsprincipe in de sociale verhoudingen tussen vrouwen en mannen. Via dit onderzoeksproject werd de invloed van genderinvloeden in het personeelsbeleid van het VIZO onderzocht en dit d.m.v. het instrument van zelfevaluaties bij alle leden van het managementteam. Vervolgens werd een analyse gemaakt van de mogelijkheden en knelpunten rondom de integratie van gender in het personeelsbeleid. Deze SWOT-analyse is gebaseerd op de aandachtspunten die aangereikt werden via de zelfevaluaties en de lopende veranderingsprocessen in het personeelsbeleid. Deze SWOT-analyse resulteerde vervolgens in een concreet plan van aanpak voor de jaren 2000-2002.

Op tal van domeinen werkten de emancipatieambtenaar en de opdrachthouder HVO samen. We denken hierbij aan de

evaluatieprocedure, het organiseren en jureren van bevorderings- en aanwervingsexamens, het aanbieden van vorming, de introductie van nieuwe personeelsleden,... Door deze samenwerking kan er interactief gewerkt worden, worden bepaalde processen geïntegreerd en krijgen ze meer slagkracht.

Verder stond de emancipatieambtenaar het afgelopen jaar in voor de organisatie van kinderopvang tijdens de schoolvakanties, volgde ze de evenredige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen op, zorgde ze ervoor dat ook de personeelsleden en lesgevers van de centra beroep kunnen doen op de v.z.w. Limits in geval van OSGW en informeerde en sensibiliseerde ze de personeelsleden over het emancipatiebeleid.

Tijdens het afgelopen jaar nam de emancipatieambtenaar, samen met de opdrachthouder HVO en met begeleiding van Limits de behandeling van een geval van OSGW voor haar rekening. Dit heeft aanleiding gegeven tot een groot aantal nieuwe afspraken binnen de betrokken dienst en tot verbeterde verhoudingen binnen het team.

3.6. Preventiebeleid

Op 1 januari 2000 startte de samenwerking met de interbedrijfsgeneeskundige dienst IDEWE. Dokter Ilonka Van Camp werd de bedrijfsarts van het VIZO.

Ongeveer de helft van de personeelsleden kwam in aanmerking voor de verplichte oogtest voor het werken met beeldschermen. De resultaten van de tests bleken zeer positief. Geen enkel onderzocht personeelslid had nood aan aangepaste bril als gevolg van het werken met beeldschermen.

Ook de zes vestigingsplaatsen werden onder de loep genomen. Daar waar nodig werden maatregelen genomen inzake brandveiligheid, ergonomie en EHBO. Er werden nieuwe brandblussers aangekocht, versleten bureaustoelen werden vervangen en bestaand meubilair werd op advies van de bedrijfsarts anders opgesteld zodat er minder hinder werd ondervonden van lichtinval op de beeldschermen. Iedere vestiging kreeg richtlijnen voor de verplichte EHBO-kit.

In het najaar werden op vrijwillige basis een dertigtal personeelsleden gratis ingeënt tegen het griepvirus.

Op vraag van het basisoverlegcomité werd besloten om de personeelsleden te onderwerpen aan een stressonderzoek. Dit onderzoek werd in de loop van 2001 uitgevoerd.

3.7. Logistiek

Eind 2000 besliste het dagelijks bestuur van het VIZO om de personeelsleden van niveau A en de aan te werven leersecretarissen op vrijwillige basis uit te rusten met een GSM-toestel. Deze operatie kadert in de verbetering van de dienstverlening aan de klant, meer bepaald een betere bereikbaarheid

van de personeelsleden zowel voor interne als externe klanten. In een eerste fase kozen 75 personeelsleden ervoor om van deze faciliteit gebruik te maken. Naast het professionele gebruik kunnen de personeelsleden door het vooraf kopen van beltijd het toestel ook voor privé-doeleinden gebruiken.

3.8. Informatisering

In 2000 werd het startschot gegeven voor het project informatie-uitwisseling tussen VIZO en de VIZO-centra. Het project heeft tot doel een geïntegreerd informatiesysteem te bouwen rond de core-business van VIZO, waarbij toekomstgerichte operationele systemen de basis vormen voor een beleidsinformatiesysteem. Dit geïntegreerde informatiesysteem moet de one-stop-shop-benadering, waarbij de klant van VIZO zich tot slechts één punt kan wenden mee ondersteunen.

Hoewel dit project weliswaar andere doelstellingen, een verschillende projectploeg en ook nog een andere technisch leverancier heeft dan die van het project 'informatisering leertijd' (zie verder in dit verslag), zijn er toch wel diverse raakpunten tussen beide projecten. Om beide projecten harmonisch te laten verlopen werd een coördinatiegroep samengesteld waarin leden van beide teams werden opgenomen..

DEEL 2
DIENSTEN EN PRODUCTEN

Vorming en opleiding, bedrijfsbegeleiding, vormgeving, administratieve vereenvoudiging en de promotie van het zelfstandig ondernemen zijn de 5 kernopdrachten die het VIZO bij zijn oprichting meekreeg van de Vlaamse regering. Deze opdracht werd vertaald in een mission statement: "Het VIZO-netwerk wil toegankelijke en geïntegreerde diensten verlenen, die meer en beter ondernemerschap realiseren..."

Concreet betekent dit een dienstenpakket gaande van opleidingen en adviesdiensten tot vormgeving, een mediatheek, Europese projecten, een digitaal dienstenplatform en zoveel meer. In dit ruime kader ontwikkelen zich uiteraard ook continue nieuwe projecten en plannen, wordt er gezocht naar andere, nieuwe producten en worden bestaande diensten en projecten onderzocht en geëvalueerd.

VORMING en OPLEIDING

- 1.1. Een waaier van beroepen
- 1.2. Een life-long vormingssysteem
- 1.3. Gereguleerde beroepen

1.1. Een waaier van beroepen

Het VIZO-netwerk biedt een rijk pakket van vormingsactiviteiten aan voor de gedifferentieerde doelgroepen van kleine en middelgrote ondernemingen. Dat aanbod wordt voor het grootste gedeelte door de centra georganiseerd. Voor een beperkt gedeelte wordt het initiatief genomen door professionele en interprofessionele organisaties. Het vormingsaanbod wordt op drie niveaus opgebouwd: de leertijd, de ondernemersopleiding en de voortgezette vorming.

Het VIZO voert een dynamisch beleid inzake de opleiding en vorming van de zelfstandigen en KMO. Een degelijk opgezet, flexibel systeem van opleiding en vorming impliceert een permanente productontwikkeling en/of productaanpassing. Deze kwalitatieve uitbouw kan maar lukken door een degelijke productimplementatie. De kwalitatieve ondersteuning vergt een permanente productbegeleiding en kwaliteitscontrole door pedagogisch toezicht in uitvoering van het gesteld of te ontwikkelen pedagogisch beleid. Het grote kenmerk van het opleidingsstelsel, nl. de flexibiliteit leidt tot herschikkingen in het programma-aanbod en eist een noodzakelijke planning en coördinatie van de activiteiten.

Beroepenlijst

Een overzicht van de opleidingen die in 2000-2001 georganiseerd werden in de leertijd en/of in de ondernemersopleiding:

voeding

slager-spekslager, suiker- en chocoladebewerker, visbereider, traiteur-banketaannemer, ijsbereider, hotelhouder, bereider van verkoopklare gerechten, snackbarexploitant, exploitant van plattelandstoerisme, frituuruitbater, uitbater van café-snacktearoom, brood- en banketbakker, restauranthouder, restauranthouder basis

Textiel

Textielpolyvalent, herenkleermaker, dameskleermaker, korsettenmaker, modiste, textielreiniger : witwasser, textielreiniging: witwasser - droogkuiser - verver, naaister, modeontwerper, industrieel patroontekenaar, decorateur van textiel, patroontekenaar, confectioneur van kinderkleding

Hout

hout-basis, hout-polyvalent, schrijnwerker-timmerman, parketvloerlegger, meubelmaker, riet- en wissenvlechter, vervaardiger houten speelgoed, houtbeedhouwer-ornamentmaker, restaurateur van marqueterie, restaurateur van antieke meubelen, vervaardiger van keukenmeubelen

Leder

schoenmaker en -hersteller, vervaardiger en hersteller van tuig en zadels voor de rijtuigen, orthopedisch-schoentechnicus

Onedele metalen

metaal-basis, metaal-polyvalent, zinkwerker-plaatser v. metalen dakbedekkingen van gebouwen, zinkwerkplaatser-sanitair installateur, zinkwerkplaatser-sanitair installateur-centrale verwarming, zinkwerker - sanitair installateur - installateur cv, zinkwerkplaatser-sanitair installateur-installateur gasverwarming, sanitair installateur-loodgieter, metaalconstructeur, installateur van centrale verwarming, installateur voor gasverwarming met individuele toestellen, luchtregelingsinstallateur, hersteller van old-timers

kunstmid

slotenmaker beveiliging van gebouwen, aannemer constructeur van aluminium ramen en deuren, aluminiumconstructeur, aluminium- en polyvinylchloride-constructeur, polyvalent lasser, hoefsmid, carrosseriehersteller

Edele metalen

edele metalen polyvalent, juwelier-goudsmid, graveur in edele metalen, hersteller en transformator van juwelen, ontwerper van sieraden

Werktuigkunde

mechaniek basis, mechaniek polyvalent, mecaniciens, mecaniciens voor lichte schroefvliegtuigen, mecaniciens voor motorplezierboten, handelaar in tweedehandse autovoertuigen, garagehouder-hersteller, manager voor het automobielbedrijf, garagehouder - handelaar in tweedehands autovoertuigen, motorfiets-,fiets- en bromfietshersteller, motor- bromfietsmecaniciens, fietsmecaniciens, bromfietsmecaniciens, motor- bromfietsmecaniciens, mecaniciens voor landbouw- en tuinbouw-trekkers en -machines

Elektriciteit

elektriciteit basis, elektriciteit polyvalent sterkstroom, elektriciteit polyvalent zwakstroom, basiselectriciteit, basiselectronica, basis praktijk, elektrotechnisch installateur: huisinstallatie, elektrotechnisch installateur: huisinstallatie, elektrotechnisch installateur: comfortschakelingen, elektrotechnisch installateur: aanvullende praktijk, monteur-hersteller van antidiefstalsystemen, monteur-hersteller in toegepaste elektronica, technicus in industriële elektronica, bedrader geprefabriceerde schakelverdeelinrichtingen, bordenbouwer, technicus industriële hydraulica en pneumatica, technicus electro-pneumatische automatisatie, technicus in nieuwe energiewinningen, technicus onderhoudselektriciens, technicus in meet- en regeltechnieken, monteur-hersteller van pc-en randapparatuur, installateur van domotica- en immoticasystemen, installateur industriële automatisatie, hersteller van elektrische huishoudapparaten, radio-

en televisiemonteur-hersteller, zelfstandig lichttechnicus, auto-elektronicus, koeltechnicus

Precisiemechanica

horlogemaker-hersteller

Bouwbedrijfs – steen – beton

bouw basis, bouw polyvalent, metselaar-betonwerker, steenhouwer – marmerbewerker, pottenbakker, marmerbewerker, keramist, dakdekker-plaatser van niet metalen dakbedekkingen van gebouwen, operator van onderwaterwerken, aannemer van sloopwerken, dakdekker – dichtingswerker, dakdekker - niet metalen dakbedekkingen, aannemer dichtingswerker platte daken, plafonneerder-cementwerker, kassei- en klinkerlegger, renovatie- en herstellingswerken in de bouw, dichtingswerker-asfaltwerker, voeger, tegelzetter

Schilderwerk en stoffering

Huisschilder, stoffeerder – woninginrichter, beletterings- en airbrushtechicus, huisschilder-wand-en vloerbekleder, decoratieschilder, wand- en vloerbekleder

Drukwerk boekbinderij

digitaal beeldverwerker-scanneroperator, multimedia-ontwikkelaar, realisator-programmeur van computergames, restaurateur van boekbanden, offsetdrukker, handboekbinder, fotografisch zetter

Glas

Glazenmaker, glazenier, glasblazer van sier- en gebruiksvoorwerpen, grafisch werk polyvalent

Fotografie – grafisch werk

Fotograaf, realisator van videoprogramma's, grafisch elektronisch designer, realisator van teken- en animatiefilms

Personenverzorging

Herenkapper, prothesist, pedicure, kleur- en stijlconsulent, kapper, dameskapper, tandprothesetechnicus, opticien-brillemaker, opticien-optometrist, schoonheidsspecialiste, haarwerker-pruikenmaker-grimeur, bandagist-orthesist-prothesist

Tuin- en bosbouw

tuinbouw basis, tuinbouw polyvalent, groenteteler, herborist, beheerder van bossen, parken en groenzones, kruidenteler, tuinverzorger, tuinontwerper, boomverzorger, boomkweker, kruidenverwerker, bloemen- en plantenteler, florist, tuinaannemer

Allerlei

Etaleur, lijstenmaker-vergulder, antiekhandelaar, decorbouwer, restaurateur van schilderijen, standenontwerper-bouwer, hersteller-restaurateur van koetsen, restaurateur van papier, vervaardiger-hersteller van poppen, restaurateur van schilderijen, andere dragers, restaurateur van keramische voorwerpen, kaarsenmaker

Dieren

paarden basis, uitbater van een dierenpension, zelfstandig instructeur paardrijden, zelfstandig hondeninstructeur, hon-

denfokker, hondentrimmer, trainer van dravers – paardenfokker, manègehouder, paardenfokker

Kleinhandel

kleinhandelaar polyvalent, kleinhandelaar, ambulante handelaar op de openbare markten

Dienstverlenende beroepen

basismodule informatica, verzekeringsmakelaar, reisbureauhouder, kandidaat-accountant, handelsagent, bouwpromotor-projectontwikkelaar, marketing consultant, sociaal consultant, autocarexploitant, vastgoedexpert, toerisme- en handelspromotor, systeemanalist-programmeur, informatica-consultant, reisleader, begrafenisondernemer, beheerder van kampeerterreinen, beheerder van rust- en bejaardentehuizen, publiciteitsconsultant, stagiair-vastgoedmakelaar, pr-adviseur, privédetective, verlener van kantoor diensten, uitbater van een fitnesscentrum, beheerder van een particuliere kinderopvanginstelling, organisator van evenementen, journalist, uitbater van een kunstgalerie, belastingconsultant, thanatopractor, consultant in telematica, transportorganisator, beveiligingsadviseur, hygiëneconsultant, ceremoniemeester, vastgoedmakelaar, zelfstandig uitbater van een koerierdienst, programmeur, uitbater van een callcenter, technicus in telematica, logistiek consultant, as/400 beheerder en ontwikkelaar, beleggings- en kredietmakelaar, hostess, boekhouder, auto-expert

Groothandelaar

groothandelaar in..., slager-groothandelaar

Nieuwe opleidingen

De raad van bestuur erkent nieuwe opleidingen. Dergelijke erkenning gebeurt in twee stappen: eerst een erkenning bij wijze van experiment en vervolgens, na een volledige opleidingscyclus en mits een positieve evaluatie, een definitieve erkenning.

In 2000 werden volgende ondernemersopleidingen definitief erkend:

Decorateur van textiel, riet-en Wissenvlechter, kleur- en Stijlconsultant, bordenbouwer, kruidenverwerker, restaurateur van schilderijen, andere dragers, restaurateur van keramische voorwerpen, binnenvaartondernemer, renovatie- en herstellingswerken in de bouw.

Experimentele ondernemersopleidingen:

Patroontekenaar, uitbater van een strijk- en retouchewinkel, polyvalent lasser, hersteller van oldtimers, logistiek Consultant.

Nieuw erkende gecertificeerde bijscholingen:

Bereider van verkoopklare gerechten in de slagerijsector, juweelontwerper, beleggingsadviseur, kredietadviseur, management voor zelfstandig verpleegkundigen, meester fijnschilder in...

Experimenteel erkende gecertificeerde bijscholingen:

Dames haute couture, patroontekenaar maatwerk, teke-

ning lezen van metaalconstructies, halfautomatisch lasser, aluminiumlaser - TIG, pistoolsputten voor industriële toepassingen, speciale kalibers, technicus van machines voor parken en tuin, kabeltechnicus, restauratie van Archeologica, nascholing operator onderwaterwerken

Modularisering en actualisatie van de opleidingen

Potentiële starters en KMO hebben nood aan steeds meer flexibele opleidingsvormen. Men vraagt kortere cursussen, meer op maat, meer gespecialiseerd en aangepast aan de snelle evoluties van de technieken. Het antwoord hierop is modularisering van het opleidingsaanbod.

Het modulaire systeem bestaat uit inleidende cursussen, basisopleidingen en specialisaties waarbij gelijklopende cursusinhouden in modules worden samengebracht.

In de loop van 2000 werd een eerste aanzet gegeven tot modularisering van een aantal programma's in de leertijd en de ondernemersopleiding en ook een aantal actualisaties van ondernemersopleidingen werden in een modulaire structuur gegoten.

In de leertijd werd gestart met een experiment in de opleiding "metsel-beton" en bij de ondernemersopleiding was de elektrosector als eerste aan de beurt. Gaandeweg werden ook andere ondernemersopleidingen aangepakt. Streefdoel is de invoering van dit systeem voor de volledige leertijd en de ondernemersopleidingen vanaf het cursusjaar 2002-2003.

Vanuit de eerste stappen in het modulariseringsproces kwam al duidelijk naar voor dat modulariseren slechts kan gebeuren wanneer iedereen eenzelfde taal spreekt en het over een aantal begrippen eens is. Daarom werd er een werkgroep modularisering in het leven geroepen die zich in de loop van 2000 over een aantal specifieke problemen boog en trachtte tot een duidelijk afgebakend begrippenkader te komen. Dit begrippenkader werd opgesteld aan de hand van ervaringen die leven bij onderwijs enerzijds, anderzijds uitgaande van een aantal wetenschappelijke studies (HIVA). Het begrippenkader werd teruggekoppeld aan het werkveld van centra, cursuscoördinatoren en leersecretarissen en staat in 2001 ook op de agenda van de verschillende beroepscommissies.

Op die manier kan het beschouwd worden als een conventie zonder echter als een statisch gegeven te worden behandeld. Het is steeds vatbaar voor aanvullingen en/of verbeteringen.

Bovendien biedt het begrippenkader niet steeds een pasklaar antwoord op praktische vragen en problemen. Het is de opdracht van de werkgroep modularisering om deze vragen en problemen te inventariseren en vanuit de reglementering naar een pragmatische oplossing ervan te komen.

Aansluitend bij de modularisering van de VIZO-opleidingen wordt er daarenboven samengewerkt met het departement onderwijs van de Vlaamse gemeenschap met het oog op de gelijkwaardigheid van de verschillende onderwijsvormen. In

1999 had de raad van bestuur reeds zijn akkoord verleend aan een samenwerking met de Dienst Beroepsopleiding Onderwijs (DBO) in het kader van de modularisering van opleidingen. Dit leidde in de loop van 2000 tot de ondertekening van een samenwerkingsakkoord tussen VIZO en het Departement Onderwijs m.b.t. de modularisering van de opleidingen en de wederzijdse erkenning van certificaten. De uitvoering van dit samenwerkingsakkoord vraagt regelmatige overlegmomenten tussen VIZO en DBO, maar ook van de mensen op het veld.

Volgende programma's en opleidingen werden in de loop van 2000 geactualiseerd:

Parketvloerlegger:

1 x 128 uur beroepskennis als bovenbouw - beperkt tot centra actief in de hout- en afwerkingsector, die over de nodige uitrusting en ruimte beschikken.

Fabrikant-Plaatser van sierschouwen:

1 x 128 uur beroepskennis - beperkt tot 3 lesplaatsen gelet op specifiek karakter.

Aannemer van wegeniswerken:

1 x 56 uur volgens modulair traject.

Aluminiumconstructeur:

1 x 128 uur beroepskennis.

Operator onderwaterwerken:

Module sectorale kennis van 484 uur - beperkt tot ACEBE.

Bandage-Orthese-Prothese:

de leertijdopleiding bandage-orthese-prothese werd vanaf het cursusjaar 2000-2001 omgevormd naar een ondernemersopleiding.

Tandprothesetechnicus:

voor de ondernemersopleiding tandprothesetechnicus werd een instapproef geïntroduceerd voor cursisten die niet aan de toelatingsvoorwaarden voldoen. Wie niet slaagt wordt doorverwezen naar een inleidende cursus.

Beheerder van een particuliere opvanginstelling:

de ondernemersopleiding beheerder van een particuliere opvanginstelling werd geactualiseerd 2 x 256 uur geïntegreerd.

Uitbater café en Uitbater café-snack-tearoom:

Het gedeelte (cursus) bedrijfsbeheer toegepast op de sector werd geactualiseerd.

Florist:

Concept van een vernieuwde OO met een inleidende cursus van 128 uur en één ondernemersmodule beroepskennis van 148 uur.

Vastgoedexpert:

Actualisatie met inleidende cursus die 2 initiatiemodules omvat; 2 algemene modules en 3 technische modules.

Herborist:

Actualisatie - 2 x 128 uur beroepskennis.

Aannemer schilderwerken - Wand-en Vloerbekleder:

Modularisering met gemeenschappelijke basis.

Publiciteitsconsulent PR-Adviseur:

Wijziging beroepsbenaming (voorheen Communicatieconsulent) - modulair opgebouwd en gedesintegreerd.

Manègehouder:

Actualisatie.

Kassei- en klinkerleggers:

Desintegratie: beroepskennis en bedrijfsbeheer.

Realisator van animatieproducties:

Wijziging beroepsbenaming (voorheen "realisator van teken- en animatiefilms).

1.2. Een life-long vormingssysteem

De vorming van zelfstandigen en KMO in Vlaanderen is een life-long systeem dat wordt gedragen door het principe van het alternerend leren. 'Life-long' omdat een basisopleiding in deze snel evoluerende maatschappij nooit meer 'af' kan zijn en dat elke beroepsuitoefenaar, dus ook de zelfstandige, zich permanent moet volmaken om bij te blijven m.b.t. de ontwikkelingen in het eigen beroep evenals met de evoluties van de markt. 'Alternerend leren' omdat het zwaartepunt van het vormingssysteem van zelfstandigen en KMO gelegen is in de praktijkopleiding. De cursussen hebben t.o.v. deze praktijkopleiding een aanvullend karakter. Het vormingssysteem is gesteund op de ervaring dat alternering tussen praktijkopleiding in het echte beroepsmidden en aanvullende cursussen in een vormingssysteem een meerwaarde levert tegenover leertrajecten die zich slechts in één leeromgeving afspelen.

Het idee als zou in de praktijkopleiding in de onderneming enkel de praktijk aan bod komen en in de cursus enkel de theorie is een te enge visie. De cursussen hebben een aanvullend karakter en is complementair aan de praktijkervaring. De praktijkervaring op haar beurt, heeft niet enkel te maken met het verwerven van de wetenschappelijke basisinzichten omtrent datgene wat in de onderneming concreet gebeurt, maar kan eveneens een complement zijn op het praktisch technologisch vlak voor datgene wat in de onderneming wordt gedaan.

Drie vormingsniveaus:

1. de leertijd

De leertijd is de eerste aanzet voor wie later een zelfstandig beroep wil uitoefenen. De leerjongeren leren vanuit de praktijk het vak bij een ondernemingshoofd. Daarnaast volgen leerjongeren één dag per week cursus in een VIZO-centrum. Voor de meeste beroepen geldt het getuigschrift van de leertijd als middel om te voldoen aan de vestigingsreglementering.

2. de ondernemersopleiding

De ondernemersopleiding bereidt de kandidaat-zelfstandige of ondernemer voor op het beheer van een zaak of de leiding van een KMO. Hij leert er alles over het algemeen beleid, de administratie, de financiën en de fiscaliteit, het personeelsbeleid, het commercieel beleid en het productiebeleid van de KMO. Voor de gereguleerde beroepen is het volgen van de ondernemersopleiding en het behalen van een diploma een middel tot het verwerven van het vestigingsattest.

3. voortgezette vorming

De voortgezette vorming biedt de gevestigde zelfstandige, de bedrijfsleiders en zijn medewerkers de kans om zich bij te scholen. Dat is zonder meer een noodzaak in de snel veranderende wereld van bedrijfsbeheer en beroepspraktijk. De voortgezette vorming biedt volgende mogelijkheden

- de bijscholing (om bij te blijven in een beroep)
- de vervolmaking (om zich te kunnen aanpassen en te kunnen inspelen op nakende evoluties binnen het beroep)
- de omscholing

De leertijd

Strategische heroriëntering van de leertijd

De heroriëntering van het systeem van de leertijd kadert in de algemene doelstelling van het VIZO voor het realiseren van meer en beter ondernemerschap en het bevorderen van de tewerkstelling van beter inzetbare werknemers door een verhoging zowel van de kwantiteit als van de kwaliteit van de leertijd.

Algemeen wordt aanvaard dat het bedrijfsleven nood heeft aan werknemers die op technisch en beroepsvlak goed zijn opgeleid. Een potentieel aan jongeren is hiertoe aanwezig dat vandaag nog onderbenut wordt. Het zijn jongeren die meer gebaat zijn bij een alternerende opleiding zowel door hun persoonlijke kwaliteiten als door de aard van de te leren beroepen. Een alternerende opleiding met een leerovereenkomst kan deze kwaliteiten activeren en positieve resultaten opleveren. De leertijd slaagt hierin en heeft zijn tewerkstellingseffect bewezen.

Deze doelgroep van jongeren wordt echter onvoldoende bereikt, de beroepskeuze is niet steeds optimaal, de begeleiding en het samenspel tussen de actoren loopt soms mank en te veel jongeren haken onderweg af zodat te weinig leerlingen doorstromen naar de ondernemersopleiding.

Zonder in alle leerlingen ondernemers te willen zien, biedt de leertijd toch meer mogelijkheden tot ondernemerschap. Acties zijn dan ook nodig om van de leertijd een volwaardige opleidingsvorm te maken, die alle jongeren bereikt voor wie een alternerende opleiding met een praktijkopleiding in een onderneming en een aanvullende theoretische opleiding in een VIZO-centrum de meest geschikte opleidingsvorm is. Een verbetering van de kwaliteit van de praktijkopleiding, de begeleiding en de theoretische opleiding moet enerzijds leiden tot meer vakmanschap en anderzijds tot meer ondernemersvaardigheden en -attitudes.

Promotiefolder Leertijd

In het kader van de VESOC-tewerkstellingsmaatregelen werd in 1999 reeds een project gestart dat in 2000 werd voortgezet en op 31.12.2000 werd beëindigd. Het project omvatte verschillende acties:

- Met verschillende leersecretarissen werd een project opgezet om aan te tonen dat een vermindering van het aantal te begeleiden leerovereenkomsten per leersecretaris leidt tot een betere begeleiding van de leerlingen en de patroons waardoor er minder verbrekingen van leerovereenkomsten zijn en meer leerlingen de leertijd beëindigen;
- De VIZO-centra kregen extra POC-uren waarmee zij de kwaliteit van de begeleiding van de leerlingen in het centrum konden optimaliseren;
- Een radiospot werd ontwikkeld en uitgezonden op Studio Brussel;
- Een infodag over de leertijd voor de CLB's van de provincie Antwerpen werd georganiseerd;
- De leersecretarissen konden een informaticaopleiding volgen.

Ook in het kader van het Europese project Splash werd verder gewerkt rond een verbetering van de kwaliteit van de leertijd:

- de nieuwe takenbladen van zeven beroepen werden op punt gezet en verdeeld naar alle leerlingen en patroons;
- voor drie beroepen werd een checklist ontwikkeld waarmee de leersecretarissen patroons die leerjongeren wensen op te leiden, kunnen screenen; de leersecretarissen kregen hier over een studiedag;
- een modulaire opleiding voor de patroons werd ontwikkeld waarin ze aanleren hoe ze best afspraken met hun leerjongere maken, hoe ze positieve feedback op het werk van de leerjongere kunnen geven, hoe ze hun leerjongere kunnen evalueren;
- de leersecretarissen kregen een opleiding over "hoe omgaan met conflicten".

Op vraag van de voogdijminister werd in het najaar van 2000 in samenwerking met het extern bureau ECWS begonnen aan de uitwerking van een nieuw globaal actieprogramma voor de leertijd. In dit kader werd eind 2000 reeds een voorstel voor een nieuwe organisatie en een nieuw statuut voor de leersecretarissen aan de voogdijminister bezorgd.

Het cursusjaar 1999-2000

In de leertijd bestaat - naast de meest belangrijke component, de praktijkopleiding bij de patroon - uit twee aanvullende cursuspakketten: de cursus "algemene maatschappijgerichte vorming" en de "beroepsgerichte vormingscursus".

• Cursussen maatschappijgerichte vorming

In deze cursus van 120u wordt via de methodes van het thematisch projectwerk en afzonderlijke trainingsmomenten voor taal- en rekenvaardigheden gewerkt aan de persoonlijkheidsontwikkeling van de cursisten. Er zijn dus geen schoolse vakken. Wel wordt er voortdurend geprobeerd om in te spelen

op de ervaringen van de cursisten in hun thuissituatie, in hun vriendenkring, in hun werkkring en in hun vrije tijd. Voor de 15-jarigen geldt de verplichting vanuit de wetgeving op de leerplicht dat ze bovendien een supplementair cursuspakket (algemene maatschappijgerichte vorming) krijgen van nog eens 120 uren. Concreet komt dit neer op een bijkomende halve dag cursus.

• Cursussen beroepsgerichte vorming

Deze cursus van 120 uur beoogt het verwerven van een initiële beroeps kennis, waarbij de cursus ten aanzien van de praktijkopleiding in de onderneming, slechts een aanvullend karakter heeft. Geenszins kan de cursus de praktijkopleiding vervangen. Deze laatste is en blijft de belangrijkste plaats van "leren" van de cursist.

Het aantal leerovereenkomsten is gedaald. Jongens gaan nog steeds veel meer leerovereenkomsten aan dan meisjes, 70 % jongens t.o.v. 30 % meisjes. Jongens volgen vooral een leerovereenkomst in de voeding, de onedele metalen, de werktuigkunde en het bouwbedrijf. Meisjes vinden we vooral in de kleinhandel, de personenverzorging, en de voeding.

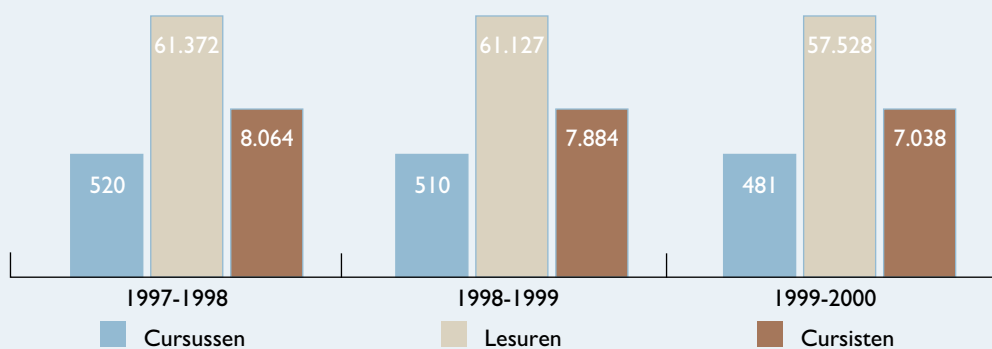
In 2000 noteren we over de provincies heen 4605 opheffingen van leerovereenkomsten. Dit is 64% van het aantal leerovereenkomsten onder toezicht op 31.12.2000.

In 2000 werden 4.035 nieuwe leerovereenkomsten en -verbintenissen erkend. Dit zijn er 552 minder dan in 1999. Naast deze nieuwe leerverbintenissen en leerovereenkomsten zijn er in 2000 ook 2.630 patroonsveranderingen erkend.

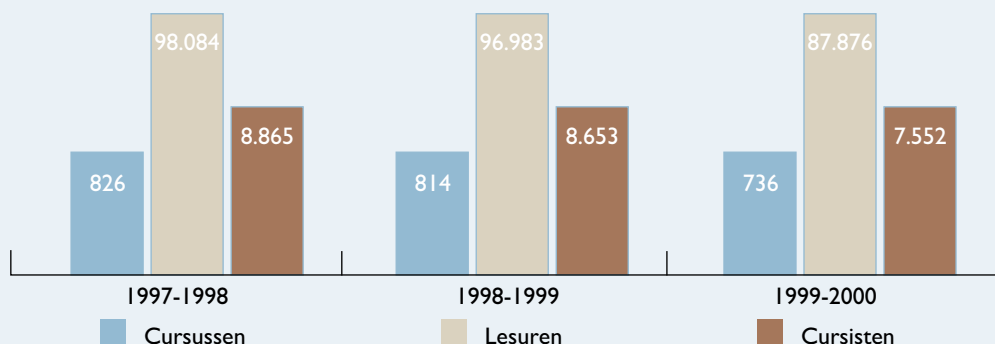
Het aandeel van de 15 jarige leerjongeren in het aantal erkende leerovereenkomsten en leerverbintenissen is lichtjes gestegen naar 11,9 %. Opvallend is dat de groep van 18 jaar en ouder de grootste groep vormt met 30,6 %, alhoewel het aandeel van deze groep gedaald is. Dit is te verklaren door de verschuiving naar de stageovereenkomst.

De duur van de leerovereenkomst wordt in samenspraak tussen de contractuele partijen (patroon, ouders en/of leerling) en de leersecretaris vastgesteld op basis van de vooropleiding van de leerling. Bijna alle 15-jarigen sluiten een leerovereenkomst af van drie jaar. Dit heeft vooral te maken met de verlengde leerplicht tot 18 jaar. De 16-jarigen sluiten bijna uitsluitend leerovereenkomsten van twee of drie jaar. De 18-jarigen en +18-jarigen sluiten hoofdzakelijk leerovereenkomsten van twee en één jaar af. Een leerovereenkomst van drie jaar wordt door deze leerlingen slechts zelden afgesloten en dan meestal nog in de meer technische beroepen.

Cursussen leertijd: maatschappijgerichte vorming - Evolutie over de cursusjaren '97-'98, '98-'99 en '99-'00

Cursussen beroepsgerichte vorming - Evolutie over de cursusjaren '97-'98, '98-'99 en '99-'00

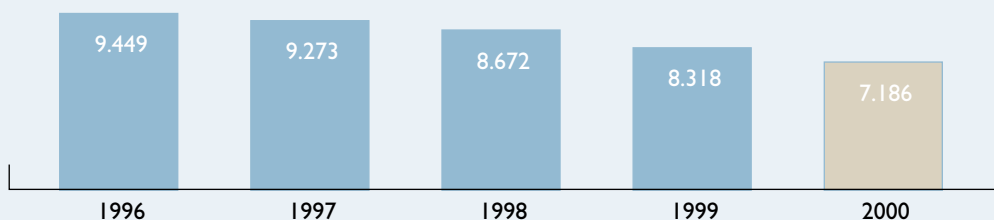
Examens

Naast verschillende evaluatiemomenten tijdens het cursusjaar moeten de cursisten in de leertijd aan het einde van het 1ste en 2de opleidingsjaar deelnemen aan een overgangsexamen bestaande uit een proef maatschappijgerichte vorming en een proef beroepsvorming. Dit overgangsexamen heeft tot doel

De leervergoedingen

Leerjongeren ontvangen voor hun prestaties bij hun patroon ook een leervergoeding, deze bedroeg in 2000 tussen de € 234,77 of 9.471 fr. en € 401,16 of 16.183 fr. De leervergoeding varieert naargelang de ervaring van de leerjongere en het cursusjaar en wordt aangepast aan de index.

Aantal leerovereenkomsten en -verbintenissen onder toezicht op 31.12.00

de vorderingen van de leerling vast te stellen en te bepalen of de leertijd al dan niet kan voortgezet worden.

Aan het einde van het 3de jaar leertijd volgt er bovendien een praktische proef die de praktijkkennis toetst van de cursist die hij bij de patroon-opleider heeft opgedaan.

4.646 jongeren namen deel aan de overgangsexamens. Daarvan slaagden er 3.493. Van de 1.153 niet-geslaagden besliste de deliberatiecommissie dat 430 hun leertijd konden voortzetten. Van 491 werd de leerovereenkomst verlengd en voor 238 leerjongeren werd de leerovereenkomst opgeheven.

2.678 cursisten namen deel aan de drie eindproeven. 2.418 slaagden hierin d.w.z. 90 %.

Begeleiding van de jongeren

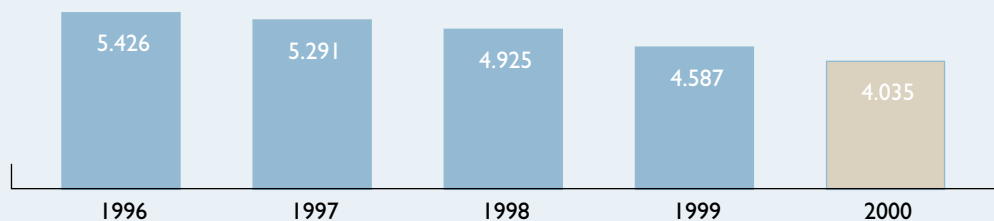
• CLB-werking

In alle VIZO-centra houden de Centra voor Leerlingenbegeleiding zittingen en nemen deel aan tussentijdse evaluaties, samenkomsten en teamvergaderingen.

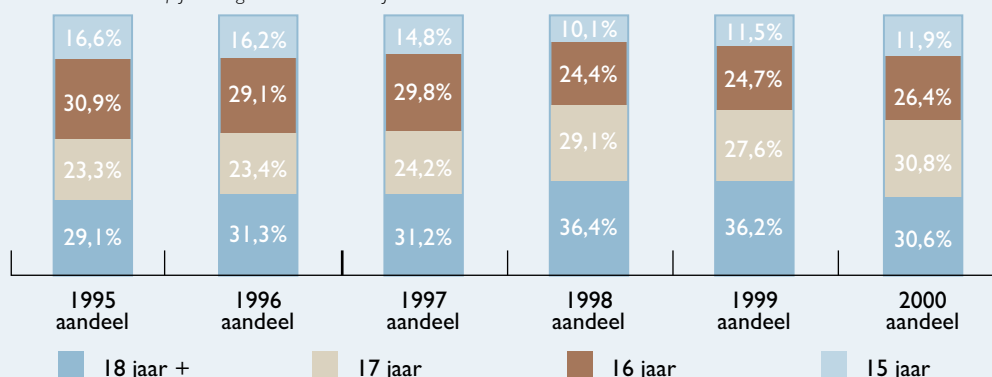
• Begeleidingsteams

In de meeste centra werden begeleidingsteams opgericht bestaande uit een afgevaardigde van het VIZO, de betrokken leersecretaris, de directeur of stafmedewerker van het centrum en, in functie van de leerling de CLB-medewerker en de lesgevers. Ze volgen de vorderingen en de houding van de cursisten op, zowel in de cursussen als bij de praktijkopleiding.

Nieuwe leerovereenkomsten en -verbintenissen onder toezicht in 2000

Procentueel aandeel van de leeftijdscategorieën in de leertijd

• Bijwerking

Cursisten in de leertijd vormen inzake schoolverleden een zeer heterogene groep. Ook cursisten met een zwakke vooropleiding zijn aanzienlijk vertegenwoordigd. Voor deze leerlingen kan remediëring worden georganiseerd binnen de normale lesuren en dit met een maximum van veertig en een minimum van twee lesuren per cursist en dit via zeer flexibele in- en uitstapmogelijkheden. Om deze remediëring uren in te richten beschikken de centra over een extra lestijdenpakket dat wordt bepaald in functie van het aantal cursisten maatschappijgerichte vorming.

• Kleine klassen

Een aantal jongeren kan niet aarden in de gewone klasgroep omwille van karakteriële, psychische of sociale omstandigheden, hoewel zij over de nodige mogelijkheden beschikken om de leertijd voor hun beroep aan te kunnen. Reeds vanaf het cursusjaar 1988-1989 werden er positieve ervaringen opgedaan door een aantal van deze cursisten in een kleinere groep intensief en individueel te begeleiden met de bedoeling hen naar een gewone cursus te laten doorstromen, eventueel mits het blijven volgen van remediëring uren bij een taakleraar.

• A.P.T.

De A.P.T.'s, Autonome Pedagogische Teams, zorgen voor een overlegplatform tussen lesgevers, patroons, beleidsverantwoordelijken in de centra, leersecretarissen en pedagogisch adviseurs van het VIZO.

De ondernemersopleiding

De ondernemersopleiding bestaat eveneens uit twee componenten, meestal gespreid over twee lesavonden in de week. In de cursussen bedrijfsbeheer krijgt de kandidaat-zelfstandige of ondernemer de nodige kennis mee voor het beheer van een zaak of de leiding van een KMO. De cursussen beroeps-kennis richten zich op de beroepstechnische aspecten. Deze ondernemersopleiding kan aangevuld worden met bijkomende praktijkstages via een stageovereenkomst.

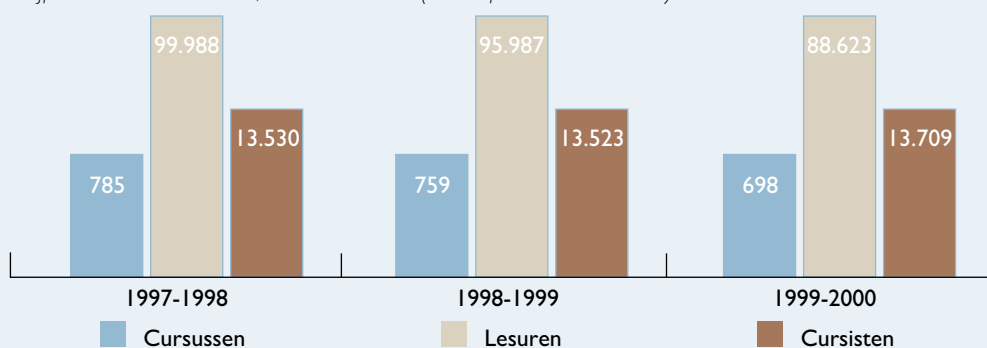
Bedrijfsbeheer

De **cursussen bedrijfsbeheer** bereiden de bedrijfsleider voor op het algemene, commerciële, financiële, administratieve en personeelsbeleid van een KMO.

Per jaar omvat een cursus 128 uren. De gewone duur van de opleiding is twee jaar. Het programma van de cursussen bedrijfsbeheer omvat specifieke doelstellingen in verband met bedrijfsbeheer. Deze doelstellingen handelen over de belangrijkste aspecten van beleidsvoering in een KMO. Daarnaast omvat het programma ook nog een aantal algemene doelstellingen die vooral gericht zijn op het verwerven van een aantal ondernemersattitudes.

Met het budget additionele middelen werden er tijdens het cursusjaar '99/'00 bijkomend nog 42 cursussen bedrijfsbeheer georganiseerd voor 523 cursisten. In 2000 werden er dus voor 14.391 cursisten, 822 cursussen bedrijfsbeheer georganiseerd voor in totaal 94.954 lesuren. In het kader van de ondernemersopleidingen werden er bijkomend twee cursussen nieuwe opleidingen algemene kennis georganiseerd voor een totaal van 256 uur en 27 cursisten.

Cursussen bedrijfsbeheer – evolutie '97-'98, '98-'99 en '99-'00 (exclusief additionele middelen)

Versnelde cursussen bedrijfsbeheer worden georganiseerd in het kader van het KB van 12 juli 1989 waarbij kennis van het bedrijfsbeheer werd opgelegd voor het uitoefenen van kleinhandelsbedrijvigheden in kleine en middelgrote ondernemingen.

Deze reglementering voor de kleinhandel legt dezelfde kennisvereiste van bedrijfsbeheer op zoals deze ook voor de gereguleerde beroepen bepaald is. Een versnelde cyclus bedrijfsbeheer omvat tenminste 128 lessen per cursist, gespreid over tenminste drie maanden. Het programma van de versnelde cursussen bedrijfsbeheer stemt overeen met het programma van het eerste jaar van de ondernemersopleiding.

Bij MB van 14 juni 1990 en van 17 april 1991 werden, in twee fasen, alle centra voor de vorming van zelfstandigen en KMO erkend om versnelde cursussen bedrijfsbeheer te organiseren.

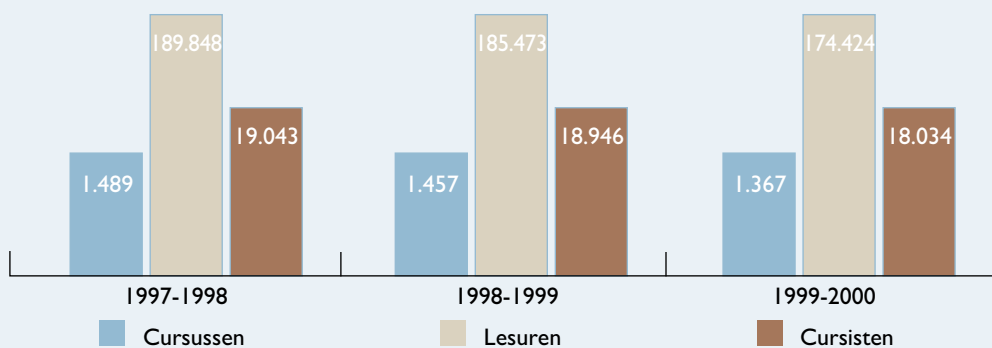
inzake moderne hulpmiddelen, technieken en methodes wordt op de voet gevolgd. Als een rode draad doorheen dit alles wordt aan attitudevorming gedaan op grond van deontologie, veiligheid en hygiëne, zin voor verantwoordelijkheid en zelfstandigheid.

Dit zijn de cijfers voor de erkende cursussen onder het gewone budget. Met het budget additionele middelen werden er tijdens het cursusjaar '98-'99 130 cursussen beroepskennis ingericht voor 1.429 cursisten en 15.568 lessen, in totaal werden dus voor 20.604 cursisten, 1.608 cursussen beroepskennis georganiseerd voor in totaal 197.004 uur.

Tussentijdse evaluaties en diploma's

De cursisten worden op verschillende momenten geëvalueerd. Aan het einde van zowel het eerste als het tweede jaar moeten zij slagen voor een examen, dat bestaat uit een

Evolutie '97-'98, '98-'99 en '99-'00 van het aantal cursussen, lessen beroepskennis (exclusief additionele middelen)

De versnelde cursussen bedrijfsbeheer lopen telkens in het voorjaar zodat de organisatie van de gewone cursussen bedrijfsbeheer geen problemen ondervindt. In het voorjaar 2000 werden er 69 cursussen versneld bedrijfsbeheer georganiseerd.

De **cursussen bedrijfsmanagement** voor KMO richten zich tot KMO bedrijfsleiders en leidinggevendenden met een hogere opleiding die het algemeen management voor een kleine en middelgrote onderneming beoogen. Het programma van de cursus bedrijfsmanagement telt 256 uren. Aan het einde van de opleiding ontvangt de geslaagde cursist een getuigschrift bedrijfsmanagement voor de KMO.

Beroepskennis

De cursussen beroepskennis vormen een aanvulling op de dagelijkse praktijk van het beroep. In de ondernemersopleiding wordt het dagelijks werk van de zelfstandige ondernemer gesitueerd in een theoretisch kader. Hiertoe hoort een aantal items die voor de meeste beroepen aan bod komen, zoals: een verantwoorde keuze maken van grondstoffen, technieken en methodes; een functionele inrichting van de bedrijfsruimte met aangepaste bedrijfsuitrusting en gereedschappen; kennis van de beroepswetgeving...

Bovendien worden moeilijke praktijkgevallen via demonstraties en workshops geanalyseerd. De evolutie van het beroep

A-proef en een B-proef. Aan het einde van de opleiding wordt de eindbeoordeling nog aangevuld met een C-proef.

In de A-proef moeten de cursisten bewijzen dat ze het programma bedrijfsbeheer voldoende beheersen, in de B-proef ligt de klemtoon op de theoretische beroepskennis. De C-proef bestaat uit een praktijkproef die afhankelijk van het beroep uit een manueel uit te voeren opdracht, een schriftelijke studie of een combinatie van beide kan bestaan. Het doel hiervan is de concrete praktijkkennis te evalueren. Om te slagen moeten de cursisten zowel voor de overgangsexamens als voor het eindexamen telkens de helft van de punten voor elk onderdeel van het examen behalen. Voor de A- en B-proeven worden telkens twee zittijden georganiseerd. Voor de C-proef wordt daarentegen slechts één zittijd per jaar voorzien.

De cursisten die slagen voor het overgangsexamen kunnen inschrijven voor de cursussen van het tweede jaar van de ondernemersopleiding. Zij kunnen een getuigschrift ontvangen voor het A-gedeelte van het overgangsexamen. Dit getuigschrift voldoet reeds aan de wettelijke vereisten die op het vlak van bedrijfsbeheer voor sommige beroepen door de vestigingswet gesteld worden. Ook voor het B-gedeelte kunnen de cursisten die dat wensen een getuigschrift ontvangen.

Aan het einde van hun opleiding ontvangen de cursisten het diploma ondernemersopleiding, geïssueerd door het VIZO.

Om een diploma te behalen moet men slagen in de drie examengedeelten. Met dit diploma voldoen de cursisten volledig aan de verschillende wettelijke vereisten die voor sommige beroepen door de vestigingwet worden gesteld.

Indien een cursist niet geslaagd is, ontvangt hij een deelgetuig-schrift voor de examengedeelten waarvoor hij wel de helft van de punten behaalde.

In 2000 namen 4.435 cursisten deel aan de drie eindproeven van de ondernemersopleiding. Daarvan slaagden er 3.267 (73 %), waarvan 1.561 (48%) vrouwen en 1.706 (52%) mannen.

Meer in detail:

- Deelnemers aan de A-proef: 4.597 waarvan 3.478 geslaagd
- Deelnemers aan de B-proef: 6.702 waarvan 6.016 geslaagd.
- Deelnemers aan de C-proef: 6.324 waarvan 5.621 geslaagd.

Stageovereenkomst

Met de stageovereenkomst wil het VIZO de werkgelegenheid bij jongeren stimuleren en meer en betere startende onder-

Aantal stageovereenkomsten op 31/12

Aantal stageovereenkomsten	
31/12/1999	866
31/12/2000	1173

nemers in Vlaanderen aan de startlijn krijgen. Voor heel wat starters en potentiële ondernemers is het verwerven van voldoende praktijkervaring een probleem. Jongeren vanaf 18 jaar, die hun leerplicht vervuld hebben, kunnen een stageovereenkomst afsluiten. Zij combineren een praktijkopleiding in een bedrijf met een ondernemersopleiding in een VIZO-centrum.

Aan de ene kant doet de jongere de nodige ervaring en praktische vakkennis op binnen een bedrijf, aan de andere kant krijgt hij/zij van het VIZO een stevige theoretische bagage mee (beroepskennis en bedrijfsbeheer). De stagiair voldeet na zijn stageovereenkomst aan de vereisten van de vestigingwet.

Gedurende een periode van minimum zes maanden en maximum drie jaar, krijgt de stagiair bij een patroon-opleider een praktijkopleiding volgens een vooraf bepaald programma. Daarnaast volgt de stagiair een ondernemersopleiding in één van de 22 VIZO-centra in Vlaanderen. De cursist-stagiair heeft het statuut van leerling, maar ontvangt bij een voltijdse stageovereenkomst een maandelijkse vergoeding van de patroon-opleider tussen € 386,71 of 15.600 fr. en € 644,52 of 26.000 fr. in functie van het cursusjaar en de vooropleiding.

Ook voor de patroon-opleider zijn er een aantal voordelen. De stagiair leert een beroep door een vaste periode 'mee te werken' in het bedrijf, zo krijgt de patroon-opleider ruimschoots de kans om de capaciteiten van de stagiair te beoordelen. De minimumvergoeding is vooraf bepaald en er zijn, buiten het vakantiegeld en het afsluiten van een ongevallenverzekering, geen RSZ-bijdragen te betalen.

De VIZO-leersecretaris bemiddelt voor een dergelijke stageovereenkomst. Vanuit de begeleidingsopdracht rond de leerovereenkomsten (leercontract) beschikt de leersecretaris over de nodige knowhow over ondernemingen die in aanmerking komen en de begeleiding van de cursist-stagiair.

Voortgezette vorming

Onder deze noemer wordt een brede waaier van verdere opleidings- en vormingsinitiatieven gerealiseerd van diverse aard en omvang. Een eerste groep van initiatieven hoort thuis in de **vervolmaking** die specifiek tot doel heeft de deelnemers in te wijden in de problemen die zich in een onderneming kunnen voordoen. Naast de centra kunnen, onder bepaalde voorwaarden, ook de beroeps- en de interprofessionele middenstandsorganisaties vervolmakingsactiviteiten organiseren.

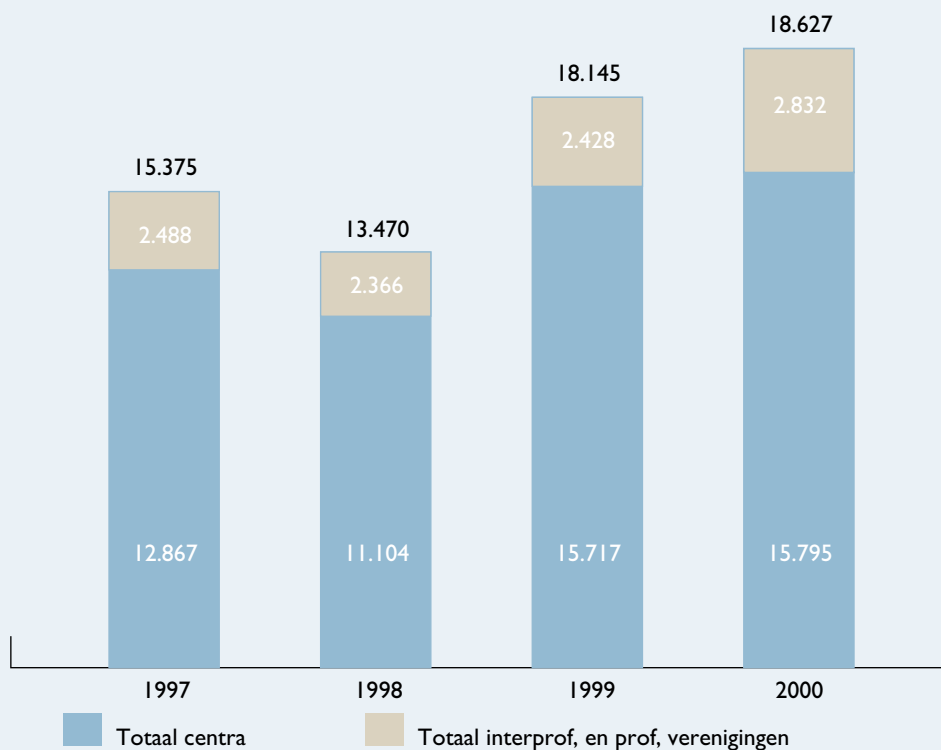
Daarnaast is er de **bijscholing** die de deelnemers een grondige kennis van technieken wil bijbrengen of de kennis wil bij-

Promotiefolder Stageovereenkomst

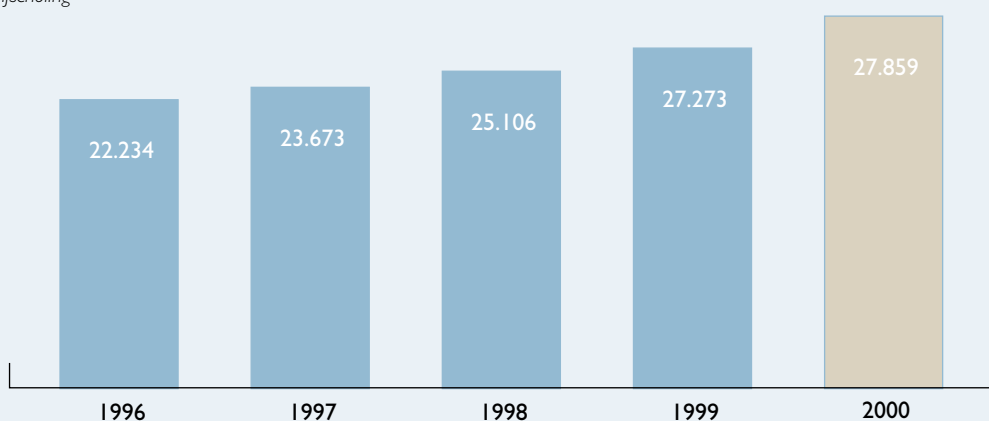
Aantal studiedagen en seminars – centra en andere organisaties

schaven van degene die zich niet geleidelijk heeft kunnen inwijden in de problemen die zich in een onderneming voordoen en tot slot komen er in de voortgezette vorming ook taalcurssussen aan bod. De bijscholingscurssussen kunnen enkel georganiseerd worden door de centra.

De programma's die in Vlaanderen door de 22 centra en door de professionele en interprofessionele middenstandsorganisaties worden aangeboden omvatten studiedagen en seminars. Bepaalde professionele organisaties organiseren deze studiedagen ook in samenwerking met de centra.

Aantal uren bijscholing

1.3. Gereguleerde beroepen

Tal van beroepen mogen pas uitgeoefend worden indien men een vooropleiding gevolgd heeft en voldoet aan welomschreven regels. Hieronder een kort overzicht van de belangrijkste regels en wetten in het kader van de opleidingen van het VIZO-netwerk.

Het distributieattest, nu 'bewijs basiskennis bedrijfsbeheer' genoemd

Dit attest is noodzakelijk voor wie een kleinhandelsactiviteit wil uitoefenen. De programmawet van 1.1.1999 breidt dit uit tot alle activiteiten waarvoor een inschrijving in het handelsregister of het ambachtenregister nodig is. Om het distributieattest te verkrijgen bij de Provinciale Kamer voor Ambachten en Neringen, moet het bewijs van basiskennis bedrijfsbeheer geleverd worden.

Voor wat betreft de VIZO-opleidingen voldoet het getuigschrift afgeleverd na het eerste jaar ondernemersopleiding of na de versnelde cursus bedrijfsbeheer (128 uren, gespreid over drie maanden), behaald voor 30 september 2000. Voor wie nadien een getuigschrift behaalt zal een 'getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer' gelden evenals het getuigschrift van de versnelde cursus bedrijfsbeheer.

De vestigingswet

Bepaalde beroepen mogen slechts uitgeoefend worden door de houders van een vestigingsattest. De provinciale kamers van ambachten en neringen reiken een vestigingsattest uit aan kandidaten die kunnen bewijzen dat ze voldoende bedrijfsbeheer, beroepskennis en ervaring bezitten. 43 beroepen zijn als dusdanig gereguleerd. Naast een bewijs van de kennis van bedrijfsbeheer moet de aanvrager ook een bewijs van beroepskennis kunnen voorleggen.

Met een eindgetuigschrift leertijd voldoet men voor de meeste gereguleerde beroepen aan de vestigingsvoorwaarden inzake beroepskennis. Een eindexamen Ondernemersopleiding is evenwel vereist voor de beroepen: aannemer van sloopwerken, begrafenisondernemer, fotograaf, installateur in centrale verwarming, opticien-optometrist, schoonheidsspecialiste en technicus in tandprothese. Wie geen leertijd gevolgd heeft, kan steeds via het ondernemersdiploma het vestigingsattest verwerven. Voor wie jonger is dan 30 jaar wordt een praktijkervaring van minimum twee jaar gevraagd. De ondernemersopleiding houdt, gezien haar alternerend karakter, deze praktijkervaring in.

Deze bepalingen gelden tot de beroepen die geëvalueerd zijn in het kader van de Programmawet op het Zelfstandig ondernemerschap. Tot zolang blijven de bepalingen van de wet van 24.12.1958 en 15.12.1970 gelden.

Naast de VIZO-opleidingen kan men ook via andere wegen het distributie- of vestigingsattest verkrijgen. Het betreft dan opleidingen in het traditioneel onderwijs of via het bewijzen van een aantal jaren ervaring in het beroep en het bedrijfsbeheer. Verder zijn er nog de examens via de examencommissies en in de toekomst ook nog een vorm van stage, georganiseerd via de Kamer voor Ambachten en Neringen.

Programmawet Zelfstandig Ondernemerschap

In het staatsblad van 21.02.1998 werd de 'Programmawet tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap' van 10 februari 1998 gepubliceerd.

Het uitgangspunt wat vorming betreft is drievoudig:

1. een veralgemening van de kennis van het bedrijfsbeheer (reeds van toepassing).
2. een groepering en heroriëntering van de beroepsbekwaamheid (nog niet van toepassing in 2001).
3. het stimuleren van praktijkervaring bij de starters

Intellectuele dienstverlenende beroepen

Slechts een beperkt aantal intellectuele beroepen worden door de vestigingswet voor KMO gereguleerd. De meeste intellectuele beroepen worden gereguleerd door de kaderwet van 1 maart 1976. Deze wet regelt de bescherming van de beroepstitel en de uitoefening van de dienstverlenende, intellectuele beroepen.

In dit verband voorziet de Programmawet enkele veranderingen. Een reeks aanpassingen van de kaderwet van 1 maart 1976 worden voorgesteld waarbij vooral de bepalingen betreffende de beroepskennis en de stagereguleering voor VIZO van belang zijn.

Een eerste reguleering werd ingevoerd voor het beroep van boekhouder. Als titularis van het gereguleerde boekhouderberoep komen de houders van het diploma 'ondernemersopleiding boekhouder' afgeleverd in de vorming van zelfstandigen en KMO in aanmerking. Na een stage van 200 dagen praktijk tijdens een periode van ten minste twaalf maanden en hoogstens dertig maanden, worden zij ingeschreven op het tableau van de beoefenaars van het beroep dat bijgehouden wordt op het Beroepsinstituut van Boekhouders.

Ook het beroep van vastgoedmakelaar is gereguleerd. Om zich als zelfstandig vastgoedmakelaar te vestigen, moet men houder zijn van een erkend diploma. Het diploma ondernemersopleiding voor het beroep vastgoedmakelaar van het VIZO voldoet aan deze voorwaarden. De houders van een erkend diploma moeten evenwel ook een stage van één jaar doorlopen.

Het beroep verzekeringsmakelaar wordt gereguleerd via de bepalingen van de wet "Cauwenberghs" van 27.03.1995, (K.B. 25.03.1996), gewijzigd bij de wet van 11.04.1999, wet betreffende de verzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen. Het diploma ondernemersopleiding voor het beroep van verzekeringsmakelaar, wordt door de Controle-dienst voor Verzekeringen als bewijs van voldoende beroeps-kennis aanvaard, mits het voorleggen van een bewijs van ten minste één jaar praktische ervaring. Bijkomende minimumver-eiste is een diploma hoger middelbaar onderwijs, gecombi-neerd met een gespecialiseerde cursus in verzekeringen.

Bedrijfsrevisoren en accountants vallen dan weer onder de wet tot hervorming van het bedrijfsrevisorat (21 februari 1985).

De beroepstitels van 'belastingsconsulent' en 'boekhouder-fiscalist' worden door de wetten van 22 april 1999 beschermd. Hierdoor kan men deze titel allen voeren indien men erkend is door respectievelijk het 'Instituut van de Accountants en Belastingconsulenten' (IAB) voor de belastingsconsulent en het 'Beroepsinstituut van erkende boekhouders-fiscalisten' (BIBF) voor de boekhouder-fiscalisten. Er zijn bepaalde over-gangsmaatregelen voorzien vooraleer de strengere toetre-dingsvoorwaarden van kracht worden.

Kerncijfers 1999-2000

Andere voorwaarden voor beroepsuitoefening

Naast de gereguleerde beroepen zijn er nog allerlei voorwaarden voor de uitoefening van een beroep die zowel betrekking hebben op de personen als op de aard van de acti-viteiten, onderneming of producten. Belangrijke bijkomende vergunningen zijn bijvoorbeeld de milieuvergunningen, ver-gunningen in het kader van veiligheid en hygiëne, voor de fabricatie, invoer en handel in voedingsmiddelen, voor de con-trole van stookolietanks en het afstellen van branders enz.

Ook in deze context biedt het VIZO-netwerk tal van erken-de bijscholingen voor ondernemers. Deze opleidingen wor-den meestal georganiseerd in overleg met de verantwoorde-lijke ministeries, instituten of beroepsfederaties.

LEERTIJD	Cursussen	Lesuren	Cursisten
Maatschappijgerichte vorming	481	57.528	7.038
Beroepstechnische vorming	764	87.348	7.552
ONDERNEMERSOPLEIDING	Cursussen	Lesuren	Cursisten
Bedrijfsbeheer	698	88.623	13.709
Beroepstechnische vorming	1.367	174.424	18.034
Bijscholing		27.859 uren	
STUDIEDAGEN EN SEMINARIES		Aantal zittingen	
Georganiseerd door de centra		15.795	
Door professionele en interprofessionele organisaties		2.832	

ADMINISTRATIEVE vereenvoudiging

2.1. KMOLOKET

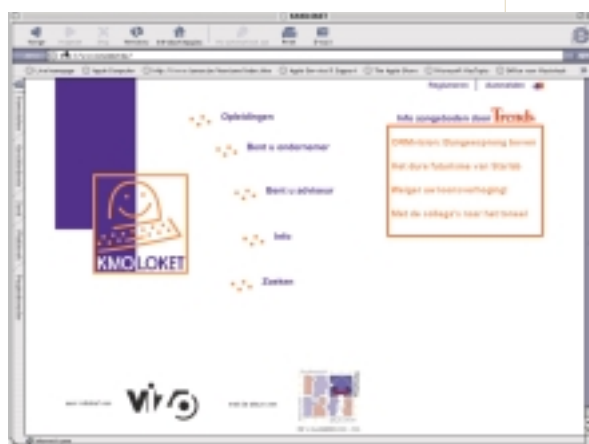
2.2. Vereenvoudiging en informatisering van de administratieve procedures en formulieren van de leertijd

Voor het terugdringen van de administratieve lasten van de zelfstandigen en de KMO heeft de cel administratieve vereenvoudiging sinds enkele jaren zijn acties opgebouwd rond drie pijlers:

- sensibiliseren van de beleidsverantwoordelijken en de ambtenaren voor het probleem
- via opleiding kennis en technieken aanreiken, die tot vereenvoudiging leiden
- eigen projecten ontwikkelen om een voorbeeldfunctie te stellen

In het jaar 2000 heeft de cel administratieve vereenvoudiging zijn inspanningen verder gezet om binnen het VIZO de vereenvoudiging te realiseren. De activiteiten concentreerden zich rond twee belangrijke projecten: de verdere uitbouw van het KMOLOKET en de vereenvoudiging en informatisering van de administratieve procedures en formulieren van de leertijd.

2.1. KMOLOKET®

In 2000 ging het KMOLOKET haar tweede jaar on line in. De reeds gelanceerde projecten van 1999 begonnen langzaam maar zeker hun intrede te vinden in het internetlandschap. De eerste on line erkende externe bedrijfsadviseurs werden dan ook een feit en nog steeds vult men aanvragen op de website in. Het opleidingsaanbod van de VIZO-centra bleef de meeste bezoekers trekken en ook op de beurzen waar VIZO te vinden was, vormden de computers met daarop het opleidingsaanbod een publiekstrekker.

Qua ontwikkelingen werd er in 2000 zeker niet stilgezeten. Naast enkele lanceringen van nieuwigheden werd er vooral veel aan de toekomst gebouwd, zodat het concept perfect uitgevoerd kon worden.

Het concept

Het KMOLOKET bleef ook in 2000 een belangrijke speler in de markt van de on line afhandeling van administratieve formaliteiten. Nog steeds wordt het project nationaal, maar ook internationaal, naar voor geschoven als het voorbeeld om de administratie te vereenvoudigen door gebruik te maken van ICT.

Het principe op het KMOLOKET is immers om een procedure van A tot Z on line te brengen. Waar anderen vaak enkel de formulieren op het web plaatsen – die dan moeten worden afgedrukt, ingevuld en opgestuurd – is er op het KMOLOKET sprake van dynamische formulieren die worden opgebouwd in functie van de gegeven antwoorden. Daarnaast vindt er een directe opslag van ingevoerde gegevens in een databank plaats en is er een on line afhandeling door de dossierbehandelaar. De aanvrager heeft ook te allen tijde inzage in zijn dossier door gebruik te maken van zijn gebruikersnaam en paswoord.

On line aanvraag adviespremie

De on line ontwikkeling van de administratieve procedure voor de aanvraag van een adviespremie werd in 1999 al opgestart en in 2000 verder afgewerkt en gelanceerd. Het is nu mogelijk voor kleine ondernemingen die een beroep doen op een VIZO erkende bedrijfsadviseur om volledig on line een adviespremie aan te vragen.

Dit project is een voorbeeld van samenwerking over de administraties heen. Hier is - zoals men als ideaal naar voor schuift - sprake van één frontoffice voor de gebruiker en twee backoffices voor de administraties. Deze formaliteit is eigendom van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap afdeling economisch ondersteuningsbeleid, deze administratie heeft dan ook toegang tot de backoffice van het systeem en verzorgt de afhandeling.

Aangezien de ontwikkeling van deze procedures echter heel tijds- en kostenintensief is en het VIZO meer te bieden heeft dan enkel administratieve procedures, werd besloten het KMOLOKET meer te profileren als digitale toegangspoort voor de dienstverlening naar de Vlaamse starter, KMO of bemiddelaar; de VIZO-doelgroep.

De projecten in 2000

Veel aandacht ging er in 2000 naar de afdeling bedrijfsadvies en de mogelijkheid om een digitaal kanaal voor deze dienst te voorzien. De 50 meest gestelde vragen (FAQ's) rond ondernemen werden verzameld vanuit de verschillende provinciale diensten en kregen een plaats op het KMOLOKET.

Ondernemers met een andere vraag moeten natuurlijk ook verder geholpen kunnen worden en hiervoor werd dan ook een interactief systeem ontwikkeld. Al gauw werd gedacht aan het principe van een discussieforum: een veel gebruikte techniek op het internet, waarbij een grote mate van interactie kan tot stand komen. Er werd een forum opgezet waar ondernemers vragen stellen aan de bedrijfsadviseurs van VIZO. Het grote voordeel van dit medium tegenover de klassieke media

zoals brief, telefoon of e-mail, is dat vraag- en antwoordreeksen zichtbaar blijven voor volgende bezoekers.

Een ondernemer kan eerst zijn vraag opzoeken in 50 FAQ's of op trefwoord in de reeds gestelde vragen. Vindt hij het antwoord niet kan hij zijn nieuwe vraag rechtstreeks stellen via het adviesforum. De nieuwe vragen en antwoorden worden telkens on line gezet waardoor het aantal nieuwe vragen gevoelig zal verminderen. Dit discussieforum werd technisch afgewerkt en getest in 2000 en zal in 2001 van start gaan.

Bestandenbibliotheek

Door middel van een bestandenbibliotheek kunnen de personeelsleden van het VIZO zelf bestanden op het KMOLOKET plaatsen. Deze bestanden kunnen zowel Word-documenten, Excel-involbladen als meer grafisch PDF-bestanden zijn. De bestanden worden in een zelf te kiezen categorieënlijst of boomstructuur geplaatst, waardoor ze gemakkelijk doorzoekbaar zijn voor de bezoekers. Dit laat toe het materiaal dat in huis aanwezig is, ook langs elektronische weg aan de VIZO-klanten aan te bieden.

Publicatiesysteem

Een publicatiesysteem is een toepassing waarmee VIZO in huis de gepubliceerde pagina's op het KMOLOKET kan beheeren. Dit beheer kan zijn het aanmaken van nieuwe pagina's en het wijzigen of verwijderen van bestaande. Het is een flexibel systeem wat voor verschillende doeleinden over de afdelingen heen kan worden ingezet en wat toelaat de ontwikkelkosten van nieuwe pagina's gevoelig te drukken.

Op deze manier wordt de inhoud van de website goed beheersbaar en kan het geheel efficiënt en dynamisch worden opgebouwd.

Communicatie en sensibilisering

Waar in 1999 nog vooral de nadruk lag op ontwikkeling, was in 2000 de tijd rijp om de nieuwe ontwikkelingen te promoten. Allereerst werd er werk gemaakt van een uitgebreide registratie in de Belgische (16) en voornaamste internationale (6) zoekmotoren. Een actie die om de paar maanden moet worden herhaald om de zichtbaarheid van de website in de rangschikking te waarborgen.

Daarnaast werden er 172 websites van overheidsinstellingen, professionele en interprofessionele verenigingen, portalen en andere organisaties gecontacteerd in de domeinen ondernemen en vorming en opleiding. Bij deze websites werd naar de bereidheid gepeild een wederzijdse link met KMOLOKET te leggen. Hierbij werd de keuze gemaakt om enkel samen te werken met die websites die van een hoogstaand kwalitatief niveau zijn, informatief en niet enkel commercieel. 79 reageerden positief, zodat een uitgebreide en gerichte linkenpagina kon worden gecreëerd en gelanceerd. De linken op andere

sites en de inschrijving in de zoekmotoren leverden een enorme toevloed van bezoekers op. Op enkele maanden tijd (augustus 2000) verviervoudigde het bezoekersaantal. Uiteraard verschenen er eveneens persberichten wanneer er nieuwe diensten werden aangeboden.

In 2000 presenteerde het VIZO het KMOLOKET op diverse seminaries, vooral naar andere overheidsdiensten toe, zowel lokaal, regionaal als federaal. Zo was er op 5 april de studiedag van het Europees Promotiecentrum voor informatie en communicatie over "de digitale maatschappij: dematerialisatie en administratieve vereenvoudiging nabij". Op 22 juni had te Mechelen een studiedag plaats, georganiseerd door de Katholieke Hogeschool Mechelen rond het thema "digitale overheden: tussen wensdroom en realiteit." De inhoud van deze studiedag verscheen in boekvorm, met daarin ook een bijdrage over het KMOLOKET.

Op 14 juni organiseerden de Vereniging voor Vlaamse steden en gemeenten (VMSG) samen met het VIZO, een namiddagseminarie te Lokeren voor gemeentelijke KMO-ambtenaren, rond het thema "Gemeentelijke dienstverlening aan KMO's en de nieuwe media". Het doel van dit seminarie was de gemeentelijke KMO-ambtenaren nader te laten kennismaken met de informatie- en communicatietechnologie (ICT) en de huidige netwerkeconomie en hen er via deze weg toe te bewegen om de mogelijkheden van ICT te integreren in hun dienstverlening naar de burger en de ondernemingen.

Op al deze initiatieven werd het KMOLOKET als een voorbeeld van een degelijk overheidsloket voorgesteld.

Verder nam het team van het KMOLOKET nog deel aan meerdere seminaries en studiedagen om op deze manier op de hoogte te blijven van wat reilt en zeilt in de e-governmentwereld.

Statistieken

In de loop van 2000 werd er veel aandacht besteed aan de communicatie rond het KMOLOKET.

Dit alles had tot gevolg dat het KMOLOKET zijn bezoekersaantal op een jaar tijd zag vertienvoudigen. Zo bezochten in december 1999 481 mensen het KMOLOKET, waar dat er in december 2000 al 3.609 zijn. Een trend die zich in 2001 hopelijk nog zal verder zetten.

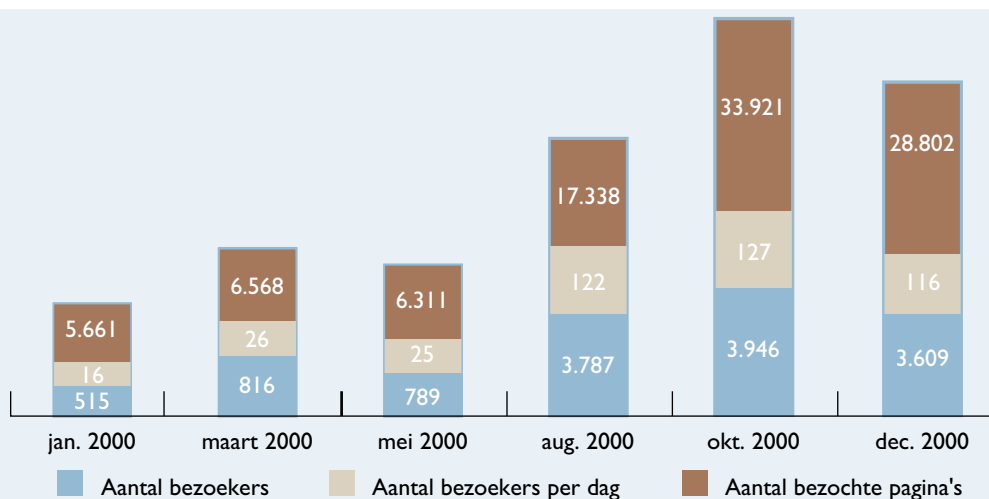
2.2. Vereenvoudiging en informatisering van de administratieve procedures en formulieren van de leertijd.

Doelstelling van dit project is de administratieve stromen van de leertijd te vereenvoudigen en te informatiseren om de dienstverlening sneller en doelmatiger te laten verlopen. Dit geïntegreerd informatiesysteem zal voor alle betrokkenen op elk ogenblik (ook buiten de kantooruren) en vanaf elke locatie bereikbaar zijn via een webinterface waardoor zij toegang krijgen tot een actuele en consistente set gegevens die voor hen relevant zijn. Er werd een projectploeg samengesteld vanuit het VIZO-netwerk die werd versterkt met een strategisch consultant en een technisch leverancier.

Vooronderzoek

De verplichtingen van leerjongere en patroon worden in een leerovereenkomst vastgelegd. De betrokkenen moeten verschillende formulieren invullen vooraleer een definitieve leerovereenkomst tot stand komt: de leersecretaris, de leerjongere of zijn wettelijke vertegenwoordiger, de patroon, de pedagogisch adviseurs, de administratieve medewerkers, het vormingscentrum, enz. Representatieve sleutelfiguren in het administratieve proces van de leertijd kregen de gelegenheid om in interviews de knelpunten van die papierstroom te beschrijven. Hieruit bleek dat de leertijd enerzijds administratief complex en anderzijds vrijwel niet geïnformatiseerd is.

De leertijd wordt georganiseerd over 5 provinciale diensten die elk hun eigen databank beheren en over 22 opleidingsplaatsen. Bovendien is de leertijd vaak onderhevig aan juridische wijzigingen die het verloop van het administratief proces

telkens beïnvloeden. Er werd tot dusver weinig gebruik gemaakt van de nieuwe informatie- en communicatietechnologieën: de informatieoverdracht was hoofdzakelijk papiergedreven, een centrale databank was niet voorzien en uit de formulierenstroom kon geen beleidsondersteunende informatie worden gehaald.

Planning

Het project zal in drie fasen verlopen gespreid over drie jaar. In de eerste fase dient de oude computerapplicatie te worden vervangen door een nieuwe webapplicatie die de pedagogisch adviseurs en hun administratieve medewerkers de toegang verschaft tot één centrale databank waarin gestructureerde formulieren worden bewaard en waaruit via accessbestanden in beperkte mate beleidsinformatie kan worden gehaald.

In de volgende fase wordt een elektronische informatieoverdracht voorzien tussen de leersecretarissen en het VIZO. Bovendien zouden de mogelijkheden inzake beleidsinformatie aanzienlijk worden uitgebreid.

Tenslotte zal de administratieve stroom elektronisch worden gestuurd door een workflowsysteem dat de eindgebruikers helpt bij de opvolging van hun administratief werk door bijvoorbeeld automatisch en tijdig de juiste informatie naar de juiste persoon te sturen en deze aan de nodige acties te herinneren.

In de eindfase van het project zullen ook niet-gestructureerde documenten (bijvoorbeeld tekstdocumenten in Word) in de geïnformatiseerde stroom kunnen worden opgenomen. Dit geïntegreerd informatiesysteem zal voor alle betrokkenen op elk ogenblik (ook buiten de kantooruren) en vanaf elke locatie bereikbaar zijn via een webinterface waardoor zij toegang krijgen tot een actuele en consistente set gegevens die voor hen relevant zijn.

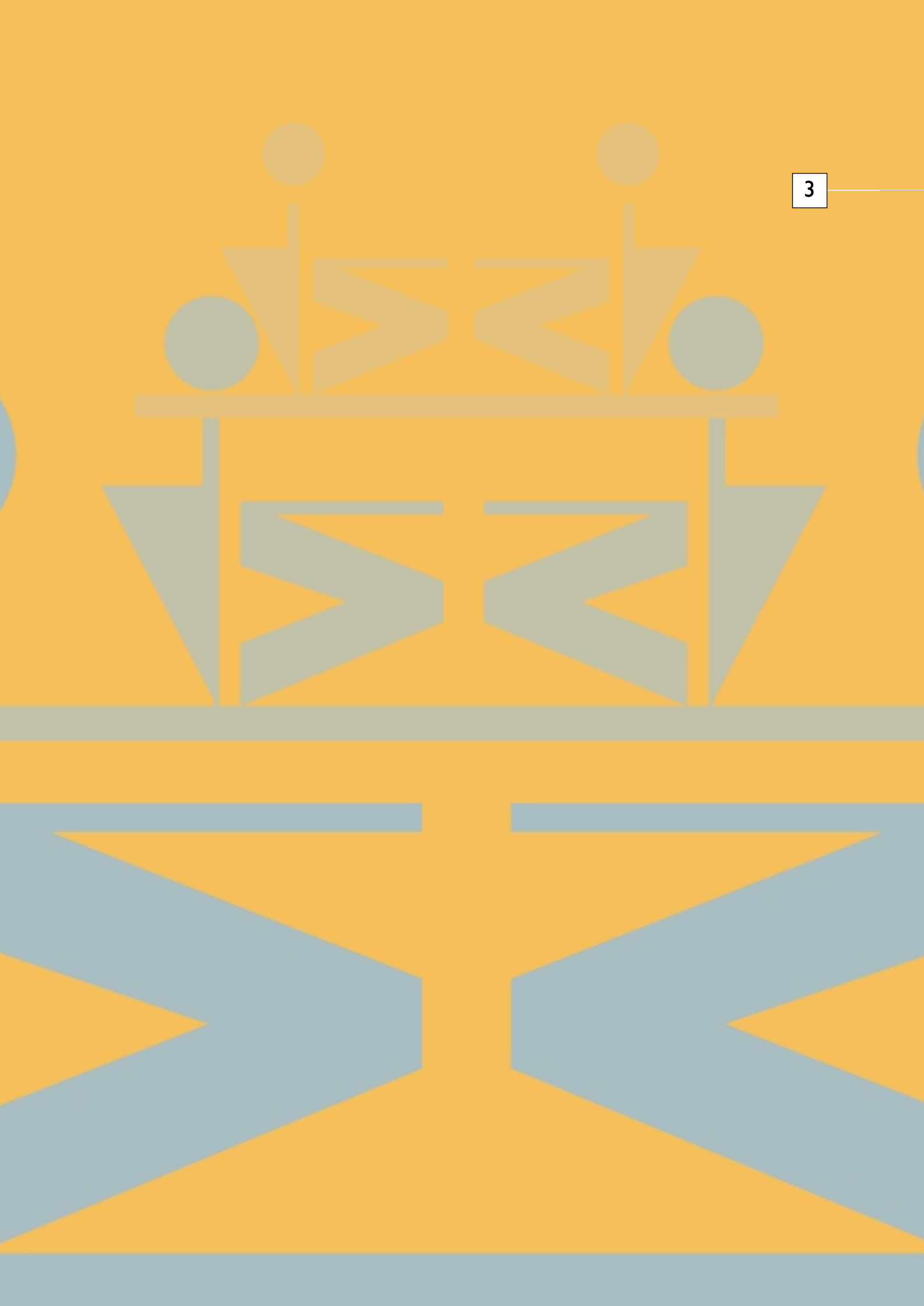
Realisaties in 2000

In het voorjaar van 2000 ging de eerste fase van start. De projectploeg werd versterkt met twee representatieve pedagogisch adviseurs die enerzijds vertrouwd waren met de oude computerapplicatie en die anderzijds over een degelijke ICT-kennis beschikten. Er werden methodologische afspraken gemaakt in een projectmanagementplan, het VIZO sloot een aannemingsovereenkomst met een technisch leverancier waarin het te leveren eindproduct gedetailleerd werd bepaald. De technisch leverancier ontwikkelde de nieuwe applicatie en voorzag tevens de vereiste hardware. Het overhevelen van de gegevens naar de nieuwe applicatie, het testen en opleiding voor de personeelsleden is voorzien voor 2001.

BEDRIJFSadvies

- 3.1. Adviesverlening
- 3.2. Erkenning externe adviseurs
- 3.3. Postuniversitaire opleiding "Master in KMO-management" - opleiding tot bedrijfsadviseur voor de KMO
- 3.4. Matrix, adviesnetwerk voor ondernemers

3.1. Adviesverlening

Startende of gevestigde zelfstandigen en KMO's kunnen een beroep doen op de dienstverlening van VIZO Bedrijfsadvies voor het inwinnen van advies en begeleiding. Dit advies kan bestaan uit eerstelijnsadvies of managementadvies. Eerstelijnsadvies kan worden gedefinieerd als gratis advies in het kader van het zelfstandig ondernemen. Hierbij analyseren de bedrijfsadviseurs het probleem, ze oriënteren de klant door het meegeven van basisinformatie (beantwoorden van vragen, aanreiken van oplossingen), door het geven van een aanzet tot verdere samenwerking of door het doorverwijzen naar gespecialiseerde organisaties of personen. Managementadvies is het geven van contractueel advies op maat van de ondernemers door het aanbrengen van kennis en het begeleiden van het ondernemingsproject.

• Eerstelijnsadvies

In 2000 deden net zoals in 1999 ca. 5.700 klanten een beroep op VIZO Bedrijfsadvies m.b.t. eerstelijnsadviezen aan starters en gevestigden. Bij de provinciale diensten kwamen bijna 60 procent van de klanten aankloppen en bij de centrale dienst kwam dit neer op bijna 40 procent.

• Managementadvies

In 2000 werden in totaal 2.148 halve dagen advies gepresteerd waarvan 1.548 buiten projecten en 600 in het kader van een project.

Managementadvies buiten projecten

In 2000 werden door VIZO bedrijfsadvies 266 contractuele adviezen verstrekt wat overeenstemt met 1.548 halve dagen adviesverstrekking.

Van de 266 contractuele adviezen waren er 181 adviezen aan starters (tot 5 jaar na de start) en 85 aan gevestigde zelfstandigen en KMO's. Deze vertegenwoordigen respectievelijk 966 halve dagen of 62 % en 582 halve dagen of 38 %.

	'99	'99**	'00*
Totaal aantal adviezen	390	263	266
Totaal aantal halve dagen	2959	1622	1548
Totaal aantal halve dagen per advies	7,6	6,16	5,8
Aantal adviezen met kredieturen	281	155	181
Aantal halve dagen	1593	776	965,5
Aantal halve dagen gratis	1524	706	860,5
Personeelsleden (uitgedrukt in voltijdse equivalenten)	12 FTE	12 FTE	12,5 FTE

* exclusief projecten

** exclusief het project Verstandig Zelfstandig en adviesverlening ingepast in het provinciaal of stedelijk beleid onder meer op het vlak van revitalisering van handelscentra (contract loopt over meerdere jaren)

Managementadvies in het kader van projecten

In 2000 participeerde VIZO Bedrijfsadvies in verschillende projecten waaronder De Nieuwe Ondernemer, Opleidingsplannen, Ondernemers voor Ondernemers, Leergroep Focus, Leader II, FES, Verstandig Zelfstandig, Etnisch Ondernemen, adviesverlening op het vlak van revitalisering van handelscentra... Hierover meer in hoofdstuk acht in dit verslag.

De VIZO Bedrijfsadviseurs besteedden hieraan in totaal 600 halve dagen.

3.2. Erkenning externe adviseurs

Het Vlaamse Gewest geeft steun aan kleine ondernemingen en kandidaat-starters die zich over een bepaald aspect van hun bedrijfsvoering laten adviseren. Ondernemers kunnen aanspraak maken op deze adviespremie als de adviseur erkend is door het VIZO.

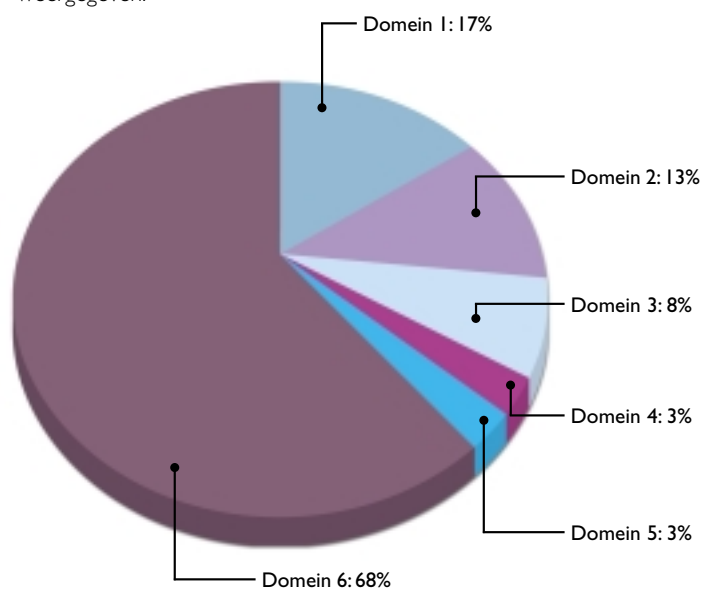
De erkenning kan worden verkregen door zelfstandigen die in hoofdactiviteit bedrijfsadvies verlenen en door bezoldigde medewerkers van vennootschappen en vzw's waarvan het maatschappelijk doel bestaat in het verlenen van bedrijfsadvies. Naast het beantwoorden aan een aantal algemene voorwaarden moet men - afhankelijk van de gevolgde studies - drie tot vijf jaar ervaring hebben in het verlenen van advies aan KMO's. Dit moet worden aangetoond door het voorleggen van vijf tot zeven adviesovereenkomsten met de bijhorende bedrijfsadviezen. Die laatste moeten bestaan uit een analyse van de probleemstelling, een eigenlijk advies en een toepassingsluik. Het moet waardevol en toekomstgericht zijn en

afgestemd op de klant. Dit alles moet in geschreven documenten terug te vinden zijn.

Men kan als extern adviseur een erkenning verkrijgen in zes domeinen en 11 subdomeinen:

- algemene bedrijfsorganisatie, strategie, de haalbaarheid van een ondernemingsplan
- personeelsbeleid
- beheer van productie en diensten
  - kwaliteitsbeleid
  - veiligheid
  - logistiek: voorraadbeheer, vervoerbeheer, aankooporganisatie, onderhoud
  - onderzoek en ontwikkeling
  - energiebeheer
- marketing
  - marktonderzoek
  - bedrijfscommunicatie
  - verkooporganisatie
- automatisering, informatiesystemen en telematica
  - automatisering (het informaticabeleid)
  - informatiesystemen (optimalisatie van de 'process flow' en de geïntegreerde controle en rapportering)
  - telematica (het telecommunicatiebeleid, de elektronische interactie met cliënten en leveranciers)
- milieustudies (evaluaties op milieuvlak met betrekking tot de haalbaarheid van een plan, het organisatiebeleid, nieuwe technologieën, sterktezwakteanalyses, herstructurering)

In 2000 werden 38 externe adviseurs erkend. In onderstaande grafiek wordt de verdeling over de verschillende domeinen weergegeven:

- domein 1: algemene bedrijfsorganisatie
- domein 2: personeelsbeleid
- domein 3: beheer van productie en diensten
- domein 4: marketing
- domein 5: automatisering, informatiesystemen en telematica
- domein 6: milieustudies

3.3. Postuniversitaire opleiding 'Master in KMO-management' - opleiding tot bedrijfsadviseur voor de KMO

Promotiefolder Master in KMO-management

De opleidingscyclus is volledig op het management van de KMO-wereld toegespitst, maar er wordt ook ruime aandacht besteed aan advies- en begeleidingsvaardigheden. Naast de werkseminaries - begeleid door mensen die met beide voeten in de praktijk staan - komen bedrijfsbezoeken, groepswerk en persoonlijkheidsontwikkeling aan bod. Tijdens de afsluitende stage dient gewerkt te worden aan een adviesopdracht waarin verschillende modules van de opleiding geïntegreerd worden.

Voor meer inlichtingen kan u VIZO Bedrijfsadvies contacteren:
Tel. 02 227 49 94 - Fax 02 227 63 91 E-mail: nl@vizo.be

3.4. Matrix, adviesnetwerk voor ondernemers

2000 was voor VIZO-bedrijfsadvies de start van een belangrijk nieuw initiatief voor de 'activering van extern bedrijfsadvies'. Met de activerings- en

netwerkprojecten wil het VIZO enerzijds de vraag naar en de kwaliteit van de adviesverlening verhogen en adviesdiensten dichter bij de KMO brengen, anderzijds. Deze initiatieven geven daarenboven aanleiding tot netwerkvorming tussen alle KMO-adviseurs. Het VIZO kreeg hiervoor in 2000 een budget van 5 miljoen frank toegewezen.

Initiatieven ter ondersteuning van de kwaliteit van adviesverlening en de netwerkvorming van de KMO-adviseurs:

• Behoeftetepeiling

Tijdens een vooronderzoek werd gepeild naar de competenties en behoeften van de erkende adviseurs in 4 groepssessies. Er werd ook een aanvullende schriftelijke bevraging zowel onder erkende als niet-erkende adviseurs. Hierbij werd ook een aantal 'tussenpersonen' of intermediaire organisaties aangesproken: de Kamers voor Handel en Nijverheid, Synergo Coach, VKW, UNIZO, GOM, KVIV, Belgian Senior Consultants, VKB. De waardevolle informatie rond de nodige competenties die een adviseur moet hebben en de noden aan ondersteuning hierrond werden aan alle betrokkenen teruggekoppeld. Uit de gesprekken en de schriftelijke bevraging bleek dat er bij de adviseurs een nood bestond om kennis te maken met collega's, netwerken uit te bouwen, onderling ervaring met elkaar uit te wisselen. Daarnaast werden meermaals genoemd: het gericht vinden van relevante informatie, informatie over adviestrends en ontwikkelingen in het vak, de behoefte aan opleiding rond advies- en begeleidingsvaardigheden en ondersteuning en technieken voor een kwaliteitsvolle adviesverlening. Verder kwam een aantal minder adviesgebonden opleidingsbehoeften aan bod zoals timemanagement, stressbeheersing,...

Op basis van deze informatie werden ondersteunende initiatieven ontwikkeld.

• Ontwikkeling van het opleidingsprogramma gericht op advies- en begeleidingsvaardigheden

Er werden 4 modules rond thema's inzake adviesverlening ontwikkeld, waarvan de eerste 'Coaching van KMO-bedrijfsleiders' in november 2000 opgestart werd met 9 deelnemers. Na afloop van de laatste sessie (half maart) wordt een evaluatie voorzien. Een tweede reeks van deze training is voor eind 2001 gepland.

Daarnaast werd een geïntegreerd programma ontwikkeld dat meer persoons- en ervaringsgericht is. Centraal staan het leren onderkennen van alle aspecten van het adviesproces en de verhoging van de eigen efficiëntie. Het geïntegreerd programma start in april 2001.

Ook de andere trainingsmodules (advies- en begeleidingsvaardigheden voor de startende KMO-adviseur en groepsinterventies en conflictantering) waarvan de ontwikkeling in 2000 begonnen werd, worden in de loop van 2001 opgestart.

• Intervisiegroepen

Met dit initiatief wil het VIZO aan KMO-adviseurs de mogelijkheid bieden om tijdens periodieke bijeenkomsten op een begeleide en gestructureerde manier ervaringen uit te wisselen en van mekaar te leren.

In november werden intervisiegroepen opgestart in Oost-Vlaanderen en Antwerpen. Uit de startsessies zijn 3 intervisiegroepen ontstaan, die regelmatig samenkomen. Op dit moment nemen er een 18-tal adviseurs aan deel.

• Matrix – netwerkdag voor KMO-adviseurs

Matrixnetwerkdag in Sint-Niklaas.

Op 13 oktober 2000 werd voor het eerst een netwerkdag voor KMO-adviseurs georganiseerd. Hiervoor maakten 110 adviseurs zich een middag en avond vrij.

Deze dag werd niet alleen een eerste gestructureerde ontmoeting tussen adviseurs en het eerste contact met de Matrix-ondersteuning. De opbouw van de dag gaf de deelnemers de kans actief aan netwerking te doen. Ze konden daarenboven ook feedback, opmerkingen en voorstellen geven i.v.m. wat zij van netwerken (en de rol die VIZO daarin kan spelen) verwachten.

De netwerkdag was het feitelijke startschot voor Matrix, adviesnetwerk voor ondernemers. Dit netwerk zal zonder twijfel synergie-effecten tussen adviseurs en adviesdisciplines genereren.

Uit de evaluatieformulieren van de deelnemende adviseurs bleek een zeer positieve reactie, vooral wat het leggen van nieuwe contacten en het opbouwen van een netwerk betreft. De deelnemers verwachtten hierbij van het VIZO vooral een coördinerende rol.

Promotie en bevordering van adviesdiensten bij de KMO:

• Ontwikkeling van de brochure 'Werken met KMO-adviseurs'

De inschakeling van een adviseur kan een belangrijke hefboom zijn voor het succes van een KMO. Met uitzondering van de boekhouder, accountant of bankier is de doorsnee KMO-bedrijfsleider in Vlaanderen echter niet snel geneigd om een beroep te doen op

externe adviseurs. Verschillende vragen en bedenkingen liggen aan de basis van deze aarzelende houding: wat mag je van een externe adviseur verwachten en wat niet, op welke gebieden kunnen zij mij helpen, kan ik dit wel betalen, hoe vind ik de juiste adviseur, en hoe werk je nu het best samen met zo'n adviseur...? Met de brochure "Werken met KMO-adviseurs" wil het VIZO op de belangrijkste vragen een antwoord bieden. De brochure wil een gids en kompas zijn voor bedrijfsleiders in hun zoektocht in de ondoorzichtige wereld van het externe advies en in de opbouw van een zinvolle en effectieve samenwerking met een externe adviseur. De brochure is gratis te verkrijgen in de VIZO-centra, de provinciale diensten van het VIZO of op www.KMOLOKET.be.

• Vademecum van KMO-adviseurs

Het vademecum is een aanvullbare catalogus met een classificatie per adviesdomein en een identificatie en voorstellingsfiche van elke erkende KMO-adviseur.

De realisatie van dit Vademecum is een eerste stap naar het publiek maken van gedetailleerdere info over adviseurs, wat het leggen van gerichte contacten zowel voor de KMO's als voor tussenpersonen en collega-adviseurs aanzienlijk zal vergemakkelijken. Het Vademecum is te verkrijgen via e-mail: bedrijfsadvies@vizo.be

• Sensibiliseringsacties via media

Het werken met KMO-adviseurs werd aangemoedigd via een mediacampagne. Er werd een TV-spot van 30 seconden ontwikkeld, die werd uitgezonden op Kanaal Z. Dit werd verder ondersteund via advertenties in de belangrijkste Vlaamse kranten.

VORMGEVING

- 4.1. De selecties
- 4.2. Bedrijfseconomisch advies en begeleiding van vormgevers
- 4.3. Publicaties
- 4.4. Promotie en bevordering van vormgeving in Vlaanderen
- 4.5. Internationale samenwerking

2000 was een uitstekend jaar voor de Dienst Vormgeving. Zijn naambekendheid en vooral zichtbaarheid werd sterk vergroot door het op kruissnelheid komen van de werking van de Galerie van het VIZO. De situering van deze ruimte in het Brusselse stadswaefsel functioneert als een baken en de enorme transparantie van de galerie maakt dat heel wat passanten de tentoonstellingen opmerken, zelfs zonder daadwerkelijk binnen te komen. Heel wat nieuwe contacten met de Brusselse designwereld werden erdoor vergemakkelijkt, zowel van Franstalige als Nederlandstalige kant. Het VIZO heeft zich uiteindelijk in de hoofdstad bevestigd als referentiepunt voor vormgeving. Meerdere organisaties deden beroep op onze vakkennis.

Samenwerkingsverbanden werden verder gezet en nieuwe ontstonden. Zo was er de opmerkelijke toenadering tussen Het Huis voor Kunst- en Restauratieambachten in Brussel en het VIZO en de Vlaamse gemeenschapscommissie.

De situatie van de Vlaamse designer in Brussel wordt erdoor verdedigd. Er werden eveneens stevige contacten gelegd met Export Vlaanderen in functie van het deelnemen aan belangrijke buitenlandse beurzen. Ook binnen VIZO wordt de synergie met bedrijfsadvies en met de dienst vorming verder gezet. We denken vooral aan het opstarten van de procedure rond de erkenning van Designadviseur en het Minerva-project. VIZO vormgeving was ook bijzonder actief rond de huisstijl in synergie met de cel communicatie en rond het herinrichten van de website met de collega's van het KMOloket.

4.1. De selecties: VIZO voert een kwalitatieve erkenning door

Tweemaal per jaar tijdens de Lente- en Herfstselectie roept het VIZO een zorgvuldig samengestelde commissie van ontwerpers, kunstenaars en experts uit het bedrijfs- en culturele leven bijeen om op basis van een nauwkeurig samengesteld dossier (10 visuele documenten, een professioneel CV, een motivatie en een persmap) een kwalitatieve erkenning van de ontwerpers door te voeren. Deze erkenning is geldig voor vijf jaar.

Tijdens de Lenteselecties kregen de volgende ontwerpers deze erkenning:

Claire Bataille & Paul Ibens (meubel- en interieurobjecten), Guy Claessens (juwelen), Paul D'Haese (fotografie), Katia Fiore (textiel), JZUZ (Steven Brouns en Serge Haelterman) (meubel- en interieurobjecten), Johan Lemaitre (meubel- en interieurobjecten), Anja Meeusen (keramiek), Quinze & Milan (meubel- en interieurobjecten), Christine Vanoppen (glas), Koen Van Spaendonck (meubel-

en interieurobjecten), Ingrid Verhoeven (juwelen), Hubert Verstraeten (juwelen) en Jeannine Vrins (keramiek).

Ronde tafel, Casimir

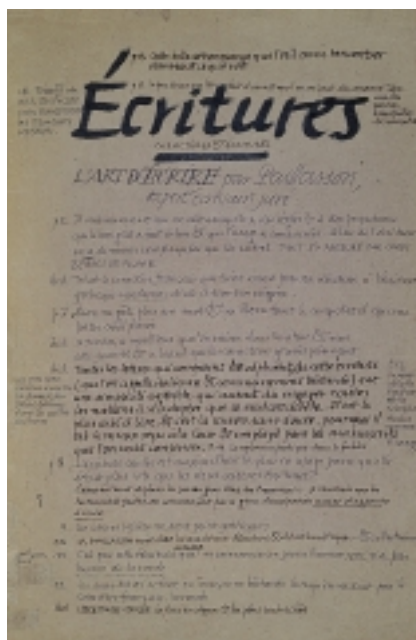
De commissie was samengesteld uit Johan Valcke, directeur dienst vormgeving VIZO; Inge Vranken, adviseur dienst vormgeving VIZO; Lief Brys, directrice Chosen with care (Hasselt); Raf Coenjaerts, directeur Kunst in Huis vzw; Hilde De Decker, juweelontwerpster; Willem Vandekerckhove, Galerierhouder New Jewels (Gent); Marie-Jeanne Callewaert, textielontwerpster; Hilde D'Haeseleer, textieldeskundige en stafmedewerkster Textivision vzw (Kortrijk); Bert Binneweg, grafisch vormgever; Luk Mestdagh, grafisch vormgever; Piroška Pallaghy, keramiste; Marie-Paule Grusenmeyer, glazenier; Pierre Declercq, glaskunstenaar; Lydia Kümel, interieurarchitecte; Casimir, meubelontwerper; Johan Devos, kunstcriticus en docent; Malou Swinnen, fotografe; Marc De Jonghe, industrieel vormgever en Vic Goyvaerts, industrieel vormgever, keramist.

Tijdens de Herfstselecties werden de volgende ontwerpers erkend:

Jo Crepain (meubel- en interieurobjecten, industriële vormgeving), Sara De Bondt (grafische vormgeving), Marjan De Cock (juwelen), Cécile De Kegel (textiel), Bénédicte Lobelle (keramiek), Randoald Sabbe (grafische vormgeving), Hugo Smid (industriële vormgeving), Clem Van Himbeek (industriële vormgeving) en Amandus Vanquaille (textiel).

De Jury van de Herfstselectie bestond uit Johan Valcke, directeur dienst vormgeving VIZO; Christian Oosterlinck, adviseur dienst vormgeving VIZO; Luc De Buyser, zaakvoerder VisaVersa; Ludovicus De Vlam, adviseur Vlaamse gemeenschapscommissie; Pia Clauwaert, juweelontwerper en docent Karel de Grote Hogeschool Antwerpen; Nedda El-Asmar, zil-

versmid; Johan De Bleser, docent Hogeschool Sint-Lukas Brussel; Anne-Marie Jonckheere, beeldend kunstenaar en textielontwerpster; Fernand Baudin, grafisch vormgever; GAL, grafisch vormgever en docent Hogeschool Sint-Lukas Brussel; Arthur Vermeiren, keramist; Ludo Thys, directeur Aksent vzw (Genk); Jan Walgrave, conservator van de provincie Antwerpen; Mieke Verwaetermeulen, glazenier; Danny Venlet, meubelontwerper en docent Sint-Lucas Gent; Dirk Meylaerts, meubelontwerper; Luk van der Hallen, ontwerper en docent Katholieke Hogeschool Genk en Academie Industriële Vormgeving Eindhoven (NL) en Tom Delaey, industrieel vormgever (Philips Design, NL)

Fernand Baudin, grafisch vormgever

4.2. Bedrijfseconomisch advies en begeleiding van vormgevers

Het VIZO verzorgde zoals altijd de bedrijfseconomische en juridische begeleiding van vormgevers. De dienst vormgeving is tussenschakel. Hij brengt de vormgevers al naargelang hun vragen in contact met de dienst bedrijfsadvies en de juridische adviseur van de dienst administratieve vereenvoudiging.

In totaal kwamen er ca. 400 vragen binnen voor eerstelijnsadvies over fiscaliteit, sociaal statuut, sociale wetgeving, starterformaliteiten, steunmaatregelen, vennootschapswetgeving. Inbegrepen waren de aanvragen naar de brochures over starterformaliteiten, kunstenaars en administratie en bedrijfsbegeleiding.

In samenwerking met de dienst Bedrijfsadvies werd besloten de ontwerpers die door VIZO erkend zijn op de hoogte te brengen over de procedure tot erkenning van extern bedrijfsadviseur, domein Beheer van Productie en Diensten, subdomein Onderzoek en Ontwikkeling. Als duidelijkere titel werd

er geopteerd voor de titel Designadviseur. Dit schrijven resulteerde in een aantal geïnteresseerden en zou in de loop van 2001 moeten leiden tot de erkenning van de eerste designadviseur.

4.3. Publicaties

Kwintessens en nieuwsbrief

Het tijdschrift Kwintessens telt momenteel (juni 2000) 982 abonnees, waarvan 36 ruilabbonnementen en 230 gratis abbonnementen.

Kwintessens had in 2000 themanummers rond keukens, internationale designcentra, textiel en keramiek. De vormgeving werd respectievelijk toevertrouwd aan Jan Van Son, Koen Bruyneel, Raf Thienpont, Mega-L-Una, de fotografie van de portfolio gebeurde door Lieven Herreman, Dominique Van Huffel, Frank Gielen en Philippe Van Gelooven.

In januari werd een enquête bij de abonnees gedaan. Daaruit bleek een grote tevredenheid. Christian Oosterlinck verwerkte de gegevens in zijn stageverslag en formuleerde adviezen en doelstellingen naar de toekomst toe. Het aantal abonnees steeg van ca. 800 tot meer dan 1000.

Cahier

In 2000 werd het tweede "cahier" in onze serie thesispublishaties gepubliceerd. Met de universiteiten van Gent en Leuven, de afdelingen Kunstwetenschappen, bestaat er een overeenkomst om jaarlijks een thesispublishatie te publiceren die over een onderwerp uit de hedendaagse vormgeving handelt en minstens met onderscheiding werd gewaardeerd. Dit jaar kreeg Sarah De Ceuster de eer. Ze studeerde in 1999 af aan de Katholieke Universiteit te Leuven aan de Kunstwetenschappen met onderscheiding met een thesispublishatie over meubelontwerper André Verroken. We werken voor deze publicatie samen met de Stichting Kunstboek.

4.4. Promotie en bevordering van vormgeving in Vlaanderen

De galerie van het VIZO

De galerie van het VIZO draait in 2000 op volle kracht. Zes tentoonstellingen werden er georganiseerd, telkens voor een periode van zes weken. Meer en meer bezoekers vinden hun weg naar de galerie en voor de pers worden de tentoonstel-

lingen een vast item in hun krant of tijdschrift. Ook met radio en TV wordt nauw samengewerkt.

Tijdens de vernissages is de Galerie een ontmoetingsplek geworden voor het designminnend publiek en er werden telkens ongeveer een 250 aanwezigen geteld. Het aantal bezoekers is met 15% gestegen tegenover 1999. De tentoonstellingen worden ook steeds vaker opgenomen in het programma van scholen en culturele verenigingen. Ook Minister Dirk Van Mechelen koos regelmatig voor de Galerie om er persconferenties en andere evenementen te organiseren. Een nieuw gegeven zijn de gespreksavonden die georganiseerd werden binnen het kader van iedere tentoonstelling.

Aan het onthaal van het VIZO en in de vitrines langs de Koloniënstraat werden de werken getoond van:

Ann De Windt (keramiek), Laurence De Craene (doosobjecten), Ingrid Arts (glas), Frank Steyaert (keramiek), Luk van der Hallen (interieurobjecten), Jan Vander Elst (keramiek), Michel Ingels (interieurobjecten) en Rudy Respeel (interieurobjecten). Ann De Windt en Laurence De Craene kregen elk een maand om werken te tonen, maar vanaf de maand maart werd er geopteerd om de ontwerpers telkens twee maand de gelegenheid te geven hun werken te tonen, gekoppeld aan het ritme van de tentoonstelling. Vanaf dat moment wordt ook op de affiche geplaatst wie er in permanentie te zien is in het Onthaal.

Tentoonstellingen in de galerie:

1. 'Henry van de Velde Prijzen 1999'

De tentoonstelling rond de **'Henry van de Velde Prijzen 1999'** liep van 28 januari tot 12 maart en werd opnieuw een succes. 1.223 personen bezochten de tentoonstelling.

De VIZO Dienst Vormgeving toonde er het werk van Philippe Neerman (Prijs voor Loopbaan), Tine Vindevogel (Prijs voor Jong Talent), OBUMEX (Prijs voor Bedrijf) en Sylvie Vandenhoucke (Prijs voor Beste Product). In de categorie Beste Product werd ook een selectie getoond van de kandidaten met werk van Sandra Declercq, Annemie Decorte, Hubert Verstraeten, Tine Vindevogel, Jos Devriendt, Jan Vander Elst, Ever Meulen, Scritto, Ann Cassimon, Tupperware (Vic Cautereels), Wim Segers. De ligzetel uit de collectie NATAL (voor Tribu), ontworpen door Wim Segers, werd door de bezoekers van de tentoonstelling uitgeroepen tot Prijs van het Publiek.

Er vonden rondleidingen plaats door Philippe Neerman op vraag van een aantal scholen.

2. 'De Nieuwe Oogst'

De Lente- en de Herfstselecties van 1999 resulteerden in het voorjaar 2000 in de tentoonstelling **'De Nieuwe Oogst'**.

Van 31 maart tot 7 mei werd aan het publiek het werk getoond van: Paul Ameloot (industriële vormgeving), Nele De Block (textiel), Karla De Ketelaere (textiel), Ludovic Colpaert (juwelen), Hermans & Vanderheyden (meubelontwerpen), Karen Maenhout (grafiek), Joris Martens (grafiek), Jean Meirlaen (meubelontwerpen), Tim Oeyen & Sanny Winters (grafische vormgeving), Elke Peeters (juwelen), Bart Prinsen (grafiek), Rudi Respeel (industriële vormgeving), Maxime Szyf (industriële vormgeving), Aline Vandeplas (juwelen), Saskia Vanderheyden (grafische vormgeving), Hennie Van Engeland (glas), Annelies Vaneycken (grafische vormgeving), Dominique Van Huffel (fotografie), Peter Van Riet (industriële vormgeving), Jan Van Son (grafische vormgeving).

947 bezoekers vonden de weg naar deze tentoonstelling.

De ontwerpers werd gevraagd om op bepaalde dagen aanwezig te zijn in de Galerie. Zij verschaften het publiek meer informatie over hun werk.

3. 'André Verroken'

Naar aanleiding van de publicatie van de **Cahier 'André Verroken'** wordt naar gewoonte een tentoonstelling georganiseerd in de Galerie (19 mei - 25 juni). Tijdens deze tentoonstelling werd op 23 mei **De Prijs voor Jonge Ondernemer** uitgereikt.

Behalve de tentoonstelling rond het oeuvre van André Verroken (meubels en tekeningen) werden er in de kelderverdieping industriële ontwerpen getoond van Leo Aerts (interieurobjecten), Marie-Jeanne Callewaert (textiel), Jacqueline Dehond (bedlinnen), Hans De Pelsmacker (verlichting), Martine Gyselbrecht (textiel), Jean Meirlaen (meubels), Luk van der Hallen (interieurobjecten) en Frank Van Houtte (keramiek).

Op 31 mei organiseerde de Dienst Vormgeving voor het eerst een lezing. Aansluitend bij de tentoonstelling gaf Francis Smets een persoonlijke interpretatie op het werk van André Verroken (21 aanwezigen).

Tijdens het Designers Week-End (17-18 juni) bleef de Galerie de volledige dag open. Op 19 juni volgden 18 personen de lezing van de Italiaanse ontwerper Baleri. De tentoonstelling telde 670 bezoekers.

4. 'In & out'

Gedurende de zomermaanden (7 juli tot 27 augustus) werd met de tentoonstelling **'In & out'** ingespeeld op de verleiding van vormgeving.

Volgende ontwerpers namen deel: L'Anverre (glas), François Blommaerts (textiel), Casimir (meubels), Nele De Block (textiel), Siegfried De Buck (zilverwerk), Sandra De Clerck (glas), Xavier De Clippeleir (industriële ontwerpen), Hilde De Decker (juwelen), Mark De Jonghe (industriële ontwerpen), Hans De Pelsmacker (verlichting), Nora De Rudder (verlichting), Marie-Bénédicte de Schryver (juwelen), Jacqueline Dehond (textiel), Jos Devriendt (keramiek), Nedda El-Asmar (zilverwerk), Anita Evenepoel (textiel), Mieke Everaet (keramiek), Luc Heyvaert (meubels), Patrick Hoet (brillen), Michel Ingels (meubels), Jo Klaps (verlichting), Sylvie Louagie (textiel), Idir Mecibah (verlichting), Jean Meirlaen (meubels), Dirk Meylaerts (meubels), Piro Pallaghy (keramiek), Achiel Pauwels (keramiek), Patrick Reuvis (verlichting), Erik Sijmons (industriële vormgeving), Piet Stockmans (keramiek), Miloslava Svobodova (glas), Malou Swinnen (fotografie), Francine Van

der Biest (textiel), Roos Van de Velde (keramiek), Sylvie Vandenhoucke (glas), Luk van der Hallen (interieurobjecten), Rudy Van Geele (verlichting), Brigitte Van Heyghen (textiel), Griet Van Houte (grafische vormgeving), Bruno Van Roey (verlichting), Fabiaan Van Severen (meubels), Maarten Van Severen (meubels), Lieve Van Stappen (glas), Roel Vandebek (interieurobjecten), Aline Vandeplas (juwelen), Christof Vandersluys (textiel), Danny Venlet (meubels), Vera Vermeersch (textiel), André Verroken (meubels), Daniel Weinberger (juwelen).

Wegens de speciale belichting trok deze tentoonstelling meer toevallige en buitenlandse bezoekers (149 Franstaligen en 122 anderstaligen). Uitzonderlijk voor de periode bezochten 1.122 personen de tentoonstelling. Op de lezing door de binnenhuisarchitect Vittorio Simoni over "Situaties, drager van oplossingen" op 23 augustus waren 26 aanwezig.

Van 1 tot 3 september nam het VIZO deel aan de **'Brusselse Designroute'** in samenwerking met Pro Materia en de Stichting voor Kunsten. De Galerie kreeg het bezoek van 116 geïnteresseerden (waarvan 63 Franstaligen!).

5. 'Strings'

Twee weken later, op 18 september, opende de tentoonstelling 'Strings' (Vrije expressies met textiel) haar deuren (tot 29 oktober).

In samenwerking met de vzw Kant als Kunst, die in dezelfde periode in Sint-Truiden textielkunst toonde die geselecteerd

was voor de 5de Internationale Betonac Prijs, bracht het VIZO de laureaten van de vorige edities van de Betonac Prijs: Ma-rian Bijlenga (Nederland), Michael Brennand-Wood (Groot-Brittannië), Betty Cuykx (België) en Marie-Rose Lortet (Frankrijk) de geselecteerde Vlaamse deelnemers aan de Betonac-Prijs: Annemie Boonen, Marie-Josée Daniels, Monique De Ceulaer, An Lanckman.

En een selectie van textielkunstenaars: François Blommaerts, Marie-Jeanne Callewaert, Nele De Block, Héléne De Ridder, Anita Evenepoel, Annmarie Jonckheere, Yvonne Knevels, Leen Lybeer, Bob Matthysen, Marleen Mertens, Hilde Metz, Rozemarijn Spilliaert.

Eindelijk werd nog eens de nodige aandacht geschonken aan deze discipline. Dat er behoefte aan was bleek aan de talrijke opkomst (56) tijdens de gespreksavond 'Waar staan we met de textielkunst vandaag'. Johan Valcke modereerde, Elsje Jansen, Francine Van der Biest en Hilde D'haeseleer zetelden in het panel.

Opnieuw kende de tentoonstelling relatief veel Franstalige (162) en buitenlandse (100) bezoekers. Deze tentoonstelling trok 1.303 bezoekers, in hoofdzaak textielkunstenaars en schoolgroepen (richting Textiel).

6. 'De Henry van de Velde Prijzen 2000'

Om de Henry van de Velde Prijzen nog in hetzelfde jaar te kunnen uitreiken werd beslist om de tentoonstelling, waarmee het VIZO gewoonlijk het jaar begint, te vervroegen. Zo werden de Henry van de Velde Prijzen 2000 uitgereikt op 16 november. De tentoonstelling liep tot 7 januari 2001 en bereikte 1.256 bezoekers.

De prijs voor Loopbaan ging naar de grafisch vormgever en typograaf Fernand Baudin, de Prijs voor Jong Talent naar web-designer en -kunstenaar Michaël Samyn, de Prijs voor Bedrijf naar Casimir nv. De collectie textielstoffen Trait d'Union van Martine Gyselbrecht werd door de leden van de Commissie Vormgeving en door de laureaat voor Loopbaan 1999 Philippe Neerman uitgekozen als Beste Product. Na afloop van de tentoonstelling bleek het publiek dezelfde mening als de jury toegeedaan en kreeg deze collectie ook de Publieksprijs toegeewezen.

In de categorie Beste Product werd een selectie getoond van de kandidaten met werk van: Leo Aerts, Bataille&ibens, Ria Bosman, Casimir, Marijke Declercq, Annemie De Corte, Hans de Pelsmacker, GAL, Idir Mecibah, Jean Meirlaen, Dirk Meylaerts, Hugo Puttaert, Eric Symons, Maxime Szyf, Nicole Thienpont, Roel Vandebek, Jan Van Lierde, Hubert Verstraeten, Dirk Wynants.

Er werden verschillende rondleidingen aangevraagd door scholen en culturele groepen. Voor de gespreksavond met Fernand Baudin en Michaël Samyn op 14 december schreven zich 83 personen in, hoofdzakelijk uit de sector van de grafische vormgeving.

Trait d'Union, Martine Gyselbrechts

Tentoonstellingen

sPring 99 (jong talent in Antwerpen)

sPring is een jaarlijks initiatief van de Provincie Antwerpen om jong, pas afgestudeerd artistiek talent te promoten. De tentoonstelling vond plaats van 20/04 tot 21/05 in de Fabiolazaal te Antwerpen.

Het VIZO zetelt in het selectiecomité om de belangen van de toegepaste kunst te verdedigen. Aline Vandeplass, in 1999 geselecteerd door het VIZO, nam deel. Aan de andere jonge deelnemende ontwerpers werd de mogelijkheden van de dienst vormgeving naar promotie en steun toe uitgelegd.

Hannover 2000, 28 september 2000

Samen met Spirit of Flanders en het Ministerie van de Vlaamse gemeenschap, Administratie Wetenschap en Techniek organiseerde de dienst vormgeving een bezoek aan de wereldtentoonstelling te Hannover. Opzet van de dag was Vlaamse KMO's die werken met vormgeving de kans te geven een aantal architecten mee te nemen naar de wereldtentoonstelling en zo kennis te laten maken met het Belgisch paviljoen en hun producten in de Spirits of Flanders ruimte, om op die manier Vlaamse vormgeving een grotere bekendheid te geven. Allaert Aluminium, Modular en Durllet gingen op dit aanbod in, samen met de Financieel Economische Tijd die zorgde voor de promotie rond dit project in de KMO-bijlage.

De dag zelf bestond uit de vliegtuigreis naar Hannover, verzorgd door de Vlaamse Luchtvaartmaatschappij, een bezoek aan enkele themapaviljoenen, een geleid bezoek en lunch in het Belgisch paviljoen, een bezoek aan verschillende landenpaviljoenen en een buffet om de dag te besluiten.

De Textieltriennale van Lodz.

Het VIZO vaardigde Ria Bosman en Annemie Boonen af om deel te nemen aan deze beroemde tentoonstelling die evenwel plaatsvindt in 2001.

Beurzen

Casa Europea (19 – 27 februari), Antwerpen.

Het VIZO presenteerde er jonge ontwerpers: Hermans & Vanderheyden, Jean Meirlaen en Peter Van Riet. De deelnemende ontwerpers hadden inspraak in de stand, in ruil werd wel hun aanwezigheid vereist tijdens de beurs. Het was de eerste maal dat de Dienst Vormgeving een dergelijke samenwerking met de ontwerpers aanging.

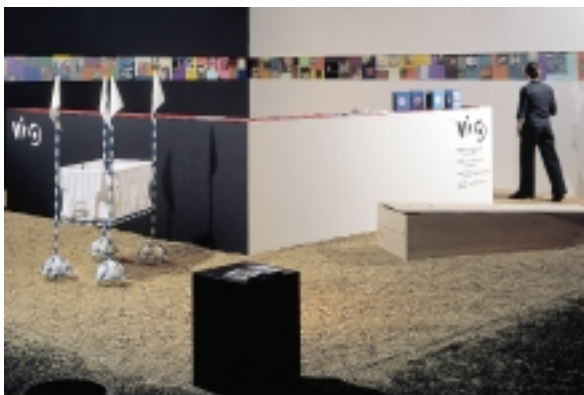
Casa Europea, Antwerpen

Interieur 2000 (13 – 22 oktober), Kortrijk.

VIZO vormgeving hadden er twee standen waarvan één specifiek voor het tijdschrift Kwintessens en één over de werking van de dienst vormgeving. Er werden een doodskest van Marijke Deklerck en een wieg van Paul De Braeckeleeer getoond op een veld van graan. Patrick Reuvis en Jo Klaps tekenden voor de stand en de grafische vormgeving. De thematiek werd begeleid door Francis Smets en omvatte het feit dat we vanaf onze geboorte tot en met de dood of van wieg tot graf, dat wil zeggen levenslang, op ieder moment begeleid worden door producten (en hun vormgeving), vaak in een veel grotere mate dan men zich realiseert.

Het zijn levensgezellen van begin tot einde. Ze vergezellen ons op het ganse parcours dat we afleggen tussen komen en gaan.

Het visuele en emotionele effect van deze twee in een mensenleven belangrijke objecten was zeer groot. De stand kende een formidabel succes. Hij werd zelfs getoond in het prime time nieuws van VTM.

Interieur 2000, Kortrijk

Toelagen

De commissie vormgeving

Volgende punten, waarvan sommige in de vorm van een advies aan de raad van bestuur, werden in de loop van het jaar besproken: de stagnatie van het budget van de dienst vormgeving; het niet meer selecteren en ondersteunen van vrije grafiek en fotografie; de spreiding van toelagen in een vernieuwd systeem; basiscriteria voor het toewijzen van toelagen; selectie van de laureaten loopbaan, jong talent, beste product en bedrijf en de genomineerden; aanvragen voor toelage (advies) en financiering van prototypes; deelname aan beurzen; de dienst vormgeving internationaal.

De toelagen

De procedure en criteria voor de toekenning van toelagen werden na advies van de commissie vormgeving door de raad van bestuur vastgelegd in 1993.

Voor 87 projecten werden subsidies toegekend:

Deelname aan tentoonstellingen in het buitenland (3):

Hilde De Decker, "Ge-eikt zilver" in Galerie Marzee (NL) (24.925 fr.); Tjok Dessauvage, "Le bois, le feu, les terres sigillées – patines et fumées" in het Musée Pallissy (F); Mieke Selleslagh, Galerie de la Céramique, Lambersart (F), Art Gallery Het Posthuys, Texel (NL), The Leith Gallery, Edinburgh (GB), Les Ateliers du Soleil, Douai (F) (76.835 fr.); Patty Wouters, "Le bois, le feu, les terres sigillées – patines et fumées" in het Musée Pallissy (F) (25.000 fr.)

Deelname aan nationale tentoonstellingen (2):

Dorothea Van de Winkel, expo Domaine de la Lice, Brussel (3.430 fr.), Salon des Artistes Belges, Luik (9.935 fr.)

Deelname aan workshops, stages, postgraduaten, colloquia, markten, wedstrijden (23):

Ann Alleweirelt, postgraduaat RCA Londen (GB) (50.000 fr.); AnneMie Boonen, workshops Textielmuseum Tilburg (NL) (11.460 fr.); Kris Campo, "The Sixth Taiwan Golden Ceramics Awards" (13.532 fr.); Tine De Ruysser, postgraduaat RCA Londen (GB) (100.000 fr.); Tjok Dessauvage, Internationale AIC Conferentie Frechen (D) (18.610 fr.); Marnix Hoys, werkbezoek aan de Archie Bray Foundation (USA) (32.000 fr.); Rembrandt Jordan, postgraduaat RCA Londen (GB) (150.000 fr.); Ronny Seeuws, Keramiekmarkt Koblenz (3.340 fr.), Potfest Penrith, Damme Töpfermarkt, Österreichische Töpfermarkt Gmunden, Keramiekmarkt Swalmen, Europese Keramiekmarkt Maaseik, Internationale Keramiekiënnale Brasschaat, Le Printemps de Potiers Bandol, Dresdner Töpfermarkt, Keramisto Milsbeek (59.764 fr.); Liesbeth Stas, postgraduaat RCA Londen (GB) (100.000 fr.); Julie 't Velt, postgraduaat RCA Londen (GB) (100.000 fr.); Sylvie Vandenhoecke, postgraduaat RCA Londen (GB) (100.000 fr.); Jan Vander Elst, Middenlimburgse Keramiekmarkt, Europese Keramiekmarkt Maaseik, Gouds Pottenbakkersfestival, Internationale Keramiekiënnale

Brasschaat (9.192 fr.), Keramiekmarkt Koblenz (4.132 fr.); Annelies Vaneycken, postgraduaat Sandberg Instituut (NL) (100.000 fr.); Patty Wouters, voordrachtenreeks USA (23.000 fr.), Altech Ceramics Biennale (Zuid-Afrika) (17.498 fr.), Ceramic Festival Hatchfield (10.947 fr.), Internationale AIC Conferentie Frechen (D) (3.010 fr.), Euregio Keramiekmarkt (4.640 fr.), Internationale Keramiekwedstrijd Lappeenranta (Finland) (2.405 fr.), Intersymposium Bechyne (14.075 fr.); Ivo Nijsten, IF Product Design Award 2000 (144.544 fr.); Jeanne Opgenhaffen, Keramiekmarkt Koblenz (6.029 fr.); Verhaert, IF Product Design Award 2001 (11.981 fr.)

Deelname aan beurzen (16):

François Blommaerts, Interieur, Kortrijk (100.000 fr.); Hans De Pelsmacker, Casa Europea, Antwerpen (50.000 fr.), Interieur, Kortrijk (50.000 fr.); Jacqueline Dehond, Textielbeurs Heimtex (D) (75.000 fr.), Into Home (37.500 fr.); Marie-Claire Desmedt, Casa Europea, Antwerpen (25.388 fr.); Martine Gyselbrecht, Textielbeurs Heimtex (D) (75.000 fr.), beurs Indigo (44.750 fr.), Into Home (37.500 fr.); Els Huygelen, Textielbeurs Comocreainterni (I) (75.000 fr.); Michel Ingels, Casa Europea, Antwerpen (50.000 fr.); l'Anverre, beurs Alterpoint (I) (75.000 fr.), Interieur, Kortrijk (50.000 fr.); Idir Mecibah, Casa Europea, Antwerpen (50.000 fr.); Marie Mees, textielbeurs Heimtex (D) (65.501 fr.); Jeanne Opgenhaffen, beurs Lineart, Gent (20.458 fr.); Maxime Szyf, Casa Europea, Antwerpen (47.696 fr.); Fabiaan Van Severen, Interieur, Kortrijk (100.000 fr.); Vera Vermeersch, Casa Europea, Antwerpen (50.000 fr.); Greet Verschueren, textielbeurs Heimtex (D) (70.795 fr.)

Organisatie van workshops, stages, colloquia (4):

FLA&CC, International seminarie "Ontwerpen van serviesgoed voor de industrie" (75.550 fr.); IDEM, colloquium IDEM (150.000 fr.); Textivision, trendworkshop juni (97.300 fr.), trendworkshop december (112.300 fr.).

Organisatie van wedstrijden (2):

Interieur 2000, Prijs Interieur 2000 (122.028 fr.); Kant als Kunst, Betonac Prijs (190.000 fr.).

Organisatie van nationale tentoonstellingen (18):

Atelier Cirkel, Internationale Keramiek Biënnale Brasschaat (45.465 fr.); CC Zwaneberg, "Van A tot Z" (130.000 fr.); De Kunstbank, "Een Tuin vol Vormen" (240.000 fr.); Galerie Etienne Dewulf, "Kunstig Textiel" (15.000 fr.); 't Ekstemest, "Glassculpturen en glasvolumes" (43.535 fr.), tweede internationale glastentoonstelling (33.608 fr.); Galerie Hilde Metz, Willy Langmans (10.000 fr.), Ola Dele-Kuku (9.804 fr.), Fabiaan Van Severen (10.000 fr.); Emiel Hoome, "Grafiek uit Vlaanderen" (75.000 fr.); (pop)ART, Kunstbiënnale (50.000 fr.); De Mijlpaal, "Glas" (32.945 fr.); Ronny Seeuws, "Glas en porselein" (42.114 fr.); Galerie Theaxus, Idir Mecibah (10.000 fr.), Lut D'Havé (10.000 fr.),

Piet Stockmans (10.000 fr.), Ingrid Arts (10.000 fr.); Verzameld Werk, Hilde De Decker (40.000 fr.)

Ontwikkeling van een prototype (5):

Bart Baccame, Mouse-Pad (68.000 fr.); Jos Devriendt, Leeslamp Uplight (80.000 fr.); Nedda El-Asmar, Zilveren Schalen (195.000 fr.); Francine Van der Biest, Badlakens (50.000 fr.); André Verroken, Stoel (78.350 fr.)

Uitgave van catalogi, brochures en aanmaak websites (13):

Hans De Pelsmacker, folder (23.690 fr.); Lut De Vogelaere, fotomap (37.637 fr.); Adriaan Debruyne, brochure en CD-Rom (52.500 fr.); Rik Delruwe, brochure (50.000 fr.); Anita Evenepoel, boek (150.000 fr.); David Huycke, boek (150.000 fr.); Jean Meirlaen, postkaarten (21.828 fr.); Rudi Respeel, brochure (80.671 fr.); Marguerite Servais, brochure (45.066 fr.); Peter Van Riet, folder (1.547 fr.), website (30.000 fr.); Daniël Weinberger, boek (150.000 fr.); Weyers & Borms, boek (150.000 fr.)

Project (1):

Lut De Vogelaere, studiereis (18.750 fr.)

4.5. Internationale samenwerking

World Craft Council

Het VIZO vertegenwoordigt Vlaanderen in dit wereldnetwerk en nam deel aan de General Assembly te Edinburgh, Schotland van 29 tot en met 30 juni.

International Council of Societies of Industrial Design (ICSID)

De 'International Council of Societies of Industrial Design' is een non-profit- en niet-gouvernementele organisatie (NGO). Ze bestaat uit 152 beroepsorganisaties en promotiediensten uit meer dan 50 verschillende landen. Via zijn leden bereikt ICSID meer dan 150.000 professionele ontwerpers. ICSID promoot en ondersteunt industriële vormgeving door het organiseren van internationale ontwerpevenementen zoals wedstrijden, conferenties, tentoonstellingen en workshops.

VIZO is Promotional Member en wordt op de hoogte gehouden van de gebeurtenissen rond industriële vormgeving de wereld rond.

Nationale en internationale uitstraling

Leden van de dienst worden regelmatig gevraagd om te zeten in een jury of commissie:

Jury's:

- provinciale prijs voor kunstambachten Vlaams-Brabant
- provinciale prijs voor kunstambachten Limburg, katholieke hogeschool Limburg
- de eindjury van de Academie van Antwerpen, edelsmeedkunst.
- de wedstrijd EXIT in Gent voor scholen met een meubelafdeling (VIZO is hoofdsponsor van deze manifestatie).

commissies:

- de aankoopcommissie van de provincie Vlaams-Brabant, directie cultuur en onderwijs.
- de 'Beoordelingscommissie Architectuur en Vormgeving' van de Minister van Cultuur
- de Commissie Beeldende Kunst van de Provincie Oost-Vlaanderen,
- de programmatiecommissie van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen
- de Raad van Bestuur van het Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten te Antwerpen.

REGIE ESF doelstelling 3, zwaartepunt 3

- 5.1. Het Europees sociaal fonds:
de doelstellingen en zwaartepunten
- 5.2. De maatregelen van zwaartepunt 3
- 5.3. VIZO-regisseur
- 5.4. Eerste oproep

In het najaar van 1999 kreeg het VIZO een nieuwe, bijkomende opdracht van de Vlaamse Regering: het 'Regisseurschap' van het 'Zwaartepunt 3 van Doelstelling 3 van het Europees Sociaal Fonds'.

5.1. Het Europees Sociaal Fonds: de doelstellingen en zwaartepunten

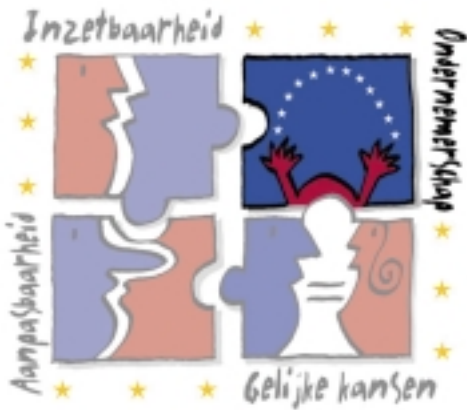
Het Europees Sociaal Fonds is één van de structuurfondsen van de Europese Unie. Dit Fonds tracht ondermeer de tewerkstelling te vergemakkelijken, werkloosheid te voorkomen en de geografische en beroepsmobiliteit van de werknemers te bevorderen.

Instellingen kunnen een beroep doen op de steun van het Europees Sociaal Fonds (ESF). Maar het ESF treedt slechts op als additionele financierder. De dwingende voorwaarde is, dat een overheid binnen de lidstaat een substantiële inbreng doet voor het genomen initiatief. Dit is het principe van de cofinanciering.

5.2. De maatregelen van zwaartepunt 3

Binnen zwaartepunt 3 "Ontwikkelen van ondernemerschap" kunnen projecten ingediend worden in onderstaande maatregelen:

ESF in VLAANDEREN 2000 - 2006

Stimuleren en ondersteunen van potentiële starters en verantwoord ondernemerschap

Hierbij staan de volgende doelstellingen centraal:

- De realisatie van een kwaliteitsverbetering van het leertijdstelsel, ondermeer door bevordering van de doorstroming naar de ondernemersopleiding;
- Het versterken van een kwalitatief hoogstaand aanbod aan opleiding en begeleiding naar starters; ondermeer door het aanbod te richten naar nieuwe groeisectoren, sociale economie en nieuwe doelgroepen - waaronder allochtonen en vrouwen;
- Het stimuleren van potentiële starters, ondermeer door informatieverstrekking en sensibilisering van nieuwe doelgroepen;
- Het bevorderen van verantwoord ondernemerschap, ondermeer via het sensibiliseren van bedrijfsleiders.

En dat kan uitgewerkt worden via de volgende acties:

- Aanpassen of ontwikkelen en uittesten van cursussen;
- Ontwikkelen en uittesten van nieuwe leer en -opleidingsvormen
- Ontwikkelen en uittesten van nieuwe begeleidingsinstrumenten en -technieken, alsook van nieuwe samenwerkingsvormen;
- Ontwikkelen en uittesten van nieuwe begeleidingsinstrumenten en -technieken voor kwaliteitsmeting;
- Sensibilisering en informatieverstrekking.

Ontwikkeling van een één-loket

Hierbij worden de volgende resultaten beoogd:

- De administratieve formaliteiten en doolhof voor een zo breed mogelijke doelgroep vereenvoudigen;
- Een gebruiksvriendelijk hulpmiddel aanreiken;
- Een middel aanbieden om de opstart van een zaak efficiënter en eenvoudiger te maken;
- Een middel aanbieden om de administraties en dossierbehandelaars efficiënter te laten werken.

Hiertoe kunnen ondermeer de volgende acties worden ondernomen:

- Netwerking tussen de administraties en dossierbehandelaars;
- Uitbouw van reële loketten;
- Uitbouw van een geïntegreerd virtueel loket;
- Informatieverstrekking en sensibilisering.

Bevordering van de kenniseconomie

Binnen deze maatregel worden de volgende doelstellingen beoogd:

- Stimuleren van kennisoverdracht binnen de bedrijven;
- Stimuleren van kennisoverdracht tussen ondernemingen;
- Bevorderen van het aansluiten van de KMO op communicatienetwerken;
- Synergie tussen kenniscentra en de bedrijfswereld bevorderen.

Om deze doelstelling te bereiken zullen ondermeer de volgende acties kunnen worden ondernomen:

- Het vormen van netwerken tussen bedrijven onderling en met kenniscentra;
- Oprichting van IT-netwerken;
- Informatieverstrekking en sensibilisering.

5.3. VIZO-regisseur

VIZO-regisseur van zwaartepunt 3 dient o.m. te zorgen voor:

- het ordenen, faciliteren en transparant maken van het werkveld;
- op elkaar afstemmen van de activiteiten van de verschillende actoren;
- ontwerp van een overkoepelend referentiekader
- ontwerp strategie (regionaal);
- initiëren en begeleiding van publiek en private samenwerkingsverbanden.

VIZO-regisseur doet dit in samenwerking met een 'strategische werkgroep', waarin de betrokken beleidsverantwoordelijken, vertegenwoordigers van de belangrijkste actoren op het veld (waaronder de VIZO-centra) en de sociale partners vertegenwoordigd zijn.

In concreto betekent dit alles dat VIZO-regisseur, in samenwerking met de strategische werkgroep, in de periode 2000-

2006 in totaal zo'n half miljard BEF aan ESF-middelen (4% van het totale bedrag voor ESF3) kan verdelen via het selecteren en ondersteunen van projecten.

Voor het regisseurschap werd een speciale cel opgericht binnen het VIZO waarnaar personeelsleden intern werden gedetacheerd.

5.4. Eerste oproep

De deadline voor de eerste oproep voor projecten in het kader van zwaartepunt 3 werd door de strategische werkgroep vastgelegd op 31 januari 2001.

Ter ondersteuning van deze oproep werd door VIZO-regisseur een promotiecampagne opgestart om de mogelijkheden van zwaartepunt 3 bekend te maken aan potentiële promotoren. Deze promotiecampagne omvatte:

- Afbakening van de doelgroep door alle leden van de strategische werkgroep;
- Opmaak van promotiemateriaal: folder;
- Organisatie van een informatiesessie te Brussel op 22 november 2000;
- Mailing van folder naar adressen, met begeleidende brief.

Daarnaast ontwikkelde VIZO-regisseur in 2000 de nodige documenten, zoals een aanvraagdossier en een Vademecum. Hiertoe pleegde VIZO-regisseur eveneens actief overleg met de regisseurs van de andere zwaartepunten van ESF in Vlaanderen.

STUDIE en ONDERZOEK

- 6.1. Vorming
- 6.2. Effectiviteitonderzoek
- 6.3. Bedrijfsadvies

Om haar eigen werking en opleidingen te kunnen actualiseren en te innoveren heeft het VIZO nood aan wetenschappelijke input. Die vergaart het onder meer door opdrachten van toegepast wetenschappelijke onderzoek en specifieke studies te laten uitvoeren, vaak in nauwe samenwerking met vak- of beroepsorganisaties.

Daarnaast wordt een systematisch 'effectiviteitonderzoek' georganiseerd dat de resultaten in beeld brengt van de tewerkstelling van de cursisten uit de leertijd en de ondernemersopleiding.

Een derde luik van de onderzoek-opdrachten van het VIZO zijn de sectorstudies die bedrijfsadvies uitvoert. Deze studies bieden ondernemers, adviseurs en alle mogelijke geïnteresseerden actuele informatie over een welbepaalde sector.

6.1. Vorming

Het VIZO doet een beroep op interprofessionele organisaties van zelfstandigen en KMO om bepaalde onderzoeksopdrachten te laten uitvoeren. Deze opdrachten kaderen in een door de raad van bestuur goedgekeurd jaarprogramma.

Het jaarprogramma 1999 werd in 2000 afgewerkt en de betrokkene interprofessionele organisaties dienden hun rapporten in voor volgende onderwerpen:

- onderzoek naar de behoeften aan vorming van de zelfstandigen en de kmo's (UNIZO)
- nieuw ondernemerschap, een concrete leermodule (LVZ)
- alternerend leren (NVZAB)

Deze rapporten werden door de afdeling productontwikkeling en -beheer geëvalueerd, waarna een realisatie- en een evaluatieverslag werd overgemaakt aan de raad van bestuur.

De raad van bestuur keurde daarop de studies goed waarna de aanbevelingen uit de studies uitgevoerd konden worden.

Voor 2000 werd een nieuw jaarprogramma voorgesteld en goedgekeurd door de raad van bestuur:

Opdracht 1: onderzoeksopdracht naar de optimalisering van de ondernemersopleiding en de voortgezette vorming, met inbegrip van de nieuwe initiatieven (toegewezen aan UNIZO).

Opdracht 2: onderzoek naar voor het VIZO bruikbare nieuwe leervormen (toegewezen aan UNIZO).

Opdracht 4: onderzoeksopdracht naar de noden aan opleiding en begeleiding van de 'allochtone ondernemers' in Vlaanderen (toegewezen aan LVZ).

Opdracht 3: het 'onderzoek naar het ontwikkelen en uittesten van een module bedrijfsbeheer voor de leertijd' werd niet toegewezen, omwille van de evoluties in verband met de vestigingswet en de opleidingen bedrijfsbeheer en de leertijd binnen VIZO.

Om na te gaan of de opdracht uitgevoerd wordt volgens de overeenkomst, leveren de betrokken organisaties een tussentijds rapport in, uiterlijk zes maanden na de gunning. De eindrapporten van de uitgevoerde opdrachten worden verwacht tegen half oktober 2001.

Toegepast wetenschappelijk onderzoek op technologisch vlak

In het kader van het Toegepast Wetenschappelijk onderzoek werkt het VIZO eveneens samen met een aantal instellingen en organisaties om de kwalitatieve uitbouw van de vorming van Zelfstandigen en KMO te realiseren.

Er zijn vijf samenwerkingsakkoorden:

sector slagerij-spekslagerij

Het VIZO sloot in 2000 opnieuw een samenwerkingsovereenkomst met de Technische Dienst van de Landsbond der Beenhouwers en Spekslagers van België. Binnen deze overeenkomst werd het volgende gerealiseerd:

Er werd een studiedag voor de VIZO-lesgevers georganiseerd. Deze vond plaats op 24 februari 2000 met als thema "De algemene kosten verminderen door milieuzorg en energiebesparing" (Presti-project).

Er werd verder gewerkt aan het programma slager-spekslager: hierbij kwamen de uitwerking en evaluatie van volgende curricula aan bod:

- Het curriculum van de gecertificeerde bijscholing bereider verkoopklare gerechten voor de slagerijsector;
- Het curriculum van de ondernemersopleiding vleeswarenfabrikant;
- Het curriculum van de gecertificeerde bijscholing vers vlees;
- Het uitwerken van de extra praktijkopleiding voor de leertijd.

De technische dienst zorgt voor vulgarisatie van wetgeving en reglementering en de aanpassing ervan aan de Belgische situatie (gebruiken, benamingen, wetgeving..) samenvatting en vertaling.

De Landsbond der Beenhouwers en Spekslagers stelt gratis zijn vaktijdschrift ter beschikking van alle VIZO-lesgevers in de afdeling slager-spekslager.

Ook de cursisten kunnen gratis dit vaktijdschrift bekomen tegen betaling van de verzendingskosten.

De technische dienst wordt geraadpleegd door lesgevers

en cursisten voor problemen op vaktechnisch gebied.

De Landsbond levert de wetenschappelijke begeleiding en medewerking bij het herwerken van de bestaande handboeken.

De technische dienst van de Landsbond geeft advies bij de bouw of verbouwing van een slagersatelier of bij de aankoop van machines of klein materiaal. Dezelfde technische dienst is eveneens goed geplaatst om de hygiënische richtlijnen (HACCP) zowel uitgaande van de E.U. als van nationale of regionale wetgevende instanties om te zetten in praktisch bruikbare en uitvoerbare adviezen.

sector hout

Het VIZO vernieuwde voor 2000 ook de samenwerkingsovereenkomst met het Opleidingscentrum Hout (O.C.H.). In uitvoering van deze overeenkomsten werd het volgende gerealiseerd:

- Voorbereiding en organisatie van een studiedag voor lesgevers van de houtsector, in samenwerking met het VIZO. Het betreft een studiedag waarbij drie onderwerpen worden aangeboden. De deelnemers ontvangen de syllabus van het onderwerp dat zij volgen. VIZO ontvangt tevens een syllabus van elk onderwerp. De syllabi kunnen door de lesgevers in de lessen gebruikt worden, mits bronvermelding. De evaluatie van de studiedag door de deelnemers was steeds unaniem positief. De deelnemers aan de studiedagen kunnen achteraf steeds bij het O.C.H. terecht voor bijkomende informatie.
- Het VIZO ontvangt alle publicaties van het O.C.H. dat eveneens 10 % korting toekent voor bestellingen door de centra.
- Het O.C.H. verstrekt individueel advies aan lesgevers en cursisten voor vaktechnische problemen. Tenslotte informeert het O.C.H. het VIZO en de centra over de andere activiteiten van het Houtcentrum i.v.m. nieuwe ontwikkelingen op technologisch vlak.

sector bouw

Het VIZO hernieuwde de samenwerkingsovereenkomst met het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (W.T.C.B.).

Binnen deze overeenkomst werden volgende realisaties genoteerd:

- in samenwerking met het VIZO werd een studiedag georganiseerd voor de lesgevers in de verschillende sectoren van de bouw. De technische thema's werden specifiek gericht op de specialiteit van de deelnemers (vijf onderwerpen voor verschillende doelgroepen). Aan iedere deelnemer werd telkens een uitgewerkte syllabus van de gevolgde uiteenzetting overhandigd. Voor de bibliotheek van de verschillende centra en van het VIZO werd een pakket van alle uiteenzettingen samengesteld.
- Elk VIZO-centrum met een bouwafdeling ontvangt een abonnement op het WTCB-tijdschrift "Technische Voorlichting". Een korting van 20% wordt toegestaan op de

publicaties van het WTCB die niet inbegrepen zijn in het jaarabonnement.

- Er wordt permanent gewerkt aan het voorbereiden en organiseren van technische volmakingsactiviteiten in samenwerking met het VIZO en een aantal VIZO-centra. Er staan steeds een aantal winter- en voorjaarsopleidingen, beroepsvervolmakingen, in samenwerking met VIZO en VIZO-centra op het programma, die telkens veel inschrijvingen tellen. De deelnemers ontvangen ook een syllabus.

sector "tuinbouw"

Het VIZO heeft in 2000 ook een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten met:

1. het proefcentrum voor sierteelt te Destelbergen;
  2. het proefstation voor de groenteteelt te Sint-Katelijne-Waver.
- In uitvoering van deze overeenkomsten ontvingen negen centra van beide proefstations de proefverslagen, technische rapporten, folders en didactisch materiaal.
  - De lesgevers kunnen een beroep doen op de proefstations om zich te informeren of voor individueel advies.
  - De centra konden ook gebruik maken van de infrastructuur voor de organisatie van de praktijkproeven of voor didactische doeleinden (C-proeven, gebruik door individuele lesgevers of centra van computerklassen, bibliotheek, technische installaties).
  - Het proefstation voor groenteteelt organiseert op tweejaarlijkse basis een studienamiddag voor de lesgevers tuinbouw en florist. In 2000 werden de centra uitgenodigd op een studiedag omtrent UV-ontsmetting. Bovendien werden de centra uitgenodigd op de opendeurdagen en de evenementen door het proefstation georganiseerd.
  - Het proefcentrum voor sierteelt richtte in 2000 een aantal vervolmakingavond in voor lesgevers, o.a. cursus klimaatregeling, water in de sierteelt, containerteelt, azaleateelt,...

Inbreng van onafhankelijke deskundigen

De procedure voor het inrichten van een nieuwe ondernemersopleiding omvat - onder andere - de uitvoering van een opportuniteitsonderzoek en een grondige evaluatie van de cursussen. Om deze opdrachten uit te voeren schakelt het VIZO externe deskundigen in voor die opleidingen waarvoor geen regionale beroepscommissie bestaat.

6.2. Effectiviteitonderzoek

Het effectiviteitsonderzoek levert het VIZO het concrete cijfermateriaal over de tewerkstelling, en meer bepaald als zelfstandige, van cursisten uit de leertijd en de ondernemersopleiding.

In het voorjaar van 2000 werd het veldwerk voor het effectiviteitsonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek was hoofdzakelijk gericht op de tewerkstellings situatie van cursisten, vijf jaar na de succesvolle beëindiging van de opleiding. 11.240 cursisten werden bereikt met een schriftelijke enquête, waarop een respons kwam van gemiddeld 19,5%.

Dit onderzoek is tot op zekere hoogte te vergelijken met de twee voorgaande effectiviteitsonderzoeken, die in 1996 en 1998 werden uitgevoerd door het VIZO zelf. Het derde wordt door een extern onderzoeksbureau uitgevoerd.

De voorgaande onderzoeken werden steeds met dezelfde vragenlijst en onderzoeksmethode uitgevoerd. Voor het lopende onderzoek werd de structuur van de resultaatanalyse aangepast. De vragenlijst werd grondig herzien, zowel naar inhoud als naar structuur. In het lopend onderzoeksjaar (2000) werden de afgestudeerde cursisten van het examenjaar 1999 ondervraagd, daar waar de vorige onderzoeken gericht waren op cursisten die vijf jaar voor de bevraging afgestudeerden. Deze aanpassing gebeurde in hoofdzaak om het effectiviteitsonderzoek, waar mogelijk, eveneens te kunnen hanteren als meetinstrument voor de evaluatie van de strategische doelen van het vizo-netwerk. Bovendien werd het onderzoek van de basisopleiding (leertijd, ondernemersopleiding en bedrijfsbeheer) uitgebreid tot de voortgezette vorming.

De definitieve resultaten worden in het najaar 2001 verwacht.

6.3. Bedrijfsadvies

sectorstudies

VIZO bedrijfsadvies is in 1994 gestart met het opstellen van sectorstudies. Deze bieden ondernemers, bedrijfsadviseurs en alle geïnteresseerden actuele informatie over een welbepaalde sector.

Ook in 2000 heeft het VIZO een sectorstudie klaargestoomd, **'De fietsendetailhandel'**. In tegenstelling tot de vorige editie ging de studie opnieuw over een

detailhandelbranche.

De studie was een unicum voor Vlaanderen daar in het verleden geen branchestudies werden uitgevoerd voor deze sector.

In het rapport wordt dieper ingegaan op de structuurkenmerken van de branche (vestigingsplaats, rechtsvorm, ondernemerscapaciteiten, ...), de omzet en de kostenstructuur, de bedrijfsvoering, de toekomstverwachtingen en de consumptiebestedingen.

De studie is op aanvraag verkrijgbaar bij VIZO Bedrijfsadvies:

Tel. 02 227 49 44 - Fax 02 227 63 91

E-mail: bedrijfsadvies@vizo.be of raadpleegbaar via internet op

<http://www.vizo.be> of <http://www.KMOLOKET.be>.

In de loop van augustus 2001 zullen de sectorstudies 'De Schoenendetailhandel' en 'De Kledingdetailhandel' verschijnen.

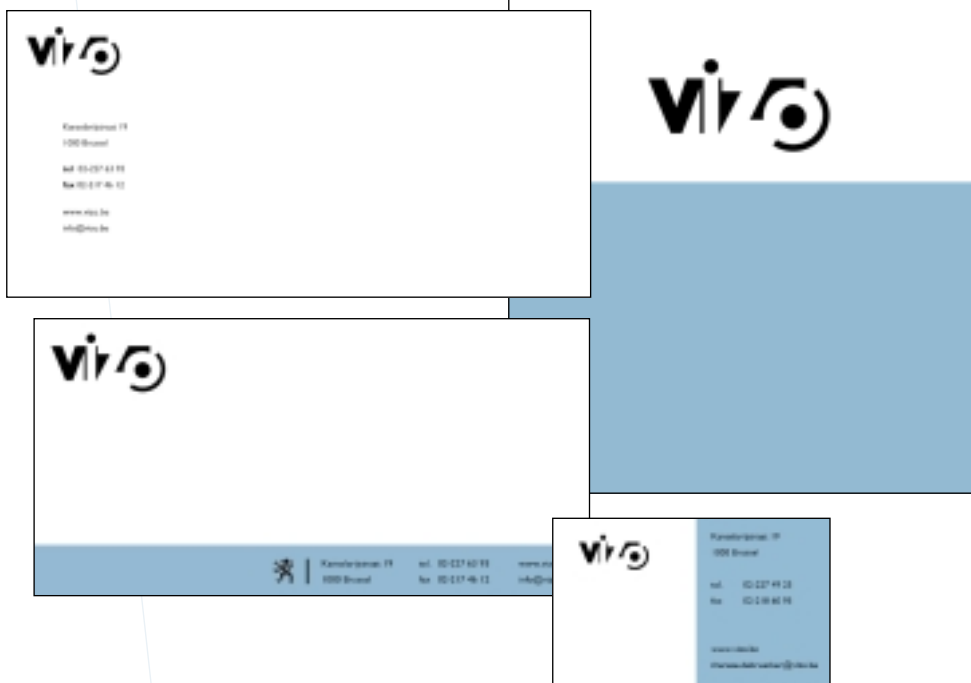

PROMOTIE

- 7.1. Promotie en vertegenwoordiging
- 7.2. Informatie en uitstraling
- 7.3. Publicaties

Op basis van het doorlichtingsmateriaal en de besprekingen omtrent de strategische doelstellingen van het VIZO, keurde de raad van bestuur in 1999 een communicatieplan goed. Het plan tekent een uitgebreide reeks samenhangende interne en externe communicatieacties uit die de marktpositie van het VIZO moet versterken door een grote naambekendheid en promotie.

Een van de elementen van dit communicatieplan was de versterking van het corporate image van het VIZO. Om het imago kracht bij te zetten, implementeerde het VIZO in 2000 een nieuw logo met een aansluitende huisstijl. Ook de website van het VIZO werd volledig heropgebouwd om ook online het VIZO te vertegenwoordigen en alle mogelijke informatie op een snelle en efficiënte manier ter beschikking te stellen van de klant.

Het VIZO-netwerk was in de loop van 2000 meer dan ooit in beweging en onderhevig aan veranderingen. Nieuwe structuren werden uitgetekend, projecten gelanceerd en producten ontwikkeld.

De reorganisatie van het netwerk van de centra kreeg ook op het vlak van promotie en communicatie stilaan vorm. De communicatieplanning werd dan ook herhaalde keren aangepast en hertekent in het licht van de reorganisatie van het netwerk van de centra. In samenspraak met een werkgroep van de centra werden de nodige stappen gezet voor de implementatie van een gemeenschappelijke naam en profilering van het netwerk. De werkgroep bereidde eveneens verschillende instrumenten en marketingacties voor ter ondersteuning van een gemeenschappelijk promotiebeleid

7.1. Promotie en vertegenwoordiging

Advertentiecampagne

Het VIZO voert elke jaar een actieve advertentiecampaagne in de geschreven pers ter promotie en bekendmaking van zijn diensten bij het ruime publiek en bij de KMO. Een belangrijk deel van deze campagne ging naar de ondersteuning van het netwerk van de centra zowel bij de algemene pers als de KMO-pers en de verschillende vakbladen van de verschillende beroepsverenigingen.

Daarnaast werd in het najaar van 2000 ook een specifieke

campagne gevoerd ter promotie van het werken met KMO-adviseurs. Deze TV-campagne liep op Kanaal Z en werd ondersteund met advertenties in de belangrijkste Vlaamse kranten.

Beurzen en evenementen

Vakbeurs "Autotechnica"

Naambekendheid vraagt om volgehouden aanwezigheid op belangrijke gebeurtenissen en fora waar het VIZO van betekenis kan zijn. Naast de verschillende vakbeurzen en KMO-evenementen is het VIZO ook vertegenwoordigd op een groot aantal infodagen voor scholen en beurzen voor het ruime publiek.

Wij bouwen aan de weg naar succesvol ondernemen

Het VIZO-netwerk is uw ideale partner om uw kennis bij te houden en de toekomst in uw onderneming uit te bouwen. Onze opleidingen en het ondernemersadvies worden met uw kennis en ervaring samen omgezet in concrete oplossingen voor uw onderneming, business plan, financieel advies en juridische ondersteuning van uw onderneming om te slagen in hun bedrijf.

Maak uw opleiding
In de huidige competitieve omgeving aan praktische opleiding in een professioneel en kwalitatief hoogstaand centrum. De ondernemersopleidingen worden met uw kennis en ervaring samen omgezet in concrete oplossingen voor uw onderneming, business plan, financieel advies en juridische ondersteuning van uw onderneming om te slagen in hun bedrijf.

Advies naast op de deur
Het VIZO is ook uw ideale partner voor bedrijfsadvies. De kennis en ervaring van onze adviseurs helpen u aan haar stand op weg bij de start of verdere uitbouw van uw zaak.

Activiteitenverslag 10 jaar VIZO

tel. 02 221 43 93
info@vizo.be
www.vizo.be

3 hulplijnen om te slagen

vorming **bedrijfsadvies** **KMOloket**

VIZO biedt u de geknipte oplossing.

bedrijfsadvies
Het VIZO-netwerk is uw ideale partner om uw kennis bij te houden en de toekomst in uw onderneming uit te bouwen. Onze opleidingen en het ondernemersadvies worden met uw kennis en ervaring samen omgezet in concrete oplossingen voor uw onderneming, business plan, financieel advies en juridische ondersteuning van uw onderneming om te slagen in hun bedrijf.

bedrijfsadvies
Het VIZO-netwerk is uw ideale partner om uw kennis bij te houden en de toekomst in uw onderneming uit te bouwen. Onze opleidingen en het ondernemersadvies worden met uw kennis en ervaring samen omgezet in concrete oplossingen voor uw onderneming, business plan, financieel advies en juridische ondersteuning van uw onderneming om te slagen in hun bedrijf.

KMOLOKET
Het VIZO-netwerk is uw ideale partner om uw kennis bij te houden en de toekomst in uw onderneming uit te bouwen. Onze opleidingen en het ondernemersadvies worden met uw kennis en ervaring samen omgezet in concrete oplossingen voor uw onderneming, business plan, financieel advies en juridische ondersteuning van uw onderneming om te slagen in hun bedrijf.

Activiteitenverslag 10 jaar VIZO

tel. 02 221 43 93 - info@vizo.be
www.vizo.be - www.kmoakkoord.be

De VIZO-centra verzorgen de receptie tijdens de gala-avond van de Hermesprijs

Naast de verschillende 'Opendeurdagen' in de VIZO-centra waar vanuit het VIZO voor een infostand gezorgd wordt, nam het VIZO-netwerk eveneens deel aan de 'Open Bedrijvendag': CMO-Mechelen en het Vormingsinstituut voor KMO in Kortrijk zetten op 1 oktober 2000 hun deuren open om ook hier de bezoekers een blik achter de schermen van een opleidingscentrum te gunnen.

Ook de tweejaarlijkse Hermesprijs, een ondernemerswedstrijd georganiseerd door overlegcomité van de Kamers voor Ambachten en Neringen, kon in 2000 opnieuw rekenen op de steun van het VIZO-netwerk. Dit evenement biedt het VIZO-netwerk de gelegenheid om op de opleidingen op positieve manier te profileren en in de kijker ze plaatsen om zo bij te dragen tot een positieve beeldvorming van de beroepen. Het VIZO-netwerk verzorgde voor dit evenement de receptie tijdens de gala-avond op 17 mei. De cursisten en lesgevers van de verschillende horecaopleidingen in de centra demonstreren hier hun kunnen in de praktijk, de hostessen in opleiding staan in voor de goede ontvangst van de gasten en de bloemisten in spe verzorgen de aankleding van de zaal.

Het vizo-netwerk was vertegenwoordigd op:

Studie Informatiedagen voor middelbare scholen

10/02/00 - 12/02/00	SID-IN Antwerpen (Metropolis - Antwerpen)
27/01/00 - 29/01/00	SID-IN Limburg (Limburghal - Genk)
13/01/00 - 15/01/00	SID-IN West-Vlaanderen (Hallen - Roeselare)
20/01/00 - 22/01/00	SID-IN Vlaams-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Boudewijngebouw - Brussel)
03/02/00 - 05/02/00	SID-IN Oost-Vlaanderen (Congrescentrum - Gent)

Vakbeurzen

29/02/00 - 04/03/00	Metapro (XPO - Kortrijk)
05/02/00 - 10/02/00	Technik'hotel (Media center - Oostende)
02/04/00 - 05/04/00	Autotechnica (Heizel - Brussel)
17/09/00 - 19/09/00	Belaurum (Bouwcentrum - Antwerpen)

19/09/00 - 23/09/00	STI (service technologie voor industriële installatie) (Heizel - Brussel)
19/11/00 - 23/11/00	HORECA-expo (Flanders expo - Gent)

KMO-events en beurzen

5/06/00	Startersmarkt (KBC - Leuven)
11/12/00	Oost-Vlaamse ontmoetingsdag voor bedrijven (Gent)
23/03/00 - 25/03/00	Bedrijvencontactdagen (Limburghal - Genk)
10/03/00 - 12/03/00	Franchise 2000 (Heizel - Brussel)

Publieksbeurzen en infostands tijdens evenementen

10/07/00 - 28/08/00	Shopping op z'n best (Shopping - Kuurne)
26/08/00 - 03/09/00	Handelbeurs Leuven (Brabant)
02/09/00 - 03/09/00	Salon voor opleidingen en volwassenenonderwijs (Bouwcentrum - Antwerpen)
28/09/00	Ondernemers Voor Ondernemers project (Kortenberg)
11/12/00 - 12/12/00	ESF-congres (ICC - Gent)
1/02/00	'Een stap vooruit' van de 'Koning Boudewijn stichting' (Heizel - Brussel)

Vakwedstrijden

Ook in 2000 kregen de jongeren weer de kans om hun vak-kennis en -bekwaamheid te demonstreren tijdens de verschillende vakwedstrijden. De opzet van dergelijke wedstrijden is drievoudig. In de eerste plaats vormen ze een ideale gelegenheid voor de leerjongeren om hun beroepsbekwaamheid te demonstreren en hun vak-kennis onderling te vergelijken. Daarnaast plaatsen deze wedstrijden de verschillende beroepen extra in de kijker. Voor de VIZO-centra vormen deze wedstrijden een ideale gelegenheid om zich aan de buitenwereld voor te stellen en de leertijd in een positief daglicht te plaatsen.

Vakwedstrijd - "De Zilveren Dienschaal"

Vakwedstrijd - "Beste leerling-kapper"

CMO-Waasland was op 26 maart 2000 gastheer voor de wedstrijd 'Beste leerling-kapper' en 'Beste vakman' van België. Leerlingen uit het Franstalige circuit (IFPME) en van de VIZO-centra wedijverden om hun talenten aan de buitenwereld te tonen. Op 27 maart ging in het VI-leper de finale door van de tweejaarlijkse culinaire wedstrijd de 'Zilveren Koksmuts'. CMO-Mechelen vormde op 11 april de arena voor de 'Zilveren Dienschaal' voor de laatstejaarsstudenten restaurant-houder van de verschillende VIZO-centra.

Vakwedstrijd - "De Zilveren Koksmuts"

Vakwedstrijd - "Het Gouden Mes"

Op zondag 2 april ging de 31ste editie van de 'Gouden Sleutelhanger' door tijdens de vakbeurs 'Autotechnica'. In de categorie middenstandsvorming namen 22 leerlingen uit elf VIZO-centra het tegen elkaar op.

Op 9 april 2000 organiseerde het VI-Kortrijk opnieuw de wedstrijden 'Het Gouden Mes', 'Het Zilveren Bord' en de 'Grote Creaprijs' voor de laatstejaars uit de leertijdopleiding slager-spekslager. Dit gebeurde in samenspraak met het Provinciaal Verbond der Slagers-spekslager van West-Vlaanderen.

VIZO digitaal: www.VIZO.be en www.KMOLOKET.be

Het VIZO draagt zorg voor twee websites: de corporate website van het vizo: www.VIZO.be en www.KMOLOKET.be dat ontstond uit de noodzaak tot administratieve vereenvoudiging en digitalisering van de dienstverlening (lees hierover meer in hoofdstuk 2 van dit verslag).

Onthaalpagina van www.vizo.be

Op www.VIZO.be stelt het VIZO zich online voor aan haar klanten, uitgaande van de verschillende doelgroepen. Samen met de vernieuwing van de huisstijl van het VIZO en de lancering van het nieuwe logo werden in 2000 de eerste stappen gezet naar een volledige facelift van de VIZO-website.

De noodzaak om continu de laatste nieuwe info online te kunnen verschaffen was de aanzet om te kiezen voor een flexibel systeem waarin de verschillende VIZO-afdelingen zelf de gegevens voor hun productveld kunnen aanpassen en onderhouden.

info@vizo.be

In het verlengde van het KMOLOKET en de VIZO-website kunnen de bezoekers van deze site specifieke vragen richten aan het VIZO. Het aantal vragen dat per e-mail gesteld wordt in de mailbox van het VIZO 'info@vizo.be' neemt steeds toe: in het jaar 2000 werden op 1.400 vragen een antwoord gegeven.

Audiovisuele media

Ter promotie van het Matrix adviesnetwerk voor ondernemers werd in het najaar campagne gevoerd op kanaal Z met een TV-spot van 30 seconden.

Daarnaast verleent het VIZO zijn medewerking aan twee afleveringen van het programma 'De Late Shift'. De ene rond industriële design op de Vlaamse televisie. De firma's Kreon, Orso, Clemtone en Tupperware kwamen aan bod. De tweede uitzending ging over 'starten met een zaak'.

7.2. Informatie en uitstraling

De KMO-mediatheek

De mediatheek, opgericht in 1995, is de plaats bij uitstek waar men informatie kan vinden over alle aspecten van het ondernemen en de KMO. In de mediatheek worden alle documentatiebronnen met betrekking tot de werkzaamheden van het VIZO samengebracht en op een overzichtelijke en duidelijke manier gecatalogeerd.

Het jaar 2000 was het eerste jaar waarin de mediatheek in zijn huidige vorm een volledig jaar operationeel was en dat we kunnen evalueren welke resultaten we behalen op onze nieuwe locatie. Blijkt dat steeds meer mensen hun weg naar de mediatheek vinden. In 2000 hadden we 1.917 consultaties waarvan de helft door mensen van buiten het VIZO-netwerk. Dit is een gemiddelde van ruim acht consultaties per dag. In vergelijking met 1999 betekent dat een stijging van 20%.

De consultaties kunnen verdeeld worden in verschillende categorieën. Ten eerste zijn er de (potentiële) startende ondernemers die op zoek zijn naar informatie over administratieve formaliteiten, het opstellen van een ondernemingsplan, marktonderzoeken en specifieke wetgeving.

Studenten uit economische richtingen zoeken dan weer eerder theoretische informatie en cijfermateriaal met betrekking tot het zelfstandig ondernemen in Vlaanderen. Mensen uit het onderwijs kunnen in de mediatheek terecht voor allerlei pedagogische kwesties en wetgeving omtrent leertijd en ondernemersopleiding.

Tenslotte zijn er nog de vormgevers en geïnteresseerden in Vlaams design. Zij vinden bij ons tentoonstellingscatalogi, moeilijk te vinden tijdschriften, overzichtswerken, dia's en foto's. Voor thesisstudenten is het archief met oud beeldmateriaal en persartikels interessant.

De mediatheek publiceert wekelijks een knipselkrant met dagbladartikels uit vier Belgische kranten en één Nederlandse krant en tweewekelijks een selectie tijdschriftartikels uit een groot aantal gespecialiseerde tijdschriften. Bovendien werd maandelijks een webpagina met de nieuwe aanwinsten van de mediatheek op het intranet geplaatst, een initiatief dat in de loop van 2001 ook uitgebreid zal worden tot het internet.

Wat betreft het aankoopbeleid was 2000 een overgangsjaar. Er werd gesnoeid in een aantal abonnementen die vaak overlappende informatie bevatten zodat meer middelen vrij kwamen om de actuele trends te volgen. Ondanks het feit dat het leeuwendeel (53 %) van het budget werd besteed aan aanvullingen voor de losbladige werken, werden toch nog 180 nieuwe boeken aangekocht en werd er budget vrijgemaakt voor de aankoop van een diascanner waarmee een groot aantal nog niet geïnventariseerde dia's voor het publiek toegankelijk gemaakt zullen worden.

Daarnaast werd in 2000 eveneens de vereenvoudiging van het klassemment voor de boekencollectie afgewerkt, zodat we nu een eenvormige en duidelijke indeling van onze boeken hebben. Dit bevordert de toegankelijkheid en de opzoekbaarheid van de boeken in de mediatheek aanzienlijk.

Ook aan de geautomatiseerde catalogus werden een aantal aanpassingen gedaan. Allereerst werd het uitzicht van de catalogus volledig veranderd: de nieuwe catalogus is eigentijds, intuïtief en biedt uitgebreide zoekmogelijkheden. Bovendien werd beslist om eveneens websites op te nemen in de catalogus, die men via een eenvoudige klik op een hyperlink in de catalogus meteen op het scherm krijgt. De nieuwe aanwinsten werden voorzien van een korte inhoudelijke beschrijving in de catalogus om de lezer een duidelijk beeld te geven van wat hij van een boek kan verwachten.

De catalogus van de mediatheek is daarenboven sinds eind 2000 ook consulteerbaar op het internet via de VIZO-website: www.VIZO.be. Dit zal ongetwijfeld de bekendheid van de mediatheek ten goede komen en een gunstige invloed hebben op het aantal consultaties.

KMO-Mediatheek van het VIZO

Kanselarijstraat 19, 1000 Brussel

Iedere werkdag open tussen 9u en 16u

Vrij toegankelijk, gratis uitleen

Voor informatie: 02 227 49 82 of mediatheek@vizo.be

7.3. Publicaties

VIZIE

Vizie

is het huismagazine het VIZO-netwerk. Het wordt verstuurd of bezorgd aan de leersecretarissen, de lesgevers, het personeel van de VIZO-centra en uiteraard het eigen VIZO-personeel.

In 2000 verschenen vijf nummers. Naast de vaste rubrieken (vorming, mediatheek, vormgeving, bedrijfsbegeleiding, administratieve vereenvoudiging). Er werden ook reportages rond actuele thema's gebracht.

Nieuwsbrief Bedrijfsadvies

De nieuwsbrief bedrijfsadvies wordt vier keer per jaar uitgebracht. De nieuwsbrief is bestemd voor de klanten van bedrijfsbegeleiding en naar strategische lezers zoals boekhouders, kantoordirecteurs van banken, accountants, notarissen en andere Vlaamse openbare instellingen.

Kwintessens en Nieuwsbrief

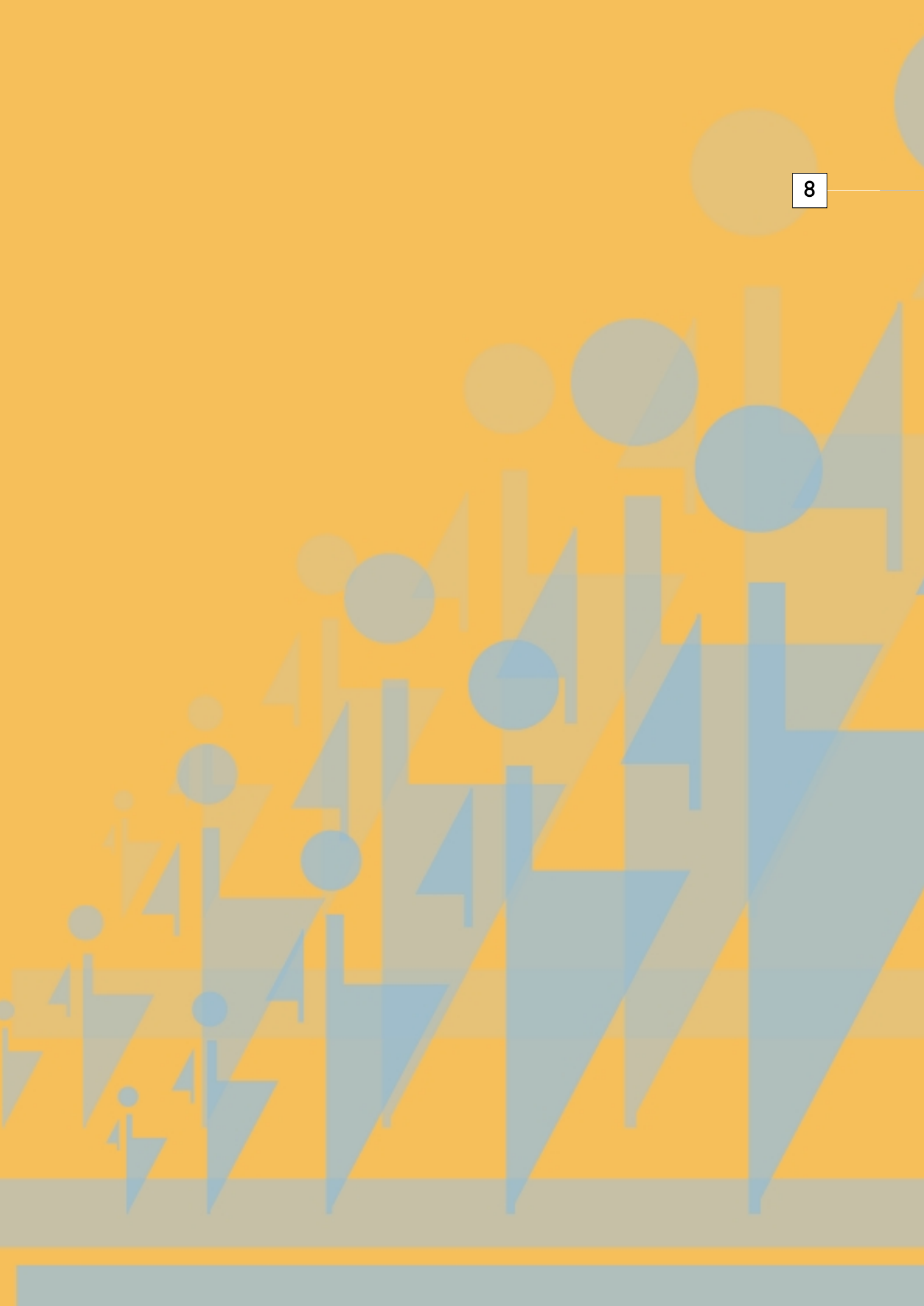
'Kwintessens' en 'Nieuwsbrief' gaan uit van de dienst vormgeving. Kwintessens wil informatie brengen over vormgeving en vormgevers in Vlaanderen. Er zijn vier edities per jaar, elk nummer wordt door een ander graficus vormgegeven. Naast de edities van het tijdschrift verschijnen tussendoor een aantal aanvullende nieuwsbrieven.

De themanummers in 2000: keukens, internationale designcentra, textiel en keramiek. De vormgeving werd respectievelijk toevertrouwd aan Jan Van Son, Koen Bruyneel, Raf Thienpont, Mega-L-Una, de fotografie van de portfolio gebeurde door Lieven Herremans, Dominique Van Huffel, Frank Gielen en Philippe Van Gelooven.

Cahier

In 2000 werd het tweede "cahier" in de serie thesispublishaties van de dienst vormgeving gepubliceerd. Met de universiteiten van Gent en Leuven, de afdelingen Kunstwetenschappen, bestaat er een overeenkomst om jaarlijks een thesis te publiceren die over een onderwerp uit de hedendaagse vormgeving handelt en minstens met onderscheiding werd gewaardeerd. Dit jaar kreeg Sarah De Ceuster de eer. Ze studeerde in 1999 af aan de Katholieke Universiteit te Leuven aan de Kunstwetenschappen met onderscheiding met een thesis over meubelontwerper André Verroken. VIZO-Vormgeving werkt voor deze publicatie samen met de Stichting Kunstboek.

DE GRENZEN voorbij

- 8.1. Mission
- 8.2. Leonardo Da Vinci
- 8.3. CEDEFOP
- 8.4. Het Europees sociaal fonds (ESF)
- 8.5. CESCE
- 8.6. Deelname aan internationale activiteiten
- 8.7. Ontvangst buitenlandse delegaties

Meer en meer internationaliseren een aantal werkgebieden van het VIZO en worden er uitwisseling- of samenwerkingsverbanden aangegaan met binnen- en buitenlandse partners.

Voor een groot deel maar geenszins uitsluitend is dit te danken aan Europese projecten die binnen een actieprogramma, een structuur- of ontwikkelingsfonds of een communautair initiatief van de Europese Commissie lopen en waaraan het VIZO participeert.

2000 was een overgangsjaar voor de programma's van de Europese Unie: "oude" programma's liepen af, en nieuwe werden in de steigers gezet. Op projectniveau werd er vooral gewerkt aan het afsluiten van de lopende projecten.

8.1. Mission

Reeds op 11 januari 1994 werd door de leidend ambtenaren-generaal van het Departement Onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de VDAB en het VIZO een zgn. "Mission"-akkoord ondertekend met betrekking tot overleg rond de Europese dimensie op het vlak van de beroepsopleiding.

In 2000 werd in het kader van de Mission voor- eerst de inhoudelijke samenwerking tussen de Vlaamse partners verder geconcretiseerd via de samenwerking met de VDAB rond het Leonardo da Vinci TRANSTREMEA-project. Daarnaast werd in de schoot van de Mission overleg gepleegd rond de opbouw en het beheer van het Leonardo da Vinci-programma.

8.2. Leonardo Da Vinci

"Leonardo da Vinci" is een Europees actieprogramma voor de ontwikkeling van het beleid van de Europese Unie inzake beroepsopleiding, gebaseerd op de doelstellingen van art. 127 van het Verdrag van Maastricht. Het biedt financiële ondersteuning aan transnationale samenwerkingsprojecten die oog hebben voor de kwaliteit en de innovatieve kracht van de beroepsopleiding in de deelnemende landen, en aan mobiliteitsprojecten. De eerste fase werd afgesloten op 31 december 1999.

De tweede fase van het programma loopt van 1 januari 2000 tot en met 31 december 2006 en behoort tot de verantwoordelijkheid van mevrouw Viviane Reding, Europees Commissaris voor Onderwijs en Jeugd. Haar diensten, het Directoraat-generaal Onderwijs en Jeugd, zijn ook bevoegd voor de twee zusterprogramma's,

'Socrates' en 'Jeugd'. Daarnaast heeft het Leonardo Da Vinci-programma banden met andere Europese initiatieven zoals het Europees Sociaal Fonds.

Meer info over dit programma via www.vl-leonardo.be

Voor de technische ondersteuning van dit actieprogramma op Vlaams niveau werd reeds in 1995 het Vlaams Leonardo Da Vinci-agentschap vzw opgericht met een effectieve deelname van het VIZO: het VIZO heeft aan dit Vlaamse agentschap, net zoals de VDAB en het Departement Onderwijs, eigen personeel toegewezen. Het VIZO heeft zitting in het Vlaamse Comité van Toezicht voor het Leonardo da Vinci-actieprogramma.

De startconferentie "Leonardo Da Vinci II", georganiseerd door het Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap, vond plaats in Brussel op 24 januari, ook het VIZO was hierop uiteraard vertegenwoordigd.

Het VIZO werkte in dit kader verder aan de uitvoering van twee multiplicatorprojecten, nl. Transtremea en PAVE, en aan één pilootproject: FES.

Transtremea (www.tremea.gr)

Het hoofdproduct van het - in 1999 afgelopen - Leonardo Da Vinci-project TREMEA II is een Engelstalig "TREMEA handbook - A Guide for Evaluating Training Programmes". Dit handboek is een hulpmiddel om werkgevers en diverse opleidingsverstrekkers te ondersteunen bij hun nadenken over en ontwikkelen van eigen procedures en instrumenten om de eigen opleidingsactiviteiten te evalueren naar effectiviteit en efficiëntie, en dit vanuit hun eigen specifieke noden. In de loop van 2000 voerde het VIZO een Leonardo da Vinci multiplicatorproject aan: "Transtremea".

Dit project had volgende doelstellingen:

1. Realisatie van de transfer van het TREMEA II handboek, via onder meer (gedeeltelijke) vertaling, en uittesten onder peterschap naar de lidstaten van de nieuwe projectpartners;
2. Omzetten van de ervaringen van de nieuwe projectpartners naar casestudyrapporten, die via disseminatie als voorbeeld zullen dienen voor andere organisaties;
3. Het omzetten van het TREMEA II handboek naar een elektronisch handboek, consulteerbaar via het internet;
4. Het ontwikkelen en uitvoeren van een promotioneel actieplan ter ondersteuning van de transfer en verspreiding van het TREMEA II (elektronisch) handboek (elementen: website, leaflets en posters, nieuwsbrief, regionale en transnationale seminars).

In het project zijn vroegere TREMEA-partners betrokken: Vocational Adult Education Centre, Pori (PAKK) (www.poriakk.fi), Finland; European Profiles Ltd (www.europeanprofiles.gr), Griekenland; en IOWO (www.iowo.kun.nl), Nederland. De vroegere partners ITEC (www.itec.pt) en (formeel) het Departement Onderwijs (www.ond.vlaanderen.be/dbo) werkten niet meer mee.

In de loop van 2000 hebben de partners naar de realisatie van deze doelstellingen toegewerkt. Finalisering is voorzien voor mei 2001. De website www.tremea.gr zal het verzamelpunt worden van de belangrijkste resultaten van dit project.

In het kader van het project vonden de volgende transnationale activiteiten plaats in 2000:

BEGIN	EINDE	ACTIVITEIT
26/1/00	26/1/00	Eerste transnationale vergadering, Brussel, België <ul style="list-style-type: none"> • Verwelkoming nieuwe partners - voorstelling Tremea • Bespreking projectplan en nieuw budget • Ontwikkeling actieplan voor uitvoering 1ste fase • Synergie met het PAVE-project
18/5/00	19/5/00	Tweede transnationale vergadering, Cyprus <ul style="list-style-type: none"> • Actieplan rond casestudies • Aanpassing en vertaling van het handboek • Ontwerppresentatie elektronisch handboek • Verdere implementatie Marketing plan
1/12/00	1/12/00	Voorstelling Transtremea op Cesce Exchange Forum, Brussel, België <ul style="list-style-type: none"> • Voorstelling van het project aan het Cesce-netwerk

Pave III

PAVE III is de finale schakel van een Europees Leonardo Da Vinci project waarin via enquêtes en analyses nagegaan is hoe en waarom werkgevers opleidingen evalueren. Het pilootproject PAVE II ontwikkelde op basis van een ruim gevoerde PAVE-enquête een "Evaluation Resource Pack for Employers". Deze PAVE helpset (vrije vertaling van Resource Pack) verschaft werkgevers/human resource- en opleidingsdeskundigen/intermediären de noodzakelijke instrumenten en technieken voor effectieve evaluatie van opleiding en vorming. PAVE III - waaraan het VIZO meewerkte in 2000 - voorziet enerzijds de aanpassing en vertaling van de Helpset naar drie nieuwe partnerlanden (België, Estonia en Nederland) en anderzijds de promotie en verspreiding van de Helpset in alle partnerlanden.

De PAVE website: www.nicci.co.uk/pave/

First Steps Towards Entrepreneurship (FES)

In het kader van het project FES – First Steps towards Entrepreneurship – werd een oriënterend traject voor werkzoekenden ontwikkeld en uitgetest. Dit moet inspelen op de vraag van het bedrijfsleven en de mogelijkheden om een eigen zaak op te richten, en verder tegemoet komen aan de wens van een deel van de werkzoekenden om een eigen zaak te starten, de creativiteit van de werkzoekenden stimuleren, de drempels van het zelfstandig zijn wegnemen en de haalbaarheid adviseren. Na de oriënterende vooropleiding kan de deelnemer doorstromen naar de aangepaste cursus bedrijfsbeheer (128 u) waarvan het programma overeenstemt met de vereisten die in de vestigingwet gesteld worden. Tijdens deze fase kunnen de deelnemers rekenen op zowel individuele als op collectieve begeleiding. Het project stoelt op de trajectgedachte: intake, opleiding, begeleiding.

Omwille van zijn geïntegreerde aanpak is het project uniek in Vlaanderen. Deze aanpak is enkel mogelijk geworden door de nauwe samenwerking tussen het VIZO en de VDAB. De VDAB staat in voor het opsporen en de selectie van de kandidaten. Het VIZO staat in voor de opleiding inzake bedrijfsbeheertechnieken (via het VIZO-centrum) en voor de individuele begeleiding bij het concreet ondernemingsplan (via de bedrijfsadviseurs).

Het Leonardo-project werd in maart 2000 afgesloten met een laatste transnationale stuurgroepvergadering en een seminarie te Hasselt. In de verdere loop van 2000 werd met de VDAB onderhandeld om dit project verder te laten lopen onder ESF, hetgeen eind 2000 resulteerde in een projectontwerp voor indiening onder zwaartepunt 3 ESF3.

8.3. CEDEFOP

Het VIZO is als partner betrokken bij het Vlaamse consortium Train-the-trainer-Net (TTNet) dat met de steun van het Europees studie- en documentatiecentrum voor de beroepsopleiding (CEDEFOP) een Vlaams platform creëert voor de uitwisseling van innovatieve praktijken inzake opleiding van opleiders in de beroepsvorming. Ook de VDAB en Onderwijs nemen deel aan dit consortium.

Op 12 december 2000 organiseerde TTNet Vlaanderen een studiedag in Brussel met als titel 'De begeleider begeleid(t)! - Coachingsystemen en -methodieken ter ondersteuning van opleiders. Zes werksessies werden aangeboden:

1. Estafette: trainingsprogramma voor de patroon-opleider als coach van leerjongeren en medewerkers (F. Vanhoof, VIZO)
2. Peterschap: begeleiding bij de startcompetenties van instructeurs (J. De Coninck, VDAB)
3. Stagebegeleiding bij aspirant-leerkrachten: schoenmakers of reflectief model? (Lingua-project Mendeval)
4. De rol van de coach en de kwaliteit van de werkplek als leerplek: leerpotentieel van de werkplek en de impact op de rol van de coach (P. van Schijndel, Fontys, Nederland)
5. Coachen op afstand: het profiel, de competenties en de sleuteltaken van de webcoach (G. Goetschalckx, VDAB - S. Peeters, BIS-afstandsonderwijs)
6. De begeleider begeleiden: ervaringen met de opleiding van coaches (L. Bosmans, Stichting Lodewijk de Raet). In de plenaire sessies ging eerst P. Lem van de Fontys hogeschool in Eindhoven in op de 'Trends in de opleiding van docenten', alvorens Prof. N. Engels een terugkoppeling maakte uit de verschillende werksessies van de voormiddag.

Alle verslagen van deze studiedag, en meer info over TTNet Vlaanderen kunt u terugvinden op de TTNet website: www.ttnet-vlaanderen.net

8.4. Het Europees sociaal fonds (ESF)

Het Europees Sociaal Fonds is één van de structuurfondsen van de Europese Unie. Dit fonds tracht ondermeer de tewerkstelling te vergemakkelijken, de werkloosheid te voorkomen en de geografische en beroepsmobiliteit van de werknemers te bevorderen.

Instellingen kunnen een beroep doen op de steun van het ESF. De dwingende voorwaarde is, dat een overheid binnen de Lidstaat een substantiële inbreng doet voor het genomen initiatief. De ESF-steun is slechts additioneel. Dit is het principe van de cofinanciering.

Op het niveau van de Vlaamse gemeenschap functioneerden meerdere comités van toezicht, die alle ingediende dossiers in het kader van deze doelstellingen onderzoeken. Het VIZO is in deze comités vertegenwoordigd en woonde de vergaderingen bij.

Het jaar 2000 was een overgangsjaar voor het Europees Sociaal Fonds. Vanaf dan werd het ESF immers opnieuw hervormd. Van de oorspronkelijke 6 doelstellingen bleven er 3 over, waarvan vooral de derde van belang is voor het VIZO. De nieuwe doelstelling 3 luidt: "Ondersteuning van de aanpassing en de modernisering van het beleid en de systemen op het gebied van onderwijs, opleiding en werkgelegenheid".

De nieuwe doelstelling 3:

In Vlaanderen is het ruime doelstelling 3-beleid onderverdeeld in zeven zwaartepunten met elk een eigen regisseur.

Zwaartepunt 1 en 2 focussen op de verbetering van inzetbaarheid. Daarin worden vooral acties ontwikkeld die verwijzen naar de optimale toeleiding van werkzoekenden (via een lokaal arbeidsmarktbeleid en het optimaliseren van trajectbegeleiding), het opzetten van acties voor de zwakkere doelgroepen en het creëren van nieuwe arbeidsplaatsen (in NEC, sociale economie, buurtdiensten).

Zwaartepunt 3 richt zich naar de ontwikkeling van het ondernemerschap. Er gaat ondermeer aandacht naar de starters, de ontwikkeling van een verantwoord ondernemerschap en het bevorderen van de kennistransfer. Meer info hierover vindt u in hoofdstuk vijf 'Regie' van dit verslag.

Het VIZO werkte in 2000 samen met het hele netwerk projecten uit voor indiening in het kader van de oproep voor projecten voor zwaartepunt 3, begin 2001.

Onder **zwaartepunt 4**, het bevorderen van het aanpassingsvermogen van ondernemingen en van hun werknemers, wordt ruimte gemaakt voor opleiding en begeleidingsacties die plaatsvinden naar aanleiding van wijzigingen binnen de onderneming of sector, de stimulering van het recht op levenslang leren, het ontwikkelen van een doelgericht instrumentarium en initiatieven die kaderen in de modernisering van de arbeidsorganisatie (vb. jobrotatie).

Onder **zwaartepunt 5** wordt een beleid uitgewerkt inzake gelijke kansen. Het betreft hier specifieke acties die rekening houden met de gehele 'loopbaan'. De acties stimuleren een gendemeutrale beroepskeuze, beogen het toegankelijk maken van opleidings- en begeleidingstrajecten voor werkzoekenden van beide seksen. Ze hebben oog voor het stimuleren van een gendemeutraal personeelsmanagement. Tenslotte voorzien ze ook ruimte voor een goede afstemming tussen arbeid en gezin. Nochtans wordt voor de realisatie van het gelijkheidskansenbeleid prioritair gewerkt binnen de vier voorgaande zwaartepunten vanuit een inclusieve benadering.

Een actief werkgelegenheidsbeleid dat een bijdrage wil leveren aan de totstandkoming van een hogere werkzaamheidsgraad, het vergroten van kansen van bepaalde doelgroepen en een duurzame werkgelegenheid, moet tenslotte permanent ondersteund en gevoed worden door middel van beleidsgerichte wetenschappelijke analyses. Dit komt aan bod in **zwaartepunt 6**. Het beleidsondersteunend onderzoek moet toela-

ten om adequate indicatoren te ontwikkelen en databronnen te ontginnen waardoor men de belangrijkste trends en evoluties op de arbeidsmarkt kan meten. Dit onderzoek moet de beleidsmakers in staat stellen het effect van het gevoerde beleid te onderzoeken en zal op die manier ook een voedingsbodem zijn waaruit nieuwe kaders en andere visies kunnen ontspruiten. De onderzoeksresultaten kunnen tevens aanleiding geven tot het opzetten van experimenten en pilootprojecten die de testcase zijn voor een vernieuwend beleid.

Daarnaast is er uiteraard nood aan technische bijstand voor het beheer, monitoring, evaluatie en controle van het programma. De onder **zwaartepunt 7** voorziene technische bijstand zal ook gebruikt worden in het kader van de op te zetten bekendmakings- en publiciteitsacties.

Uitdovende doelstellingen

Voor Vlaanderen en het VIZO waren in 2000 de volgende uitdagende doelstellingen van het ESF van belang:

Doelstelling 3: bestrijding van langdurige werkloosheid en vergemakkelijking van de inschakeling in het arbeidsproces van jongeren en met uitsluiting van de arbeidsmarkt bedreigde personen (heel Vlaanderen).

In het kader van deze doelstelling diende het VIZO twee projecten in waarbij het principe van trajectbegeleiding centraal staat. Op het niveau van de leertijd namen tijdens 2000 elf centra aan een project deel. De aanvragen werden per provincie gegroepeerd.

Het project "De leertijd" heeft tot doel de tewerkstellingskansen van de leerlingen na de leertijd te verhogen (zowel in het algemeen als bij het ondernemingshoofd-opleider waar hij/zij de praktijkopleiding heeft gevolgd) door de kwaliteit van de opleiding en de begeleiding van de leerling te verbeteren.

Doelstelling 4: vergemakkelijking van de aanpassing van de werknemers (m/v) aan de gewijzigde omstandigheden in het bedrijfsleven en aan de ontwikkeling van de productiestelsels (heel Vlaanderen).

Opleidingsplannen

Vanaf 1995 werd in het kader van deze doelstelling door het VIZO, aanvankelijk samen met het VI West-Vlaanderen, het project "Opleidingsplannen voor de KMO" gecoördineerd. Vanaf 1999 werd het project geïmplementeerd in alle VIZO-centra. Hiertoe werden 5 opleidingsconsulenten aangeworven die als kerntaak het detecteren van opleidingsbehoeften in bedrijven hebben. Zij werken voor de VIZO-centra uit hun provincie en zijn gelokaliseerd in VI West-Vlaanderen, CMO-Neerpelt, CMO-Kempen, CMO-Leuven en IMOV (vanaf 2000 in CMO-Waasland). Zij zorgen voor de sensibilisering van KMO's voor het concept 'de lerende organisatie' en begeleiden de bedrijven bij het uitwerken van een strategisch opleidingsplan. Een opleidingsplan kan echter niet los gezien worden van de richting waar het bedrijf naar toe wil. Om de

band tussen het opleidingsplan en het strategisch plan te verzekeren, wordt ook een bedrijfsadviseur ingeschakeld. Dit project werd tot eind 2000 verdergezet.

De communautaire initiatieven (PICS)

De Communautaire Initiatieven gaan uit van de Europese Commissie en worden gefinancierd door de Europese Structuurfondsen. Ze vormen een aanvulling op de doelstellingen. Projecten in het kader van deze initiatieven hebben een transnationaal en een innovatief karakter. Het VIZO is vertegenwoordigd in de Vlaamse Comités van Toezicht voor deze programma's, en woonde de vergaderingen in 2000 bij.

Werkgelegenheid

Het initiatief 'werkgelegenheid' vormt een aanvulling op doelstelling 3 en bestaat uit drie deelinitiatieven (NOW, HORIZON en YOUTHSTART) die zich elk richten op specifieke groepen die bijzondere problemen op de arbeidsmarkt ondervinden. In 2000 voerde het VIZO in het kader van het deelinitiatief Youthstart een project uit.

Splash

In december 1999 werd het project "SPLASH 2000" goedgekeurd door het Comité van Toezicht. In het kader van dit project werden in 2000 de verworvenheden van het SPLASH-project verder geëvalueerd en geïmplementeerd binnen het VIZO-netwerk. SPLASH wil door middel van transnationale en vernieuwende projecten jongeren jonger dan 20 jaar en zonder erkende, praktisch bruikbare beroepskwalificatie helpen bij hun integratie in de arbeidsmarkt.

Het VIZO is lid van een transnationaal partnerschap rond het project. De andere transnationale partners zijn: ROC Albeda College (Nederland), MATER (Italië), ADFA (Portugal) en APEX (Schotland).

Specifiek voor het VIZO beoogt SPLASH de kwaliteit van de leertijd-opleiding te verhogen en het aantal drop-outs te verminderen via de uitbouw van een systeem voor monitoring en evaluatie van en coaching binnen de praktijkcomponent van alternerende opleidingen. De basismethodologie van dit systeem zal ook bruikbaar zijn voor de andere projectpartners.

In het kader van dit project werden in 2000 volgende realisaties genoteerd:

- Een 'Blauwdruk' beroepen
Deze checklist laat leersecretarissen toe om de patroons die leertijdjongeren wensen op te leiden gedetailleerd te screenen. De blauwdruk werd ontwikkeld voor drie beroepen: kapper, schrijnwerker-timmerman en slager-spekslager. Hier rond werd een studiedag voor de leersecretarissen georganiseerd.

Het project 'Estafette' waarin educatieve video's, handboek en Powerpoint-presentaties ontwikkeld werden

Toepassing: Een modulaire opleiding, bestaande uit 3 delen:

- Module 1: *Een goede start nemen. Afstemmen patroon en leerling.*
- Module 2: *Goede begeleiding: Ondersteuning onderweg.*
- Module 3: *Een eerlijke evaluatie: op het einde en tussendoor.*

- In samenwerking met alle partners werd een transnationaal naslagwerk: "Splash: the book of good practise and evaluation" gepubliceerd dat een overzicht biedt van de ontwikkelde methodieken en materialen van elke partner.

- Een transnationale website www.apexhighland.org.uk/splash/ voor de bekendmaking van de verschillende projectinhouden

- Een opleiding 'omgaan met conflicten', bestaande uit twee luiken: een interactieve theaterpresentatie en een theoretische toelichting

- Een folder ter promotie van de leertijd bij de jongeren

Europass

De Europass is een document waarmee de Europese Unie Europese trajecten binnen de alternerende beroepsopleiding wil zichtbaar maken en doen gelden. De Europass is m.a.w. een vorm van Europese certificatie van dat deel van de opleiding dat in het buitenland heeft plaatsgehad (meer informatie hierover op de website www.vdab.be/europass). Het VIZO fungeert als Europass-aanspreekpunt.

8.5. CESCE (European Committee for Business Support Services)

Het VIZO verzorgt sedert 1991 het secretariaat van CESCE, het Europese Comité voor Bedrijfsconsulentendiensten.

Het VIZO speelde in 2000 - samen met de Franse organisatie FFCGEA - een leidende rol in de verdere ontwikkeling van dit transnationale netwerk voor organisaties die ondersteunende dienstverlening aan KMO bieden.

Binnen dit netwerk willen de verschillende organisaties informatie en kennis uitwisselen en tot gemeenschappelijke projecten komen.

Als belangrijkste activiteit organiseerde het netwerk op 1 december 2000 het "Cesce Exchange Forum" te Brussel, waarop zowel Cesce-leden als andere geïnteresseerde organisaties hun realisaties van diverse projecten presenteerden en bediscussieerden.

Na een algemene vergadering op 2 december 2000 werd aan het VIZO en de Franse organisatie FFCGEA het fiat gegeven

om een concreet voorstel uit te werken tot hervorming van Cesce. Enkele krijtlijnen werden hierbij al geaccepteerd:

- Het Cesce netwerk dient uitgebreid te worden. De nadruk verschuift van een organisatie rond hoofdzakelijk bedrijfsadvies naar een netwerk van organisaties die ondersteuning bieden aan (startende) KMO's. Hierdoor kan ook het opleidingsluik binnen Cesce sterker naar de voorgrond treden.
- Het netwerk dient een meer bottom-up benadering te volgen: hierbij is het de bedoeling dat de medewerkers van de diverse leden samen rond projecten gaan werken. Het gaat hier dan niet alleen om zgn. "Europese" projecten, ook nationale projecten kunnen sterk gebaat zijn met een internationale input, waardoor het wiel niet steeds opnieuw dient uitgevonden te worden.
- De activiteiten van het netwerk zullen dus voornamelijk gericht zijn op het met elkaar in contact brengen van mensen via: studiebezoeken, seminars, ICT-platforms, uitwisselingsprojecten, nieuwsbrieven... rond diverse onderwerpen.

Een eerste concrete realisatie in het vernieuwingsproces was het oprichten van een nieuwe, experimentele website (www.communities.msn.co.uk/Cesce) als instrument voor informatie-uitwisseling en -verzameling.

8.6. Deelname aan internationale activiteiten

- Op 3 en 4 mei aan de conferentie Apprenticeship Training: Strategies in a Global Competition - "Responses to Structural Change" - Wenen, Oostenrijk;
- Op 17 en 18 november aan de "Baltic Rim Conference" - Helsinki, Finland;
- Op 1 december aan het Cesce Exchange Forum - Brussel;
- de Europese conferentie "Legal Aspects of SME Development & Best Practice in Simplification of the SME Legal Environment" op 6 en 7 april - Maribor (Slovenië);
- De expert meeting van de Verenigde Naties "Best Practice in Business Advisory, Counselling and Information Services" - Genève;
- CEN Workshop 'Description of the types of counselling and support services provided to small enterprises in Europe (partners o.a. AFNOR en CESCE);
- het European Small Business Seminar "Entrepreneurship under difficult circumstances" - Antwerpen;
- de jury van de Europese ondernemerswedstrijd 'European Awards for the Spirit of Enterprise' - Parijs.

8.7. Ontvangst buitenlandse delegaties

- Op 14 april stelde het VIZO zich op uitnodiging van Export Vlaanderen voor aan Henry Heng, Chief Executive Officer van PSB Singapore;
- Op 27 juni ontving het VIZO studenten uit een Grieks opleidingsprogramma voor Europese projectmanagers;
- Op 25 oktober ontving het VIZO een gemengde CEDEFOP-delegatie rond het thema: link beroepsopleiding – arbeidsmarkt.

RESUME
SUMMARY
KURZFASSUNG

Résumé

Le VIZO (Institut flamand pour l'entreprise Indépendante) accomplit depuis neuf ans déjà, sa mission: assurer la formation et l'assistance aux indépendants et aux PME en Flandre. En 2000, le VIZO gérait d'un budget de 2 milliards de BEF. Le VIZO emploie actuellement 162 personnes, réparties dans son service central et ses services provinciaux.

Formation

La majeure partie du budget du VIZO est consacrée à la formation, soit environ 1,5 milliard de BEF en 2000. Les activités de formation sont réparties sur trois niveaux. Le premier niveau comprend l'apprentissage, un système d'apprentissage en alternance, dans le cadre duquel l'apprenti(e) suit une formation pratique dans une PME sous la conduite d'un patron-formateur et des cours dans un des centres VIZO. En 2000, 7.038 apprentis suivaient une formation à orientation sociale et 7.552 une formation professionnelle.

Le second niveau est consacré à la formation des chefs d'entreprises. Les participants sont des adultes qui suivent les cours une à deux fois par semaine. Ce niveau comprend aussi deux types de cours: la gestion d'entreprise (connaissances relatives à l'économie des entreprises, indispensables pour les chefs d'entreprises indépendants) et une formation technique et professionnelle. En 2000, 13.709 participants étaient inscrits au cours de gestion d'entreprise et 18.034 en formation professionnelle.

Le troisième et dernier niveau est consacré au recyclage et au perfectionnement. En 2000, les centres VIZO ont organisé plus de 27.859 heures de recyclage et 15.795 journées d'études et séminaires. On dénombre en Flandre 22 endroits où les centres VIZO agréés organisent leurs activités.

Conseil aux entreprises

Cette forme de soutien importante offerte aux jeunes et futurs chefs d'entreprises ainsi qu'aux chefs d'entreprises bien établis consiste à fournir aux clients des conseils généraux et des conseils de gestion. En 2000, les conseillers d'entreprises provinciaux et le service central ont donné des conseils généraux à quelque 5.700 clients. A cela s'ajoutent près de 300 conseils contractuels et à plus long terme.

Design

Le service Design encourage les métiers d'art et design en Flandre en soumettant des inventaires, en fournissant des informations, en réalisant des sélections au printemps et en automne et en accordant des subventions. En 2000, il a reçu un outil de travail supplémentaire sous la forme d'une galerie permanente dans le bâtiment central du VIZO à Bruxelles, où des créateurs sélectionnés peuvent présenter leurs réalisations.

Simplification administrative

Ce service contribue, à l'aide de conseils, d'initiatives de formation et de projets pilotes, à simplifier les formalités administratives relatives à la création d'entreprises. Le site internet www.KMOLOKET.be (guichet pour les PME) et le centre de documentation pour PME mis sur pied constituent des instruments stratégiques. Le KMOLOKET® assure un traitement rapide et simple des formalités administratives.

Promotion de l'esprit d'entrepreneur

Le VIZO fait aussi de la promotion sur le terrain. Via sa cellule de communication, il est très présent aux salons, aux foires professionnelles, dans les stands d'information et à divers événements. Il mène en outre une campagne médiatique intensive avec la collaboration des centres.

Summary

For nine years already, VIZO (Flemish Institute for the Independent Entrepreneur) has carried out a mission that encompasses the training and guidance for self-employed entrepreneurs and SMEs in Flanders. To that end, VIZO in 2000 managed a budget of 2 billion BEF. VIZO employs a staff of 162 collaborators (central and provincial departments).

Training and Education

The major portion of the VIZO budget is allocated to training and education purposes, an allotment that in 2000 amounted to a figure of some 1.5 billion francs. Training activities are carried out on three levels. The first level includes an apprenticeship period, a system of alternating learning where the apprenticeship trainee gains practical experience in a small or medium enterprise environment under the guidance of a tutor-supervisor and attends additional courses in one of the VIZO centres. In 2000, we enrolled 7.038 apprenticeship trainees in courses with societal focus, and 7.552 trainees in our courses with vocational applications.

The second level focuses on instruction in entrepreneurship. This program is directed towards adult learners, who are required to attend courses once or twice a week. On this level as well, two kinds of programs are offered: business management (the necessary business-related economic knowledge that an independent entrepreneur needs to master) and technical, vocational training. In 2000, 13.709 participants enrolled in the business management program and 18.034 participants in the vocational program.

The third and final level comprises additional schooling and the finishing stages of the program. In 2000, more than 27.859 hours of additional training were logged and 15.795 study days and seminar sessions organised by the various VIZO centres. There are in Flanders 22 regionally distributed schooling and training locations where the accredited VIZO centres are carrying out their mandate.

Business counselling

This important form of support for future, young and established entrepreneurs comprises first-line advice as well as management consultancy to clients. In 2000, about 5.700 clients received first-line advice training by provincial business consultants, and from the central department. In addition, some three hundred contractual, longer-term consulting sessions were held.

Design

Activities in the creative fields are being promoted by the Design department. Via its inventory processes, information services, spring and fall selections, and the granting of subsidies, this department supports the designers in Flanders. In 2000, this department received an extra boost in the form of a permanent showplace gallery inside the central building of the VIZO services in Brussels. Chosen designers will now be able to exhibit their creations in that location.

Administrative simplification

This department contributes via the rendering of advice, training initiatives, and through their own sample projects to the simplifying of administrative formalities that are part and parcel of independent entrepreneurship. The organisation of a website www.KMOLOKET.be and a SME documentation centre functions therein as a means to establish strategic instruments. At the KMOLOKET®, administrative tasks can be transacted speedily and in a non-complex manner.

Promoting the independent entrepreneurship

It is in this area also that VIZO fulfils a promotional function. Via the process of inter-departmental communications it engages in an assertive policy of ensuring representation at numerous trade fairs, professional fairs, information booths, and events. In addition, it carries out an intensive media campaign in collaboration with the various centres.

Kurzfassung

Seit bereits neun Jahren erfüllt VIZO (Flämisches Institut für Selbständige Unternehmen) seine Aufgabe, die das Ausbilden und Betreuen der Selbständigen sowie der Klein- und Mittelbetriebe in Flandern umfaßt. Zu diesem Zweck verfügte das VIZO im Jahre 2000 über einen Haushalt in Höhe von 2 Milliarden BEF. Das VIZO beschäftigt (in der Zentrale und den Dienststellen der Provinzen) 162 Mitarbeiter.

Ausbildung und Schulung

Der Großteil des Haushalts des VIZO wird für Ausbildungs- und Schulungsaufgaben aufgewandt. Im Jahre 2000 entsprach dieser Anteil, in runden Zahlen, etwa 1,5 Milliarden BEF. Die Ausbildungstätigkeit wird auf drei Stufen abgewickelt. Die erste Stufe entspricht der Lehrzeit, d.h. einem System alternierenden Erlernens, wobei die Auszubildenden unter der Leitung eines Chefs/Ausbilders eine praktische Ausbildung in einem Klein- bzw. Mittelbetrieb genießen und ergänzende Schulkurse in einem VIZO-Zentrum besuchen. Im Jahre 2000

zählten wir 7.552 Lehrzeitkursteilnehmer im berufsorientierten Ausbildungsbereich.

Zur zweiten Stufe gehört die Ausbildung der Unternehmer. Hierzu nehmen Erwachsene ein- oder zweimal in der Woche an einem Lehrgang teil. Auch hier gibt es zwei Arten von Lehrgängen: Betriebswirtschaft (betriebswirtschaftlich erforderliche Kenntnisse, über die ein selbständiger Unternehmer verfügen muß) sowie technische, berufsorientierte Ausbildung. Im Jahre 2000 zählten wir 13.709 Lehrgangsteilnehmer beim Kursus Betriebswirtschaft und 18.034 Teilnehmer bei der berufsorientierten Ausbildung.

Die dritte Stufe umfaßt schließlich die Weiterbildung und Vervollkommnung. 2000 wurden mehr als 27.859 Stunden an Weiterbildungskursen sowie 15.795 Schulungstage und Seminaren von den VIZO-Zentren organisiert. In Flandern gibt es 22 regional verteilte Lehranstalten, an denen anerkannte VIZO-Zentren ihre Tätigkeit ausüben.

Betriebsberatung

Im Rahmen dieser wichtigen Form der Unterstützung für künftige junge und bereits etablierte Unternehmer wird den Kunden sowohl grundlegende Beratung als auch Beratung für das Management geboten. 2000 erhielten etwa 3.200 Kunden eine grundlegende Beratung von den Betriebsberatern auf Provinzebene und ca. 2.300 Kunden wurde eine grundlegende Beratung seitens der zentralen Dienststelle zuteil. Außerdem wurden nahezu dreihundert langfristige Beratungen auf vertraglicher Grundlage geboten.

Design

Kreatives Unternehmertum wird von der Abteilung "Design" gefördert. Auf den Wege der Bestandsaufnahme, der Erteilung von Auskünften, mit Frühjahrs- und Herbstauswahlen sowie mit Hilfe von Zuwendungen unterstützt diese Abteilung das Design in Flandern. 2000 wurde dieser Abteilung ein zusätzliches Arbeitsmittel in der Form einer ständigen Galerie im Hauptgebäude des VIZO in Brüssel zur Hand gegeben. Dort können jetzt auserwählte Designer ihre Verwirklichungen zur Schau stellen.

Administrative Vereinfachung

Diese Abteilung trägt über Beratungen, Ausbildungsinitiativen und eigene Beispielsprojekte dazu bei, eine Vereinfachung der administrativen Formalitäten bei den Unternehmen herbeizuführen. Das Einrichten eines KMOLOKET® (Schalters für Klein- und Mittelbetriebe) sowie eines KMO-Dokumentationszentrums zählen dabei zum strategischen Instrumentarium. Beim KMOLOKET®-Schalter können administrative Verrichtungen rasch und einfach abgewickelt werden.

Förderung selbständiger Unternehmen

VIZO hat in diesem Bereich auch eine Aufgabe auf dem Gebiet der Förderung zu erfüllen. Mit Hilfe der Zelle 'Kommunikation' zeigt es Flagge auf zahlreichen Messen, Fachmessen, Informationsständen und bei sonstigen Ereignissen. Außerdem zieht es gemeinsam mit den Zentren eine intensive Medienkampagne durch.

Kanselarijstraat 19
1000 Brussel

tel. 02 227 63 93
fax 02 217 46 12

www.vizo.be
info@vizo.be